

รายงานการวิจัย
เรื่อง

การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

The Evaluation and Improvement of the Doctor of Philosophy
Program in Education of the School of Educational Studies,
Sukhothai Thammathirat Open University (STOU)

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรมจัญ
รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา โตโพธิ์ไทย
อาจารย์ ดร.ศศิธร บัวทอง

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี 2559
(ประเภทการวิจัยสถาบัน)
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ชื่อเรื่อง การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ชื่อผู้วิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย และคณะ
ปีที่แล้วเสร็จ 2560

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การประเมินครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการใช้หลักสูตร และ ผลการใช้หลักสูตร และ 2) ปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ จำนวน 19 คน บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต จำนวน 28 คน นักศึกษาระดับปรัชญาดุษฎีบัณฑิต จำนวน 26 คน ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 17 คน และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 10 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ สำหรับอาจารย์ บัณฑิต นักศึกษา และผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิต การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ การสัมภาษณ์ และวิธีการจัดสัมมนาระดมความคิดเห็น การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

1.1 ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย ความเหมาะสมของหลักสูตร แนวการศึกษา สื่อออนไลน์แบบ e-learning แหล่งสนับสนุนการเรียนรู้อื่นๆ โดยภาพรวมพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากผ่านเกณฑ์การประเมิน ปัญหาสำคัญที่พบในเรื่องของปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรคืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรของแต่ละวิชาเอกมีไม่เพียงพอ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรเห็นว่าควรเพิ่มเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับวิชาเอกให้มากขึ้น

1.2 ผลการประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย ความเหมาะสมของการบริหารหลักสูตร การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning การทำดุษฎีนิพนธ์ การให้บริการของมหาวิทยาลัย และการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากผ่านเกณฑ์การประเมิน

1.3 ผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

1.3.1 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 – ปีการศึกษา 2556 มีนักศึกษารับเข้าเรียน จำนวน 141 คน สำเร็จการศึกษา ระดับดุษฎีบัณฑิต จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 45.39 โดยเป็นผู้สำเร็จการศึกษารุ่นที่ 1 (ปีการศึกษา 2549) ที่จบการศึกษามากที่สุดจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 90.63 (จากผู้เข้าศึกษาทั้งหมด จำนวน 32 คน) รองลงมา คือ รุ่นปีการศึกษา 2550 จบการศึกษาทั้งหมด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 (จากผู้เข้าศึกษาทั้งหมด จำนวน 21 คน) รุ่นปีการศึกษา 2551 (รุ่นที่ 3) จบการศึกษา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 (จากผู้เข้าศึกษาทั้งหมด จำนวน 20 คน) ตามลำดับ โดยสำเร็จการศึกษาในวิชาเอกบริหารการศึกษาและวิชาเอกประเมินการศึกษา มากที่สุด จำนวน 17 คน รองลงมาคือ วิชาเอกหลักสูตรและการสอน จำนวน 16 คน

1.3.2 ผลการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตมสธ. ตามความคิดเห็นของบัณฑิต พบว่า บัณฑิตได้รับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตมากกว่าที่คาดหวังขึ้นไปในด้านทักษะทางปัญญาการวิเคราะห์สถานการณ์ความเข้าใจแนวคิด ทฤษฎี หลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.59 รองลงมา คือ ด้านความรู้ที่ได้รับจากการเรียน ได้รับการพัฒนามากกว่าที่คาดหวังร้อยละ 81.08 สำหรับนักศึกษาคุษฎีได้รับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตมากกว่าที่คาดหวังขึ้นไปในด้านทักษะทางปัญญาการวิเคราะห์สถานการณ์ความเข้าใจแนวคิด ทฤษฎี หลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.08 และ ด้านความรู้ที่ได้รับจากการเรียน ได้รับการพัฒนามากกว่าที่คาดหวังร้อยละ 73.08

1.3.3 ผลการประเมินคุณลักษณะของดุษฎีบัณฑิตมสธ. ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิต พบว่า ผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะดุษฎีบัณฑิตของมสธ. โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีคุณลักษณะระดับมากที่สุดอันดับแรกคือ ด้านทักษะการศึกษาทางไกลและความสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.88$) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.84$) ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.84$) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.75$) ด้านความรู้และทักษะวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.74$) ด้านความคิดและการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.69$) ตามลำดับ

2. ผลการปรับปรุงหลักสูตรหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สืบเนื่องจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีไม่เพียงพอ ดังนั้นในการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ในครั้งนี้ใช้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต เป็นชุดเดียวกับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรระดับปริญญาโท ทำให้การปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ในครั้งนี้มีชื่อหลักสูตรที่ปรับปรุงทั้งหมด 5 หลักสูตร คือ 1) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน 2) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา 3) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา 4) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนง

วิชาการศึกษาลดชีวิต และ 5) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

สำหรับการจัดการเรียนการสอนยังจัดการเรียนการสอนแบบเดิมโดยมีชุดวิชาที่เรียนร่วมกันทั้งหมด จำนวน 3 ชุดวิชา คือ 1) ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง จำนวน 6 หน่วยกิต 2) ดุษฎีนิพนธ์ จำนวน 36 หน่วยกิต และ 3) สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดุษฎีบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต) รวมจำนวน 42 หน่วยกิต ส่วนวิชาเอกที่แต่ละวิชาเอกจัดการเรียนการสอนเฉพาะแต่ละวิชาเอกอีก 2 ชุดวิชาคือ ชุดวิชาสัมมนาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิชาเอก จำนวน 6 หน่วยกิต และชุดวิชาเอกอีก 1 ชุดวิชา (การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีในแต่ละวิชาเอก) จำนวน 6 หน่วยกิต รวมจำนวน 12 หน่วยกิต รวมชุดวิชาที่ผลิตทั้งหมด 13 ชุดวิชา (หลักสูตรเดิมผลิตชุดวิชา จำนวน 10 ชุดวิชา)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

1.1 คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรแต่ละวิชาเอกมีไม่เพียงพอ ทำให้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีไม่เพียงพอด้วย ดังนั้นในการปรับปรุงหลักสูตรแต่ละวิชาเอกควรปรับหลักสูตรโดยใช้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรเป็นชุดเดียวกับผู้รับผิดชอบหลักสูตรในระดับปริญญาโท และจัดทำหลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญาเอกโดยใช้ชื่อวิชาเอกให้เหมือนกัน

1.2 โครงสร้างหลักสูตร ควรปรับปรุงชุดวิชาในหมวดวิชาเฉพาะโดยปรับปรุงชุดวิชาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศึกษาศาสตร์ให้เพิ่มเติมเนื้อหาสาระวิชาที่เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนในแต่ละวิชาเอก โดยเน้นเนื้อหาของแต่ละวิชาเอกในด้านการวิเคราะห์และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีของแต่ละวิชาเอกเพื่อให้นักศึกษามีโอกาสในการศึกษาเนื้อหาสาระวิชาเอกเพิ่มมากขึ้น

1.3 ความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร ควรปรับปรุงในส่วนที่เป็นแนวการศึกษาสื่อออนไลน์แบบ e-learning และแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ ดังนี้

1.3.1 แนวการศึกษา เปรียบเสมือนทิศทางการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบการศึกษาทางไกล เนื่องจากองค์ประกอบของแนวการศึกษาประกอบด้วย ประเด็นสาระหลัก สาระสำคัญ งานที่มอบหมายให้ทำ ประสบการณ์การเรียนรู้ในลักษณะการบูรณาการความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหาที่กำหนดให้ นอกจากนี้ในแนวศึกษายังระบุแหล่งการเรียนรู้และแนะนำเอกสารอ่านเพิ่มเติม จึงกำหนดให้นักศึกษาศึกษาแนวศึกษาก่อน แล้วจึงศึกษาเนื้อหาสาระเพิ่มเติมในส่วนที่นักศึกษาต้องการศึกษาเพิ่มเติมที่เป็นรายละเอียด ในทางปฏิบัติคณะกรรมการกลุ่มผลิตและบริหารชุดวิชาจึงต้องออกแบบแนวการศึกษาให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่และปรับปรุงเนื้อหาในแนวการศึกษาให้ทันสมัยและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ

1.3.2 สื่อออนไลน์ ควรปรับปรุงการเข้าถึงสื่อออนไลน์ e-learning ให้มีความเสถียร เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเข้าใช้ได้ง่ายและสะดวก

1.3.3 แหล่งสนับสนุนสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ห้องสมุดควรจัดหาทรัพยากรประเภทหนังสือ ภาษาต่างประเทศให้เพิ่มมากขึ้น

1.4 การสัมมนาข้ามชุดวิชา การสัมมนาข้ามชุดวิชาควรมีการบรรยายและอภิปรายสรุปสาระที่เป็นประเด็นสำคัญของชุดวิชา เพื่อตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาที่ศึกษาด้วยตนเอง และในกรณีที่นักศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ควรมีการพิจารณาทบทวนเพราะการจัดสัมมนาข้าม 1 วัน การสัมมนาประเด็นสาระสำคัญและให้นักศึกษานำเสนอผลงานไม่เพียงพอ และไม่มีเวลาในการอธิบายประเด็นต่างๆเชิงลึก เนื่องจากเวลาจำกัด การพบกับนักศึกษาระดับปริญญาเอกควรให้ความสำคัญกับคุณภาพของนักศึกษามากกว่าเรื่องอื่นๆ

1.5 การจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning ควรปรับปรุงดังนี้

1.6.1 การจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning ควรใช้เป็นส่วนเสริมในการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ

1.6.2 การจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องตลอดภาคการศึกษา อาจารย์ควรจัดสรรเวลาให้คำแนะนำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ติดตามประเมินผล และให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างจริงจังจะทำให้ใช้เป็นเครื่องมือช่วยเสริมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

1.6.3 ควรมีการอบรมนักศึกษาก่อนเข้าเรียนแต่ละชุดวิชา เพราะไม่ได้มีการแนะนำการเรียนแบบ e-learning ในช่วงแรก ทำให้เกิดความสับสนในการเข้าถึง รวมถึงการวางแผนการเรียนผ่าน e-learning

1.7 การทำดัชนีนิพนธ์ ควรปรับปรุงดังนี้

1.7.1 ควรมีการเตรียมนักศึกษาให้ได้แนวทางการทำดัชนีนิพนธ์ที่สร้างองค์ความรู้ใหม่ ศึกษาตัวแปรใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับการศึกษาในระดับปริญญาเอก และ ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้นำเสนอรูปแบบการวิจัยที่หลากหลายในการทำหัวข้อดัชนีนิพนธ์

1.7.2 การนำเสนอหัวข้อดัชนีนิพนธ์ต่อคณะกรรมการปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปรด.) คณะกรรมการมีการให้แก้ไขหลายรอบ ดังนั้นในการจัดประเด็นการแก้ไขควรจัดให้ละเอียดจะได้ให้นักศึกษาแก้ไขได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

1.7.3 ควรมี Class นัดพบโดยเฉพาะผู้ที่ทำดัชนีนิพนธ์อยู่ในระดับเดียวกัน เพื่อเสนอความก้าวหน้า กระตุ้นพัฒนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในผู้เรียนระดับเดียวกัน หรือต่างระดับเพื่อกระตุ้นการดำเนินงานให้ต่อเนื่อง

1.7.4 นักศึกษาส่วนใหญ่เมื่อได้หัวข้อแล้ว มักจะทำล่าช้า มีความก้าวหน้าอย่างช้าๆ ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาควรมีระบบติดตามนักศึกษาเป็นระยะๆ เช่น 2 เดือน/ ครั้ง ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ เพราะเป็นช่วงที่นักศึกษาจะพบปัญหา และทำให้ไม่ทำต่อหรือขาดวินัยในตนเองที่จะทำให้เสร็จ นักศึกษาบางคนต้องมีการกระตุ้นเตือน

2.ข้อเสนอแนะในการประเมินครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยจำแนกตามวิชาเอก

2.2 ควรทำการศึกษารูปแบบการพัฒนาสื่อออนไลน์ที่มีลักษณะยืดหยุ่นและเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งนำผลการติดตามมาใช้ในการพัฒนาผู้สำเร็จการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.4 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการให้คำปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ในระบบการศึกษาทางไกล

ชื่อเรื่อง การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ชื่อผู้วิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจรรย์ และคณะ
ปีที่แล้วเสร็จ 2560

บทคัดย่อ

การประเมินครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการใช้หลักสูตร และผลการใช้หลักสูตร และ 2) ปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 19 คน บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต จำนวน 28 คน นักศึกษาระดับปรัชญาดุษฎีบัณฑิต จำนวน 26 คน ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 17 คน และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 10 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบสอบถาม แบบบันทึกข้อมูลและแนวการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

1.1 ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย ความเหมาะสมของหลักสูตร แนวการศึกษา สื่อออนไลน์แบบ e-learning แหล่งสนับสนุนการเรียนรู้อื่นๆ โดยภาพรวมพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากผ่านเกณฑ์การประเมิน

1.2 ผลการประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย ความเหมาะสมของการบริหารหลักสูตร การสัมมนาเข้มชุดวิชา การจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning การทำดัชนีพันธกิจ การให้บริการของมหาวิทยาลัยและการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากผ่านเกณฑ์การประเมิน

1.3 ผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 – ปีการศึกษา 2556 มีนักศึกษารับเข้าเรียน จำนวน 141 คน สำเร็จการศึกษา ระดับดุษฎีบัณฑิต จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 45.39 โดยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในวิชาเอกบริหารการศึกษา จำนวน 17 คน การประเมินการศึกษา จำนวน 17 คน หลักสูตรและการสอน จำนวน 16 คน ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาได้รับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตมากกว่าที่คาดหวังในด้านทักษะทางปัญญาการวิเคราะห์สถานการณ์ความเข้าใจแนวคิด ทฤษฎี หลักการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.08 และด้านความรู้ที่ได้รับการเรียนได้รับการพัฒนามากกว่าที่คาดหวังร้อยละ 73.08 ผ่านเกณฑ์การประเมิน และผลการประเมินคุณลักษณะของดุษฎีบัณฑิตมสธ. พบว่า ผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะดุษฎีบัณฑิตของ มสธ. โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. ผลการปรับปรุงหลักสูตรหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สืบเนื่องจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีไม่เพียงพอ ดังนั้นในการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ในครั้งนี้ใช้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต เป็นชุดเดียวกับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรระดับปริญญาโท ทำให้การปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มีหลักสูตรที่ปรับปรุงทั้งหมด 5 หลักสูตร คือ 1) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน 2) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา 3) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา 4) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาการศึกษาลดชีวิต และ 5) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

Research Title: The Evaluation and Improvement of the Doctor of Philosophy Program in Education of the School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University (STOU)

Researchers: Assoc. Prof. Dr. Somkid Promjouy and others

Year: 2017

Abstract

The objectives of this research were (1) to evaluate the Doctor of Philosophy Program in Education of the School of Educational Studies, Sukhothai Thammathirat Open University (STOU) in the components of input factors, Program implementation process, and outputs of Program implementation; and (2) to improve the Doctor of Philosophy Program in Education of the School of Educational Studies, STOU.

The key informants totaling 100 persons comprised 19 instructors in the Program, 28 students who graduated from the Program, 26 students enrolling in the Program, 17 employers or supervisors of the graduated students, and 10 instructors in charge of the Program. The employed evaluation instruments were questionnaires, a data recoding form, and a form containing guidelines for focus group discussion. Data were analyzed using the percentage, mean, standard deviation, and content analysis. Research results were as follows:

1. Evaluation results of the Doctor of Philosophy Program in Education of the School of Educational Studies, STOU could be concluded as follows:

1.1 Regarding evaluation results of input factors of the Program which included the appropriateness of the Program, study guidelines, online media for e-learning, and other learning media and supporting sources, it was found that the overall appropriateness of input factors was at the high level and passed the evaluation criteria.

1.2 Regarding evaluation results of Program implementation process which included the appropriateness of Program management, intensive seminars, instructional management via e-learning, dissertation supervision process, service provision of the university, and measurement and evaluation of learning outcomes, it was found that the overall appropriateness of Program implementation process was at the high level and passed the evaluation criteria.

1.3 Regarding evaluation results of outputs of Program implementation, it was found that from the 2006 – 2013 academic years, 141 students were admitted for study in the Program. Of this number, 64 students, or 45.39 percent, had graduated from the Program, with 17 of them graduated in the educational administration major, 17 of them graduated in the educational evaluation major, and 16 of them graduated in the curriculum and instruction major. Evaluation results of the students' characteristics showed that their characteristic development was higher than what they expected in the intellectual skill components of situational analysis, and the understanding of concepts, theories and principles at the highest level, which was 73.08 percent. They also perceived that their development was higher than what they expected by 73.08 percent in the knowledge acquired from the Program which passed the evaluation criteria. Also, evaluation results of characteristics of the graduated students showed that the graduated students' employers/supervisors had overall opinion that the characteristics of graduated students were at the highest level and passed the evaluation criteria.

2. Regarding improvement results of the Program, due to the fact that the number of instructors in charge of the Program being not sufficient, the Ph.D. Program Improvement Committee was composed of the same members as those for the Master Degree Program Improvement Committee. As a result, the Ph.D. program improvement comprised the improvement of five Ph.D. programs as follows: (1) the Doctor of Philosophy Program in Curriculum and Instruction; (2) the Doctor of Philosophy Program in Educational Measurement and Evaluation; (3) the Doctor of Philosophy Program in Guidance and Psychological Counseling; (4) the Doctor of Philosophy Program in Lifelong Education; and (5) the Doctor of Philosophy Program in Educational Technology and Communications.

Keywords: curriculum evaluation / curriculum improvement / Doctor of Philosophy Program/ School of Educational Studies

ณ

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้เป็นการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยได้รับการสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัย สถาบันจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประจำปี 2559 คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดีโดยได้รับข้อคิด ความเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งจาก คณะกรรมการพิจารณาเค้าโครงการวิจัย และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบ รายงานการวิจัย คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบ คุณภาพของเครื่องมือวิจัย และขอขอบคุณคณาจารย์บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ตลอดจนผู้บังคับบัญชาของดุษฎีบัณฑิตทุกท่านที่กรุณาสละเวลาในการให้ข้อมูล รวมทั้งตอบ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ด้วยความจริงใจ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ บุคลากรและเจ้าหน้าที่ของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ที่เป็นธุระในการ ประสานงานโครงการและขอขอบคุณคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ที่มีส่วนช่วยเหลือและ เป็น กำลังใจจนทำให้การดำเนินโครงการนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คณะผู้วิจัย

กันยายน 2560

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.....	๗
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๗
กิตติกรรมประกาศ.....	๘
สารบัญตาราง.....	๘
สารบัญภาพ.....	๗
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร.....	11
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการประเมิน.....	34
ผู้ให้ข้อมูล.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
ตอนที่ 1 ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.....	44
1.1 ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.....	44
1.2 ผลการประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์	51
1.3 ผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์	59
ตอนที่ 2 ผลการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.....	71
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	88
สรุปผลการประเมิน.....	88
อภิปรายผล.....	96
ข้อเสนอแนะ.....	101
บรรณานุกรม.....	104
ภาคผนวก.....	108

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนตัวอาจารย์.....	37
ตารางที่ 3.2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนตัวผู้บังคับบัญชา.....	38
ตารางที่ 3.3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนตัวบัณฑิต.....	39
ตารางที่ 3.4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนตัวนักศึกษาระดับปริญญาเอก.....	41
ตารางที่ 4.1 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับหลักสูตรตามความคิดเห็นของอาจารย์	45
ตารางที่ 4.2 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับหลักสูตรความคิดเห็นของนักนักศึกษา และบัณฑิต.....	46
ตารางที่ 4.3 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับแนวการศึกษา/ แผนกิจกรรมตาม ความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต.....	47
ตารางที่ 4.4 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับสื่อออนไลน์แบบ e-learning ตามความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต.....	49
ตารางที่ 4.5 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับแหล่งสนับสนุนสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต.....	50
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรตามความคิดเห็นของอาจารย์.....	51
ตารางที่ 4.7 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับการสัมมนาเชิงรุกวิชาตามความคิดเห็น ของนักศึกษาและบัณฑิต.....	52
ตารางที่ 4.8 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับการสัมมนาเชิงรุกวิชาตามความคิดเห็น ของอาจารย์.....	53
ตารางที่ 4.9 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning ตามความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต.....	54
ตารางที่ 4.10 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับการทำดัชนีพันธกิจตามความคิดเห็น ของนักศึกษาและบัณฑิต.....	56
ตารางที่ 4.11 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับการให้บริการของมหาวิทยาลัย ตามความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต.....	58
ตารางที่ 4.12 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามความคิดเห็น ของนักศึกษาและบัณฑิต	59
ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์จำแนกตามปีการศึกษา.....	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ จำแนกตามวิชาเอก.....	61
ตารางที่ 4.15 ผลการประเมินเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต	62
ตารางที่ 4.16 ผลการประเมินเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษา.....	63
ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับคุณลักษณะดุษฎีบัณฑิต ของ มสธ.....	65
ตารางที่ 4.18 ผลการประเมินความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนสามารถนำไปใช้ ในการทำงานตามความคิดเห็นของนักนักศึกษาและบัณฑิต.....	68
ตารางที่ 5.1 ชื่อชุดวิชาหลักสูตรเดิมและหลักสูตรปรับปรุง จำนวน 13 ชุดวิชา.....	95

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบการจัดกระบวนการศึกษา.....	15
ภาพที่ 2.2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในมิติ.....	16
ภาพที่ 2.3 องค์ประกอบหลักของระบบ.....	17
ภาพที่ 2.4 รูปแบบการประเมินเชิงระบบ IPP).....	18

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในทุกๆ ด้าน และเป็นกลไกหลักที่สำคัญสำหรับการสร้างทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมและคุณภาพเต็มตามศักยภาพของคน ซึ่งเป็นพื้นฐานและปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน(ฉันทลักษณ์ จันทรศรี 2547, น. 1) การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือและกลไกในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเป็นพลเมืองที่ดี เป็นคนดี มีวินัย และมีคุณภาพของสังคม ประเทศ และของโลก มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะ ในการปฏิบัติงานที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศ สามารถเรียนรู้ ได้ตามความถนัดความสนใจ และดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข มีงานทำ มีอาชีพ มีรายได้ รวมทั้ง สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมพหุ วัฒนธรรมที่เป็นพลวัตได้เป็นอย่างดี

การจัดการศึกษาโดยทั่วไปไม่ว่าระดับใดก็ตาม หัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาก็คือ หลักสูตร ซึ่งถือว่าเป็นแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ความสามารถ และทักษะไปสู่การปฏิบัติได้ ดังนั้นหลักสูตรจึงมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษามาก เนื่องจากหลักสูตรเป็นตัวกำหนด ทิศทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพัฒนาประเทศ เพราะฉะนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจึงต้องวางแผนและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและความสามารถที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในแนวทางที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศึกษาศาสตร์เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ และมีสถานภาพเป็นวิชาชีพชั้นสูง ดังนั้นผู้ประกอบวิชาชีพทางด้านศึกษาศาสตร์ จะต้องใช้เวลาในการศึกษาวิชาการ และฝึกฝนจนมีความชำนาญเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังต้องมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพด้วย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีหลักสูตรเพื่อตอบสนองต่อพัฒนาการทางการศึกษา ความต้องการของบุคลากรประจำการในการพัฒนาความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาชีพการศึกษา (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช 2546)

สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจหลักคือการผลิตบัณฑิตโดยเปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในสาขาวิชาการและวิชาชีพต่างๆ ให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ในส่วนปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรต้องมุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ และสอดคล้องกับมาตรฐานปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษาและมาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล เน้นการพัฒนา นักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่างๆ โดยกระบวนการวิจัย เพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ได้อย่างอิสระรวมทั้งมีความสามารถในการสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการเชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่น ได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ และเพื่อให้สอดคล้องกับการ ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้ กำหนดไว้ในมาตรา 47 ให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ในทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพ ภายนอก ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (Thai Qualification Framework for Higher Education, TQF: HEd) เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนา หรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตร เพื่อเป็นการประกันคุณภาพของบัณฑิต รวมทั้งใช้เป็นหลักใน การจัดทำมาตรฐานด้านต่างๆ เพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันในการผลิตบัณฑิตได้ อย่างมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2559) [Online] <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/>

มหาวิทยาลัยจึงต้องพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสู่ระดับสากล รูปแบบการประเมิน คุณภาพมุ่งเน้นไปที่การควบคุมคุณภาพในองค์ประกอบที่จะมีผลต่อคุณภาพของบัณฑิต (วันชัย ศิริชนะ 2540: 16) และองค์ประกอบของคุณภาพที่สำคัญยิ่งคือ หลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งกำหนดทิศทาง และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิต ตามที่มุ่งหวังไว้เมื่อเปิดดำเนินการหลักสูตร และหลักสูตร ที่สร้างขึ้นแล้วนั้นมีความจำเป็นต้องพัฒนาต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของ สังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เมื่อใช้หลักสูตรไปได้ระยะหนึ่งจะต้องมีการประเมินซึ่งการประเมินหลักสูตร มีวัตถุประสงค์ เพื่อพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตร โดยใช้ผลการวัดในแง่มุมต่างๆ ของสิ่งที่จะประเมิน (วิชัย วงษ์ใหญ่ 2537:217) การประเมินหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา นอกจาก

ผู้ใช้หลักสูตรจะประเมินเพื่อพิจารณาตรวจสอบระบบการบริหารหลักสูตร เพื่อปรับปรุงคุณภาพตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรแล้ว ยังต้องปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะอย่างน้อยทุก 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2548, น. 9) เพื่อให้หลักสูตรระดับอุดมศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

การประเมินหลักสูตรจึงเป็นส่วนที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อคุณภาพของหลักสูตร ทั้งนี้เพราะการประเมินหลักสูตรจะทำให้ทราบคุณค่าของหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร สามารถนำไปใช้ได้มากน้อยเพียงใด ผลที่ได้จากการใช้หลักสูตรเป็นอย่างไร และหลักสูตรที่สร้างขึ้นตอบสนองต่อผู้เรียนและสังคมมากน้อยเพียงใด ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพสูงขึ้น อันจะเป็นผลในการนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยในระบบเปิด โดยยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิต ดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อสนองนโยบายของรัฐเกี่ยวกับความเสมอภาคทางการศึกษา ซึ่งในการนี้สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ได้ตระหนักในหลักการดังกล่าว ดังนั้นในปีการศึกษา 2549 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์จึงได้เปิดการสอนหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ใน 6 วิชาเอก ประกอบด้วยวิชาเอก 1) หลักสูตรและการสอน 2) การประเมินการศึกษา 3) การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา 4) การศึกษานอกระบบ 5) เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และ 6) การศึกษาทางไกล และปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ใน พ.ศ. 2554 สำหรับระบบการศึกษานั้นใช้ระบบการศึกษาทางไกลที่มีสื่อหลักประกอบด้วย แผนการศึกษา และแผนกิจกรรมการศึกษา การสัมมนาเข้ม กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ การเรียนผ่านระบบออนไลน์ สื่อสิ่งพิมพ์ที่มหาวิทยาลัยจัดให้เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานเท่าเทียมกับผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอื่น ปัจจุบันมีผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตไปแล้วจำนวน 57 คน (ถึงปีการศึกษา 2558) ซึ่งในปีการศึกษา 2558 หลักสูตรจะมีการจัดการเรียนการสอนครบ 5 ปี ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กำหนดให้มีการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร ทุกๆ 5 ปี ประกอบกับได้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านนโยบายที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และนโยบายการศึกษาของรัฐบาล ตลอดจนสภาพสังคม เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป สาขาวิชาศึกษาศาสตร์จึงเห็นสมควรประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ เพื่อนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการปรับหลักสูตรให้เหมาะสม สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินและปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ดังนี้

- 2.1 เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้
- 2.2 เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- 2.3 เพื่อประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- 2.4 เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- 2.5 เพื่อปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

3. ขอบเขตของการวิจัย

- 3.1 บัณฑิตที่ให้ข้อมูล ได้แก่ บัณฑิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 - 2558
- 3.2 อาจารย์ ได้แก่ อาจารย์ประจำหลักสูตร และคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
- 3.3 ตัวชี้วัดหรือตัวแปรที่มุ่งศึกษา มีดังนี้
 - 3.3.1 ปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่
 - 1) ความเหมาะสมของหลักสูตร
 - 2) ความเหมาะสมเกี่ยวกับแนวการศึกษา/แผนกิจกรรม
 - 3) ความเหมาะสมของสื่อออนไลน์แบบ e-learning
 - 4) ความเหมาะสมของแหล่งสนับสนุนสื่อการเรียนรู้อื่นๆ
 - 3.3.2 กระบวนการใช้หลักสูตร ได้แก่
 - 1) ความเหมาะสมของการบริหารหลักสูตร
 - 2) ความเหมาะสมของการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
 - 3) ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning
 - 4) ความเหมาะสมของการทำวิทยานิพนธ์
 - 5) ความเหมาะสมของการให้บริการของมหาวิทยาลัย
 - 6) ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล
 - 3.3.3 ผลการใช้หลักสูตร ได้แก่
 - 1) จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา
 - 2) คุณลักษณะของบัณฑิตมสธ.

3) การนำความรู้ไปใช้

3.3.4 การปรับปรุงหลักสูตร ครอบคลุมในเรื่อง วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร กลุ่มผู้เรียน กลุ่มผู้ใช้ เนื้อหาแต่ละชุดวิชา กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หมายถึง หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อผลิตดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ โดยใช้ระบบการศึกษาทางไกลที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าอย่างอิสระด้วยตนเอง ภายใต้การให้คำปรึกษาแนะนำอย่างมีระบบ ด้วยวิธีการนัดหมายระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาตามแต่ละช่วงเวลาที่เหมาะสม การเข้ารับการปฐมนิเทศเชิงปฏิบัติการ การเข้ารับการสัมมนาเข้มเพื่อการเรียนและการทำดุษฎีนิพนธ์ และการเข้ารับการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์ดุษฎีบัณฑิต

4.2 การจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาด้วยระบบการศึกษาทางไกล หมายถึง การถ่ายทอดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ด้านศึกษาศาสตร์ผ่านสื่อประสม ซึ่งประกอบด้วยสื่อหลักและสื่อเสริม การจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่จัดเป็นชุดวิชาที่มีลักษณะบูรณาการ แต่ละชุดวิชามีค่าไม่น้อยกว่า 5 หน่วยกิต และการจัดการเรียนการสอนใช้ระบบทวิภาคี

4.3 การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ศึกษาศาสตร์ เพื่อตัดสินคุณค่าของหลักสูตร โดยเทียบกับเกณฑ์

4.4 ปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร หมายถึง ปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นในระบบการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ หลักสูตร แนวการศึกษา/แผนกิจกรรม สื่อออนไลน์แบบ e-learning และแหล่งสนับสนุนสื่อการเรียนรู้อื่นๆ

4.5 กระบวนการใช้หลักสูตร หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการ ซึ่งในที่นี้เน้นในเรื่องกระบวนการจัดการเรียนการสอนในระบบทางไกล อันประกอบด้วย การบริหารหลักสูตร กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน การเรียนการสอนผ่าน e-learning การสัมมนาเข้มชุดวิชา การทำดุษฎีนิพนธ์ การให้บริการของมหาวิทยาลัย และการวัดและประเมินผล

4.6 ผลการใช้หลักสูตร หมายถึง ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาตามหลักสูตร เน้นการพิจารณาในด้านจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา คุณลักษณะของบัณฑิต มสธ. การนำความรู้ไปใช้ และความรู้ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษา

4.7 การปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง กระบวนการนำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรในด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร กลุ่มผู้เรียน กลุ่มผู้ใช้ เนื้อหาแต่ละชุดวิชา กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งนักศึกษา บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต และอาจารย์ผู้สอนซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

5.2 นำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ผู้ประเมิน
นำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร
 - 1.1 ความหมายของหลักสูตร
 - 1.2 ความสำคัญของหลักสูตร
 - 1.3 องค์ประกอบของหลักสูตร
 - 1.4 ลักษณะของหลักสูตรที่ดี
2. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร
 - 2.1 ความหมายของการประเมินหลักสูตร
 - 2.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร
 - 2.3 ขั้นตอนการประเมินหลักสูตร
 - 2.4 รูปแบบของการประเมินหลักสูตร
3. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร

1.1 ความหมายของหลักสูตร

จากการศึกษาความหมายของหลักสูตร มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้
ทาบบา (Taba, 1962) ให้ความหมายว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ต่างๆ
ที่โรงเรียนและครูผู้สอนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะที่ตั้งจุดหมายไว้
กู๊ด (Good, 1973, p. 157) ได้ให้ความหมายของคำว่าหลักสูตรไว้ในพจนานุกรม
ทางการศึกษา (Dictionary of Education) ว่า หลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาหรือกลุ่มรายวิชาที่จัดไว้อย่าง
เป็นระบบเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาจนจบการศึกษาได้รับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น
หลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรพลศึกษา

চার্জ বাক্স (2542, ন. 7) ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผน ซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหา กิจกรรม และมวลประสบการณ์ในแต่ละ โปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

สงบ ลักษณะ (2544, น. 41) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง ประมวล ประสบการณ์ทั้งปวงที่จัดไว้อย่างเป็นระบบระเบียบที่ดี เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณสมบัติอื่นตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.

ชูศรี สุวรรณโชติ (2544, น. 41-42) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง ปฏิกริยาสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมในการเรียน รวมถึงความคาดหวังที่ครู กำหนดไว้ให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดหมายปลายทาง

ประยงค์ เนาวบุตร และสุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ (2549, น. 5) ได้สรุปความหมาย ของหลักสูตรหมายถึง แผนการเรียนรู้ ซึ่งกำหนดไว้อย่างเป็นทางการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัด ประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์และพัฒนาการในทุกด้านตาม จุดมุ่งหมายของการศึกษาทั้งที่เป็นการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียนและ การศึกษารูปแบบอื่นๆ

ขวลิต ชูกำแพง (2551, น. 15) ได้สรุป ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการสอน มีทั้งเอกสารหลักฐาน กระบวนการที่ใช้ใน การเรียนการสอน การจัดกิจกรรม สื่อวัสดุต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา

กล่าวโดยสรุป หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทุกอย่างที่สถานศึกษาจัดให้แก่ ผู้เรียนเพื่อให้เหมาะสมกับวัยและศักยภาพของผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีการพัฒนา คุณลักษณะต่างๆที่พึงประสงค์ตามจุดหมายที่กำหนด

1.2 ความสำคัญของหลักสูตร

ความสำคัญของหลักสูตรที่มีต่อการจัดการศึกษานั้น นักการศึกษาหลายท่านได้ กล่าวตรงกันว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ดังนี้

চার্জ বাক্স (2532, ন. 6-7) ได้กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญ เพราะหลักสูตรเป็นส่วนกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพโดยมีรายละเอียดที่ บ่งชี้ว่า ผู้เรียนควรเรียนรู้อะไร มีเนื้อหาสาระมากน้อยเพียงไร ควรได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะในด้านใด และควรมีพัฒนาการทั้งในส่วนของร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างไร

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: น.16-17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตร เป็นองค์ประกอบอันสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาประเภทใดและระดับ ใดก็ดีจะขาดหลักสูตรเสียมิได้ เพราะหลักสูตรจะเป็นโครงร่างกำหนดไว้ว่าจะให้เด็กได้รับ ประสบการณ์อะไรบ้างจึงเป็นประโยชน์ต่อเด็ก และสังคม หลักสูตรเป็นแนวทางที่จะสร้างความ

เจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ หลักสูตรยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นโฉมหน้าของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นอย่างไรรอีกด้วย

จากความสำคัญของหลักสูตรข้างต้น สรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญ เพราะหลักสูตรเป็นเอกสารซึ่งเป็นแผนการหรือโครงการจัดการศึกษาที่ระบุแนวทางการจัดมวลประสบการณ์ เป็นส่วนกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพทางการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่หลักสูตรกำหนดไว้

1.3 องค์ประกอบของหลักสูตร

หลักสูตรจะต้องมีรายละเอียดที่จำเป็นซึ่งจะสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจและนำไปใช้ได้ องค์ประกอบที่จำเป็นของหลักสูตร มีผู้กล่าวถึงไว้ดังนี้

สงัด อุทรานันท์ (2532, น. 182) ให้ความเห็นว่าหลักสูตรที่ดีควรประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ 3) เนื้อหาสาระและประสบการณ์ 4) การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน 5) การเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการในชุมชน และ 6) การประเมินผล

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (curriculum aims) หมายถึงความตั้งใจหรือความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้ที่จะผ่านหลักสูตรและเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการให้การศึกษาแก่เด็กช่วยในการเลือกเนื้อหาและกิจกรรมตลอดจนใช้เป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการประเมินผล

2. เนื้อหา (content) เป็นสิ่งที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้โดยดำเนินการตั้งแต่การเลือกเนื้อหาและประสบการณ์การเรียงลำดับเนื้อหาสาระและการกำหนดเวลาเรียนที่เหมาะสม

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (curriculum implementation) เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดทำวัสดุหลักสูตรการจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและสิ่งแวดล้อมการดำเนินการสอน เป็นต้น

4. การประเมินผลหลักสูตร (evaluation) คือการหาคำตอบว่าหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายหรือไม่มากนักน้อยเพียงใดและอะไรเป็นสาเหตุการประเมินผลหลักสูตรเป็นงานใหญ่และมีขอบเขตกว้างขวางผู้ประเมินจำเป็นต้องวางโครงการประเมินผลไว้ล่วงหน้า

บุญชม ศรีสะอาด (2546, น. 11) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบพื้นฐาน 4 องค์ประกอบ คือ 1) จุดประสงค์ 2) สาระความรู้ประสบการณ์ 3) กระบวนการเรียนการสอน และ 4) การประเมินผล

ไทเลอร์ (Tyler, 1950, p. 1) ให้ความเห็นว่าหลักสูตรประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) จุดประสงค์ 2) การคัดเลือกเนื้อหาสาระ 3) การจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ และ 4) การประเมินผล

ทาบ (Taba, 1962, p. 10) กล่าวว่า หลักสูตรควรมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นส่วนสำคัญของหลักสูตรที่จะต้องกำหนดให้แน่นอนก่อน เพราะเป็นแนวทางในการกำหนดองค์ประกอบอื่นๆ 2) เนื้อหาและอัตราเวลาเรียน ทำหน้าที่เสมือนพาหนะที่จะนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) กระบวนการเรียนการสอน เป็นวิธีการนำหลักสูตรไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามลักษณะเนื้อหาและประสบการณ์ของหลักสูตร และ 4) การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการที่ช่วยตรวจสอบประสิทธิภาพการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและตัวหลักสูตร

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า หลักสูตรประกอบด้วย 1) เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร 2) จุดประสงค์เฉพาะของหลักสูตร 3) การคัดเลือกเนื้อหาสาระ 4) การจัดเนื้อหาและประสบการณ์ 5) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ 6) การวัดและประเมินผล

1.4 ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542, น. 97) กล่าวถึงลักษณะที่ดีของหลักสูตรควรมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ 1) ตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษาวิชาชีพนั้นๆ 2) ตรงตามลักษณะความถนัดความสนใจของผู้เรียน 3) ตรงตามความต้องการทางวิชาที่เรียนในทุกสาขาวิชาทั้งในภาคเกษตรอุตสาหกรรมและธุรกิจ 4) ตรงตามลักษณะของวิชานั้นๆ 5) มีเนื้อหาของเรื่องที่สมบูรณ์เพียงพอที่จะสอนและทำให้ผู้เรียนเจริญงอกงามในทางความคิดทักษะและความพึงพอใจ 6) มีแนวทางสอนและวิธีสอนที่เหมาะสม 7) มีความยืดหยุ่นคล่องตัวเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกได้ 8) ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน และ 9) ให้ความรู้ที่ต่อเนื่องและให้วิธีการศึกษาความรู้ได้ด้วยตนเองและพัฒนาตนเองได้

เสริมศรี ไชยศรีและคณะ (2543, น. 57) ได้สรุปลักษณะของหลักสูตรที่ดีว่า ควรมุ่งเตรียมความพร้อมทางสติปัญญาความสามารถรู้คุณค่าของความคิดทางวิชาการ และส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าทางภูมิปัญญาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของท้องถิ่นในการที่จะพัฒนาความเป็นสากลให้ทัดเทียมกับนานาประเทศในเชิงวิชาการและมีความรู้เฉพาะด้านเพื่อจะส่งเสริมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ที่มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะชีวิตและสังคมมีคุณธรรมจริยธรรมและดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

กล่าวโดยสรุป ลักษณะของหลักสูตรที่ดี คือ มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนจุดมุ่งหมายของหลักสูตรควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของสังคม ปรัชญา จิตวิทยา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี มีความ

สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนและความต้องการของสังคมสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงมีวิธีการสอนที่เหมาะสมและสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและมุ่งเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และร่างกายเหมาะสมตามวัย

2. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร

2.1 ความหมายของการประเมินหลักสูตร

มีนักวิชาการให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ดังนี้

โชติ เพชรชื่น (2536, น. 57) ได้ให้ความหมายการประเมินหลักสูตร หมายถึง การพิจารณาคุณค่าความเหมาะสมของสิ่งที่ปรากฏอยู่ในเอกสารที่เขียนขึ้นมาการพิจารณาถึงความสอดคล้องกันระหว่างองค์ประกอบในระบบของการทำงานด้านการศึกษาและการพิจารณาถึงความเหมาะสมของศาสตร์แขนงต่างๆ ที่นำมาจัดหรือบรรจุไว้เป็นข้อกำหนดสำหรับการจัดการศึกษา

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537, น. 135) ได้ให้ความหมายการประเมินหลักสูตร หมายถึง การพิจารณาคุณค่าของหลักสูตรโดยใช้ผลจากการวัดในแง่มุมต่างๆ นำมาพิจารณารวมกันแล้วสรุปว่าจะให้คุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาว่าอย่างไร มีคุณภาพดีหรือไม่เพียงใด เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่มีส่วนใดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ (2549, น. 127) ได้ให้ความหมายการประเมินผลของหลักสูตรว่าเป็นกระบวนการหาคำตอบว่าหลักสูตรมีผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่และมากน้อยเพียงใดโดยมีการวัด การเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล จากหลายองค์ประกอบ ได้แก่ วิเคราะห์จากตัวหลักสูตรวิเคราะห์จากการเตรียมความพร้อม เพื่อส่งเสริมการใช้หลักสูตรวิเคราะห์จากกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้วิเคราะห์จากสัมฤทธิ์ผลการเรียนของผู้เรียน เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลแล้วจะต้องนำเสนอข้อมูลเพื่อตัดสินใจหรือการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงหรือเลือกวิธีใหม่

จากความหมายการประเมินหลักสูตรดังกล่าวสรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึงการพิจารณาตัดสินคุณค่าของหลักสูตรที่สร้างขึ้นมามีความสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ โดยมีการดำเนินการประเมินที่มีระบบมีขั้นตอนผลที่ได้จะช่วยในการตัดสินใจพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรต่อไป การประเมินจึงเป็นกระบวนการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเพื่อที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการพิจารณาตัดสินใจเลือกในการปรับปรุงข้อบกพร่อง การวางรูปแบบ การกำหนดโครงสร้างตลอดจนการดำเนินงานของหลักสูตร

2.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

โชติ เพชรชื่น (2536, น. 570) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการประเมินหลักสูตรไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. เป็นการพิจารณาว่าโครงสร้างของหลักสูตร ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องระหว่างกันเพียงไร และโครงสร้างดังกล่าวนี้สอดคล้องกับปรัชญาแผนพัฒนานโยบายของประเทศและความต้องการของสังคมเพียงไร ตลอดจนการพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงสร้างหลักสูตร

2. เป็นการพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรว่าสมควรจะนำไปใช้ดำเนินการต่อหรือไม่ มีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไรบ้าง

3. เมื่อพิจารณาคุณภาพของผลผลิตของหลักสูตรว่ามีคุณลักษณะหรือมีคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ในหลักสูตรหรือไม่ และยังพิจารณาถึงผลกระทบกับผลพลอยได้ที่เกิดขึ้นอีกด้วย

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537, น. 218 - 219) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการประเมินหลักสูตรไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อหาคุณค่าของหลักสูตรโดยตรวจสอบดูว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมานั้นสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่

2. เพื่อวัดผลดูว่าการวางเค้าโครงและรูปแบบระบบของหลักสูตรรวมทั้งวัสดุประกอบหลักสูตรและการบริหารและการบริการหลักสูตรเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องแล้วหรือไม่

3. การประเมินจากผู้เรียนเองหรือการประเมินผลผลิตเพื่อตรวจสอบดูว่ามีลักษณะที่พึงประสงค์เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่เพียงใด

ทิตินา แคมมณี (2544, น. 134) ได้กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรใดๆ ก็ตามจะมีจุดมุ่งหมายคล้ายคลึงกันอยู่ 3 ประการสำคัญ ดังนี้

1. เพื่อหาคุณค่าของหลักสูตรนั้นโดยดูว่าหลักสูตรที่จัดขึ้นสามารถสนองตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่

2. เพื่อตัดสินว่าการวางเค้าโครงและรูประบบของหลักสูตรตลอดจนการบริหารงานและการสอนตามหลักสูตรเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องแล้วหรือไม่

3. เพื่อวัดผลดูว่าผลผลิตคือผู้เรียนนั้นเป็นอย่างไร

จากจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรข้างต้นพอสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร คือการหาคุณค่าของหลักสูตรหาจุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุงของหลักสูตรรวมถึงแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรเพื่อรักษามาตรฐานของหลักสูตรโดยดำเนินการพิจารณาในทุกๆ ส่วนทั้งระบบตั้งแต่วัตถุประสงค์ปัจจัยเบื้องต้นกระบวนการตลอดจนผลที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร

2.3 ขั้นตอนการประเมินหลักสูตร

ขั้นตอนในการประเมินหลักสูตรได้มีผู้กล่าวถึงขั้นตอนในการประเมินหลักสูตร ดังนี้ (สมคิด พรหมจ้อย และ สุพัตร์ พิบูลย์ 2543, น.10-21 และ ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ 2549, น.137-143)

1. วิเคราะห์หลักสูตรที่มุ่งประเมิน คือ ทำความรู้จักกับหลักสูตรที่จะประเมินในทุกๆ ด้าน ซึ่งจะทำให้มองเห็นกรอบแนวทางในการประเมินหลักสูตร เมื่อพบจุดเด่น-จุดด้อย หรือ ความสำเร็จ ความล้มเหลวของหลักสูตร นักประเมินจะสามารถอธิบายเหตุผล หรือสาเหตุได้อย่าง คมชัดยิ่งขึ้น โดยวิเคราะห์ความสำเร็จและความล้มเหลวกับสภาพการดำเนินงานหลักสูตร

2. กำหนดหลักการและเหตุผลของการประเมินหลักสูตร ในขั้นตอนนี้ต้องกล่าวถึงความ เป็นมาของหลักสูตร ตลอดจนความจำเป็นและความสำคัญของการประเมินหลักสูตร รวมถึงผลดีของ การประเมินหรือผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้นถ้าไม่ได้ทำการประเมินหลักสูตร เป็นส่วนที่นำไปสู่การค้นคว้า เกี่ยวกับเหตุผลและความเป็นมาของหลักสูตรที่จะประเมินว่าทำไมต้องมีการประเมิน

3. กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน เพื่อเป็นกรอบหรือทิศทางให้ทราบว่า การ ประเมินครั้งนี้มุ่งศึกษามุ่งประเมินในด้านใดบ้าง ซึ่งจะเป็นการควบคุมทิศทางการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งหมด

4. กำหนดขอบเขตในการประเมิน ซึ่งอาจะระบุ 3 เรื่อง คือ ประเด็นในการประเมิน หลักสูตร ประชากร กลุ่มตัวอย่าง หรือผู้ให้ข้อมูล และช่วงเวลาในการประเมินหลักสูตร

5. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี แนวทางในการประเมิน แบบจำลองการประเมินรูปแบบ ต่างๆ เพื่อใช้เป็นกรอบความคิดในการประเมินหลักสูตร ตลอดจนศึกษากรณีตัวอย่างที่ทำการประเมิน หลักสูตรที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ทำให้เห็นแนวทางในการดำเนินงานประเมินได้ชัดเจนมากขึ้น

6. ออกแบบการประเมินเป็นการกำหนดกรอบแนวทางการประเมิน โดยออกแบบ 3 เรื่องที่สำคัญ คือ การออกแบบการวัดตัวแปร การออกแบบการสุ่มตัวอย่าง และออกแบบการ วิเคราะห์ข้อมูล

7. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหลักสูตร ผู้ประเมินมีเครื่องมือที่ใช้ในการ ประเมินหรือยังจะใช้เครื่องมือที่มีอยู่แล้วหรือจะต้องสร้างขึ้นใหม่ ถ้าสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลจะต้องสร้างให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการประเมินและมีการตรวจสอบคุณภาพ ก่อนนำไปใช้จริง เช่น ดัชนีความตรง ความเที่ยง ความยาก ฯลฯ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินอาจจะ เป็นแบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ และแบบทดสอบ เป็นต้น

8. เก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้จะนำไปสู่ความชัดเจนในวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ จะทำให้ทราบว่าอะไรคือแหล่งข้อมูลที่ต้องการ จะต้องเก็บข้อมูลที่ไหน เมื่อไร จากใคร เวลาใด และจะใช้เทคนิควิธีการใดในการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงจะได้รับความร่วมมือที่ดี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่

ละเอียดสมบูรณ์และถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ผู้ประเมินไม่จำเป็นต้องอาศัยวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอาจจะเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี ได้แก่ การวิเคราะห์ผลงาน การสอบถามการสัมภาษณ์ การทดสอบความสามารถในการปฏิบัติงาน การประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง การใช้สถานการณ์จำลอง การอภิปราย การสังเกต เป็นต้น

9. วิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลปกติจะไม่ใช่วิธีการที่ยุ่งยากซับซ้อนมากนักอาจใช้วิธีการทางสถิติบ้างตามความจำเป็น ถ้าเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ สามารถนำมาวิเคราะห์โดยสถิติต่างๆ เช่น การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น ส่วนข้อมูลที่ไม่ใช่ปริมาณสามารถวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่จะเป็นการเปรียบเทียบข้อมูลกับเกณฑ์

10. การรายงานผลการประเมินเป้าหมายของการประเมินหลักสูตร คือ การนำผลการประเมินไปใช้เพื่อการวินิจฉัย สังการ หรือตัดสินใจในการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร รายงานการประเมินสามารถทำได้ 2 ลักษณะ คือ รายงานสรุปสำหรับผู้บริหารซึ่งควรสั้นกะทัดรัดเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ โดยประกอบด้วยส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์ ผลการประเมิน และข้อเสนอแนะ ส่วนรายงานการประเมินฉบับสมบูรณ์จะมีรายละเอียดที่ชัดเจนครอบคลุมรายละเอียดทั้งหมด

สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตรมีขั้นตอนหลักๆ คือ ทำความรู้จักหลักสูตรที่จะประเมิน กำหนดหลักการและเหตุผลของการประเมิน กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของการประเมินศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกแบบการประเมินสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผลการประเมิน

2.4 รูปแบบของการประเมินหลักสูตร (Models for evaluation of curriculum)

รูปแบบการประเมินหลักสูตรเป็นกรอบความคิดเกี่ยวกับกระบวนการ หรือวิธีการประเมินหลักสูตร ซึ่งมีนักการศึกษาและนักประเมินหลายท่านได้เสนอรูปแบบการประเมินหลักสูตรโดยจัดเป็นประเภทไว้ ดังนี้

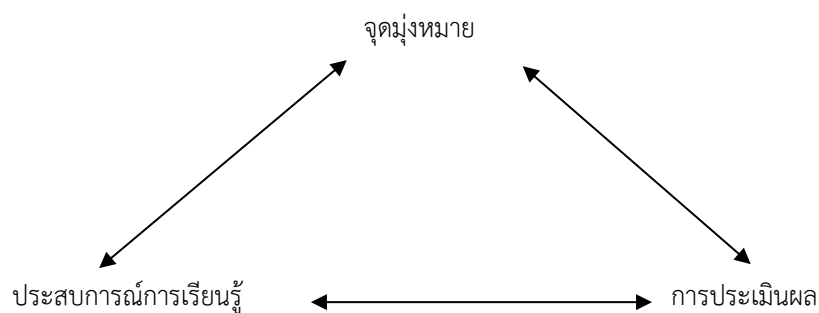
วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543, น.69-88) สมคิด พรหมจรรย์ และสุพัตร์ พิบูลย์ (2543) ลัดดาวลย์ เพชรโรจน์ (2545, น. 141-143) ได้เสนอรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่คล้ายคลึงกันซึ่งจัดแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก ได้แก่ รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ ไทเลอร์ และรูปแบบการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์
2. รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก ได้แก่ รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสเตค
3. รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ช่วยการตัดสินใจ ได้แก่ รูปแบบการประเมินหลักสูตรของโพรวิสและรูปแบบการประเมินหลักสูตรของสต๊อฟเฟิลบีม

โดยสรุปสาระสำคัญของการประเมินหลักสูตรแต่ละรูปแบบ ดังนี้

1) รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์(Ralph W. Tyler, 1959)

ไทเลอร์ได้เสนอแนวคิดการประเมินหลักสูตร โดยวิธีการเปรียบเทียบพฤติกรรมของเรียนที่เปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ด้วยการศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบของการจัดกระบวนการศึกษา 3 ประการคือ จุดมุ่งหมายของการศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ การประเมินหลักสูตรตามแนวคิดนี้ คือ พิจารณาผู้เรียนว่ามีความก้าวหน้าตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ จุดมุ่งหมายที่ช่วยให้หลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติและประเมินได้ คือ จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โดยพิจารณาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของการจัดกระบวนการศึกษาทั้ง 3 ประการ ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบการจัดกระบวนการศึกษา

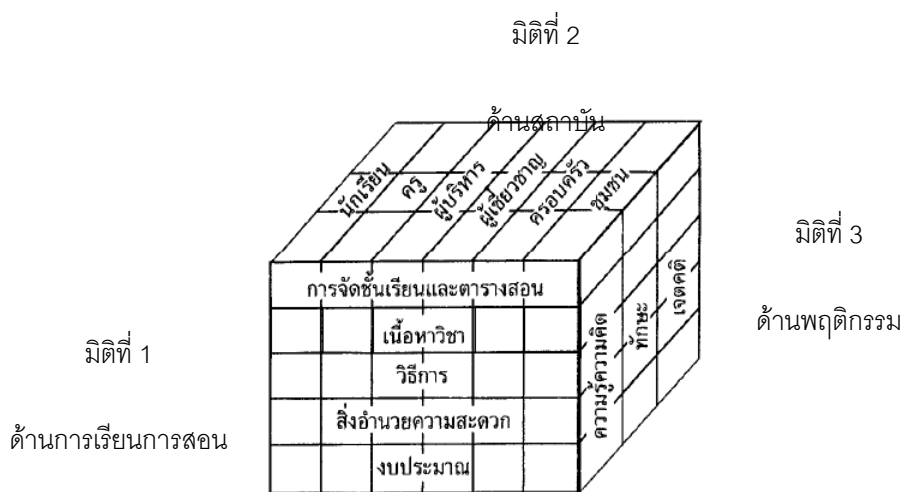
ขั้นตอนของการประเมินหลักสูตรมีดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายกว้างๆ โดยการวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบต่างๆ ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย คือ นักเรียน สังคม เนื้อหาสาระ ส่วนปัจจัยที่กำหนดขอบเขตของจุดมุ่งหมาย ได้แก่ จิตวิทยาการเรียนรู้และปรัชญาการศึกษา
2. กำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะหรือจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ต้องการวัดภายหลังจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
3. กำหนดสถานการณ์ที่แสดงความสำเร็จของจุดมุ่งหมาย
4. พัฒนาและเลือกเทคนิคในการวัด
5. กำหนดเนื้อหาหรือประสบการณ์ทางการศึกษาเพื่อให้สอดคล้อง และบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
6. รวบรวมข้อมูลที่เป็นผลงานของนักเรียน
7. เปรียบเทียบข้อมูลกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

8. ถ้าไม่บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ จะต้องมีการตัดสินใจปรับปรุงหลักสูตรหรือยกเลิก ถ้าบรรลุจุดมุ่งหมายก็จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร

2) รูปแบบการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์ (Robert L. Hammond, 1967)

แฮมมอนด์ได้เสนอรูปแบบการประเมินหลักสูตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นพบการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรว่า มีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เป็นการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรที่กำลังดำเนินการใช้อยู่ปัจจุบัน โดยการเปรียบเทียบข้อมูลพฤติกรรมกับจุดประสงค์โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น แฮมมอนด์ได้เสนอโครงสร้างสำหรับการประเมินหลักสูตรประกอบด้วย 3 มิติใหญ่ๆ แต่ละมิติประกอบด้วยตัวแปรที่สำคัญๆ อีกหลายตัวแปรความสำเร็จของหลักสูตรขึ้นอยู่กับปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในมิติต่างๆ เหล่านั้น มิติทั้ง 3 ได้แก่ มิติด้านการเรียนการสอน มิติด้านสถาบัน และมิติด้านพฤติกรรม ดังภาพที่ 2.2

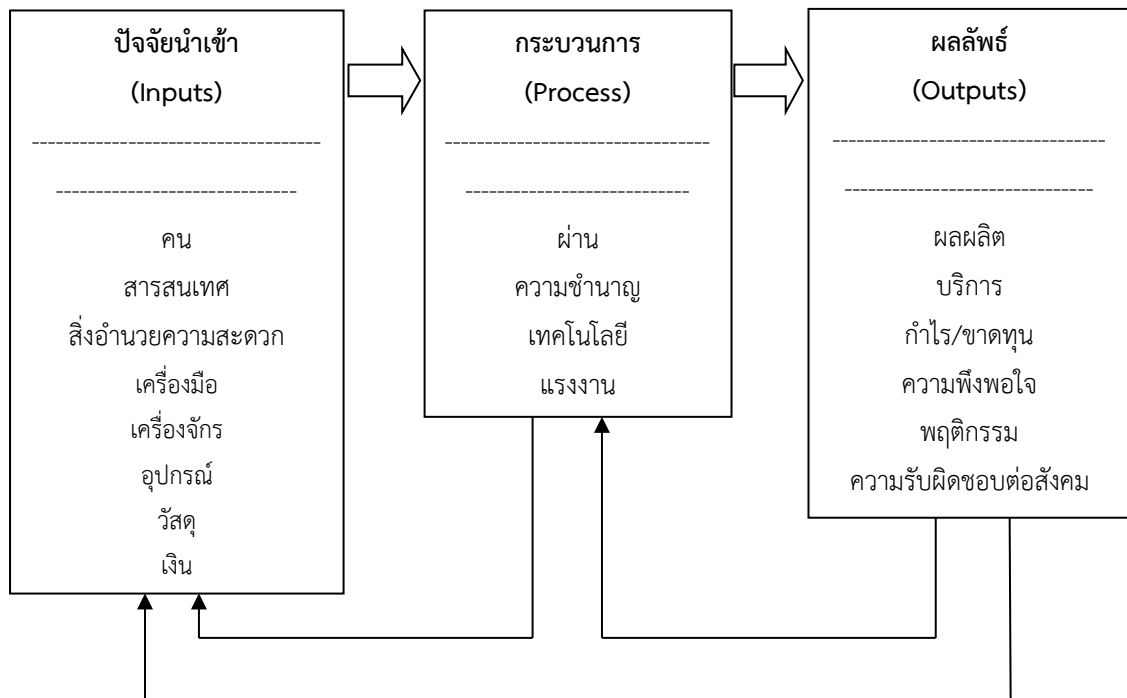
ภาพที่ 2.2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในมิติ

3) รูปแบบการประเมินเชิงระบบ

สุภมาศ อังสุโชติ (2555, น. 56-58) กล่าวว่า ระบบบริหารจัดการประกอบด้วย กลุ่มองค์ประกอบย่อยที่ทำงานอย่างพึ่งซึ่งกันและกัน เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมาย องค์ประกอบหลักของระบบ คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Outputs) ขององค์การ องค์ประกอบเหล่านี้รวมตัวกันเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ

การประเมินด้วยวิธีเชิงระบบ เป็นการประเมินตามความเชื่อในปรัชญาปรนัยนิยม(objectivism) ที่เชื่อว่าวิธีเชิงระบบเป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการประเมิน เพราะเป็นการประเมินที่มีการวางแผนการประเมินและวิธีดำเนินการอย่างชัดเจน รัดกุม และเป็นระบบสนับสนุน

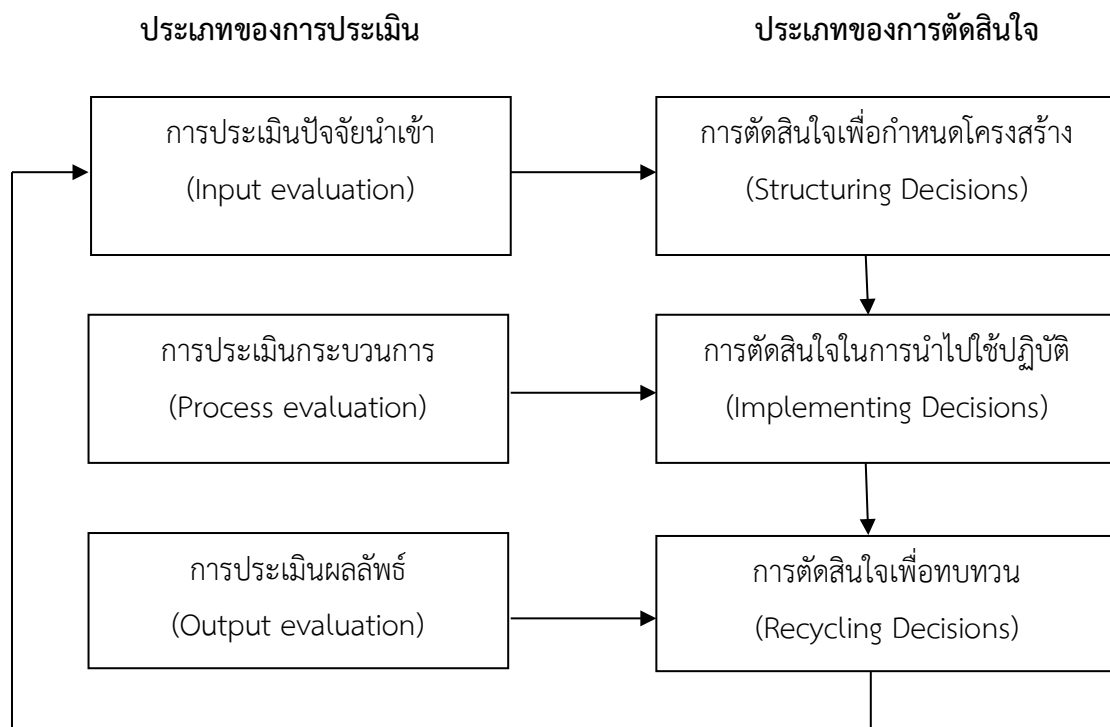
การใช้เครื่องมือที่ได้มาตรฐานในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการควบคุมสถานการณ์และตัวแปรแทรกซ้อนที่อาจส่งผลกระทบต่อผลการประเมิน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและมีการสรุปผลตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 องค์ประกอบหลักของระบบ

การนำรูปแบบเชิงระบบมาประยุกต์ใช้กับการประเมิน เพื่อการตัดสินใจ จากการประเมิน 3 ประเภท ได้แก่

1. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) เพื่อการตัดสินใจด้านการกำหนดโครงสร้างหรือวางรูปแบบการดำเนินงาน (Structuring Decisions) โดยการใช้ทรัพยากรด้านต่างๆ เช่น คน สารสนเทศ สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือเครื่องจักร อุปกรณ์วัสดุ เงิน
2. การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) เพื่อการตัดสินใจในการนำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติจริง (Implementing Decisions)
3. การประเมินผลลัพธ์ (Output evaluation) เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหรือคงหรือขยาย หรือยุบ หรือเลิกหลักสูตร (Recycling Decisions)

ภาพที่ 2.4 รูปแบบการประเมินเชิงระบบ (IPP)

รูปแบบการประเมินเชิงระบบ สามารถนำไปใช้ได้ 2 แนวทาง คือ นำไปใช้ในลักษณะโมเดลพลวัต คือ ประเมินร่วมไปกับกระบวนการบริหารหลักสูตร ตามรูปแบบดั้งเดิมของสตีเฟลปิม และแนวทางที่สอง คือ การนำไปใช้ในการประเมินครั้งเดียวกัน โดยประเมินครบทั้ง inputs-process-outputs ในการประเมินเชิงระบบครบทั้ง inputs-process-outputs ในครั้งเดียวจะเป็นการประเมินถึงสิ่งที่มาก่อนหน้านั้น ดังนี้

1. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตอบคำถามว่าปัจจัยด้านทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ ด้านคน ด้านเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ (4 m's man, money, material, and management) มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลในความเป็นไปได้กับจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ เพียงใด ควรปรับ ลด หรือเพิ่มทรัพยากรทางการบริหารอะไรอีก

2. การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) เป็นการประเมินเพื่อช่วยตัดสินใจว่า เมื่อนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติจริงแล้ว การใช้ทรัพยากรและการดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินกระบวนการนี้เป็นการหาความแตกต่างระหว่างการปฏิบัติจริงกับที่คาดหวังไว้ในหลักสูตร มีปัญหาหรือสิ่งต่อต้านการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง และมีข้อเสนอแนะอะไรบ้าง เพื่อแก้ปัญหาหรือเอาชนะสิ่งต่อต้านการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น

3. การประเมินผลลัพธ์ (Output evaluation) เป็นการประเมินที่ตอบคำถามที่ว่า ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มากน้อยเพียงใด ซึ่งโดยทั่วไปจะคำนึงถึงหลักการประเมินที่เน้นวัตถุประสงค์และผลงาน (result – centered method) มีผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นทั้งทางบวกและทางลบ นอกเหนือจากการคาดหวังอะไรอีกบ้าง มากน้อยเพียงใด มีข้อเสนอแนะว่า ควรเปลี่ยนแปลงหรือคง หรือขยาย หรือยุบ หรือเลิก หรือไม่ อย่างไร

3. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ (Doctor of Philosophy Program in Education) เป็นการศึกษาแบบทางไกลที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นอิสระด้วยตนเอง ภายใต้การให้คำแนะนำปรึกษาอย่างเป็นระบบ จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต

3.1 วัตถุประสงค์

เพื่อผลิตดุษฎีบัณฑิตทางการศึกษาโดยใช้ระบบการศึกษาทางไกลให้มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

3.1.1 มีความรู้ ความสามารถด้านค้นคว้าวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ทางด้านการศึกษาในวิชาเอกได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง

3.1.2 มีความสามารถในการจัดระบบการเรียนรู้และเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและสภาพแวดล้อมทางการศึกษา เพื่อให้คำแนะนำและถ่ายทอดความรู้ทางการศึกษาได้

3.1.3 มีความรู้ ความสามารถในการประยุกต์แนวคิดและทฤษฎีได้อย่างเหมาะสมในการพัฒนางานทางการศึกษา

3.1.4 มีความสามารถในการกลวิธีการสื่อสารความรู้และเผยแพร่ข้อมูลความรู้ทางด้านการศึกษาในวิชาเอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.5 เพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ด้านศึกษาศาสตร์

3.1.6 มีคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพศึกษาศาสตร์

3.2 ระบบการจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกล โดยจัดสาระของหลักสูตรเป็นชุดวิชาที่บูรณาการเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่างๆ ของชุดวิชาที่มีความสัมพันธ์กันเข้าไว้ด้วยกันอย่างมีระบบในรูปของชุดการสอนเรียกว่า “ชุดวิชา” ซึ่งแต่ละชุดวิชาไม่ต่ำกว่า 6 หน่วยกิต ทวิภาคของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา การแบ่งหน่วยการสอนแบ่งเป็น ประเด็นสาระหลัก

และประเด็นสาระรอง ประมาณ 5 – 10 ประเด็น ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของชุดวิชา กำหนดเวลา
ศึกษาสำหรับชุดวิชาระดับปริญญาเอกใช้เวลาศึกษาประมาณ 18 ชั่วโมง

มหาวิทยาลัยจัดการศึกษาเป็นระบบทวิภาค ปีการศึกษาหนึ่งมี 2 ภาคการศึกษา
ปกติ แต่ละภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ ในภาคการศึกษาปกติแต่ละ
ภาค นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต แต่ไม่เกิน 12 หน่วยกิต จนกว่าจะครบ
จำนวนหน่วยกิตตามหลักสูตรในสาขาวิชาศึกษา

การถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์หลักสูตรปริญญาเอกใช้ระบบการศึกษา
ทางไกลที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นอิสระด้วยตนเอง ภายใต้การให้คำแนะนำ
ปรึกษาอย่างเป็นระบบ โดยใช้ประมวลเอกสารคัดสรร แนวการศึกษา หนังสือ ตำรา บทความทาง
วิชาการ และสื่ออื่นๆ วิธีการศึกษาโดยการให้ความรู้ และการให้คำแนะนำปรึกษา ใช้วิธีนัดหมาย
ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาตามแต่ละช่วงเวลาที่เหมาะสม รวมทั้งการเข้ารับการปฐมนิเทศ การ
สัมมนาเข้ม การเสนอผลงานทางวิชาการ และกิจกรรมปฏิสัมพันธ์อื่นๆ ตามความเหมาะสม

ระบบการศึกษาทางไกลที่มหาวิทยาลัยใช้เป็นระบบการเรียนการสอนที่เอื้อให้
นักศึกษาสามารถศึกษได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าห้องเรียนตามปกติ แต่ใช้วิธีการศึกษาโดยผ่านสื่อ
การสอนต่างๆ ดังนี้

1) สื่อหลัก ประกอบด้วย

(1) ประมวลเอกสารคัดสรร (Selected Reading Materials List) เป็นหนังสือ
ตำรา เอกสารประมวลบทความ เอกสารคัดสรรรูปแบบอื่นๆ และงานเขียนอื่น ที่มหาวิทยาลัยเห็นว่า
มีความจำเป็นที่จะต้องรวบรวมไว้ให้

(2) แนวการศึกษา (Study Guide) เป็นเอกสารนำทางการศึกษาประจำชุดวิชา
เพื่อให้นักศึกษาศึกษปฏิบัติดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวทางและเวลาที่กำหนด

2) สื่อเสริม ประกอบด้วย

(1) บทเรียนผ่าน e-Learning เป็นการเรียนการสอนออนไลน์ เน้นการจัดการ
เรียนการสอนแบบปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารบนเครือข่าย ซึ่งครอบคลุมการ ประชาสัมพันธ์
ปฐมนิเทศชุดวิชา รายละเอียดชุดวิชา ปฏิทินการศึกษา การมอบหมายกิจกรรม การอภิปราย การส่ง
รายงาน การตรวจกิจกรรม การตอบคำถามนักศึกษา การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการสนทนาออนไลน์

(2) สื่อสืบค้นออนไลน์ เป็นการสื่อสารและสืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่าย
อิเล็กทรอนิกส์

(3) เอกสารชุดความรู้ (Source Books) เป็นตำราและ/หรือหนังสือที่มหา
วิทยาลัยจัดทำขึ้นหรือคัดสรรจากแหล่งวิทยาการภายนอก เพื่อเสริมความรู้หรือประสบการณ์ของ
นักศึกษาศึกษปฏิบัติ

3.3 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

- 1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับชั้นปริญญาโท หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรองในสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- 2) คะแนนเฉลี่ยระดับปริญญาโท ไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบคะแนน 4.00
- 3) มีใบรับรองว่าเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่สมัคร มีผลงานและประสบการณ์ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่สมัคร มีโอกาสนำความรู้และประสบการณ์ในการศึกษาไปประยุกต์ใช้
- 4) มีความรู้ภาษาต่างประเทศในระดับที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- 5) มีโครงการในการทำวิทยานิพนธ์
- 6) มีข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ ผลงาน และโครงการที่เด่นชัดและเหมาะสมในศาสตร์ที่ศึกษา และมีแผนการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการนำความรู้ไปปฏิบัติตามหลักสูตรที่เรียนภายหลังสำเร็จการศึกษา หรือ
- 7) เป็นผู้ที่มีสภามหาวิทยาลัยพิจารณาแล้วเห็นสมควรรับเข้าศึกษาได้โดยที่ไม่กระทบกระเทือนต่อการรักษามาตรฐานบัณฑิตศึกษา

3.4 โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร แบ่งเป็น หมวดวิชาสอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2548 ดังนี้

แบบ 1.1 ตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

ก. หมวดวิชาเฉพาะ	1 ชุดวิชา	(ไม่นับหน่วยกิต)
ข. วิทยานิพนธ์		(48 หน่วยกิต)
ค. สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพบัณฑิต		(ไม่นับหน่วยกิต)

แบบ 2.1 ตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต

ก. หมวดวิชาเฉพาะ	3 ชุดวิชา	(18 หน่วยกิต)
ข. วิทยานิพนธ์		(36 หน่วยกิต)
ค. สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพบัณฑิต		(ไม่นับหน่วยกิต)

แบบ 1.1 ตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

ก. หมวดวิชาเฉพาะ 1 ชุดวิชา(ไม่นับหน่วยกิต)

โดยเลือกศึกษาตามแต่ละวิชาเอกต่อไปนี้

22902 (70223001)	สัมมนาประเด็นทางหลักสูตรและการสอน	6(13-2-1-2)
------------------	-----------------------------------	-------------

Seminar on Issues Related to Curriculum
and Instruction

- 24902 (70243001) สัมมนาประเด็นทางการประเมินการศึกษา 6(13-2-1-2)
Seminar on Issues Related to Educational Evaluation
- 25902 (70253001) สัมมนาประเด็นทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา 6(13-2-1-2)
Seminar on Issues Related to Guidance and
Psychological Counseling
- 26902(70263001) สัมมนาประเด็นทางการศึกษานอกระบบ 6(13-2-1-2)
Seminar on Issues Related to Non formal Education
- 27902(70273001) สัมมนาประเด็นทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา 6(13-2-1-2)
Seminar on Issues Related to Educational
Technology and Communications
- 28902(70283001) สัมมนาประเด็นทางการศึกษาทางไกล 6(13-2-1-2)
Seminar on Issues Related to Distance Education

ข. ดุษฎีนิพนธ์ (48 หน่วยกิต)

- 22996(70204001) ดุษฎีนิพนธ์
Dissertation

ค. สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดุษฎีบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)

- 20997(70205001) สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดุษฎีบัณฑิตศึกษาศาสตร์
Doctoral Professional Experience in Education

แบบ 2.1 ตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต

ก. หมวดวิชาเฉพาะ 3 ชุดวิชา (18 หน่วยกิต)

บังคับ 2 ชุดวิชา

- 20904 (70203001) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศึกษาศาสตร์ 6(13-2-1-2)
Concepts and Theories Related to Education
- 20905 (70203002) ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง 6(13-2-1-2)
Advanced Research Methodology
- เลือก 1 ชุดวิชาโดยเลือกศึกษาตามแต่ละวิชาเอกต่อไปนี้
- 22902 (70223001) สัมมนาประเด็นทางหลักสูตรและการสอน 6(13-2-1-2)
Seminar on Issues Related to Curriculum and Instruction
- 24902 (70243001) สัมมนาประเด็นทางการประเมินการศึกษา 6(13-2-1-2)
Seminar on Issues Related to Educational Evaluation

25902(70253001)	สัมมนาประเด็นทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา Seminar on Issues Related to Guidance and Psychological Counseling	6(13-2-1-2)
26902(70263001)	สัมมนาประเด็นทางการศึกษานอกระบบ Seminar on Issues Related to Non formal Education	6(13-2-1-2)
27902(70273001)	สัมมนาประเด็นทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา Seminar on Issues Related to Educational Technology and Communications	6(13-2-1-2)
28902(70283001)	สัมมนาประเด็นทางการศึกษาทางไกล Seminar on Issues Related to Distance Education	6(13-2-1-2)

ข. ดุษฎีนิพนธ์ (36 หน่วยกิต)

22996(70204001)	ดุษฎีนิพนธ์ Dissertation
-----------------	-----------------------------

ค. สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดุษฎีบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)

20997(70205001)	สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดุษฎีบัณฑิตศึกษาศาสตร์ Doctoral Professional Experience in Education
-----------------	--

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรนั้นได้มีการดำเนินการประเมินหลักสูตรในระดับการศึกษาต่างๆทุกระดับ ในการประเมินนั้นมีทั้งยึดรูปแบบการประเมินและไม่ยึดรูปแบบการประเมิน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมินเป็นหลัก และในการเสนองานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรครั้งนี้ ผู้ประเมินขอเสนองานวิจัยที่ทำการประเมินหลักสูตรระดับอุดมศึกษาทั้งในมหาวิทยาลัยปิดและมหาวิทยาลัยเปิด ดังนี้

บุญส่ง นิลแก้ว (2530) ได้ประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมุ่งประเมินองค์ประกอบของหลักสูตร 4 ประการ คือ 1) ความต้องการของหน่วยงานทางการศึกษา 2) องค์ประกอบเบื้องต้นของหลักสูตร 3) สภาพการใช้หลักสูตร และ 4) สัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์จากหัวหน้าหน่วยงานทางการศึกษา มหาบัณฑิต นักศึกษา คณาจารย์ ผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรพร้อมทั้งมีการสำรวจวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง การค้นคว้าจากเอกสาร ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพของหลักสูตรคือ ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

มหาบัณฑิต และนักศึกษา ผลการประเมินพบว่า หลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาการวัดและประเมินผล การศึกษา มีความจำเป็นต่อหน่วยงานทางการศึกษาอย่างมาก วัดดูประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้าง ของหลักสูตรที่เป็นอยู่ยังไม่สอดคล้องกับวัดดูประสงค์ที่เป็นความต้องการของหน่วยงานทางการศึกษา เท่าที่ควร วัดดูประสงค์รายวิชาต่างๆ สอดคล้องกับวัดดูประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร มีความสอดคล้องกับโครงสร้างที่เป็นเกณฑ์ แต่การจัดเนื้อหาวิชายังไม่สอดคล้องกับเกณฑ์เท่าที่ควร วัดดูอุปกรณ์เพียงพอ วารสาร ตำรา หนังสือ ไม่เพียงพอ กิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งเน้นวิชาการ ผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาอยู่ในระดับที่น่าพอใจมหาบัณฑิตสามารถปฏิบัติงานทางด้านการวัดและ ประเมินผลและงานทั่วไปเป็นที่น่าพอใจของผู้บังคับบัญชาผลข้างเคียงของหลักสูตรที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรเป็นไปในทางดีมากกว่าทางมาดี

สรรพดี หันสนธิยะ (2540) ได้ประเมินผลหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา ฉบับพุทธศักราช 2529 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร โดยมีความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้ 1) เพื่อประเมินผลหลักสูตรปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ได้แก่ ความมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ผลผลิต คือผู้สำเร็จการศึกษา และ 2) เพื่อติดตามผลมหาบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ในด้านสถานภาพปัจจุบัน ความสามารถในการปฏิบัติงาน ปัญหาและ อุปสรรคในการปฏิบัติงาน และความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร

ผลการประเมิน พบว่า

1) ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร

1.1) ความมุ่งหมายของหลักสูตร มหาบัณฑิตระบุว่าต้องปรับปรุงแก้ไขด้านความ ชัดเจนของถ้อยคำที่ใช้สื่อ

1.2) โครงสร้างของหลักสูตร ควรเพิ่มจำนวนหน่วยกิตในหมวดวิชาเอก และหมวด วิชาเลือกเสรี

1.3) เนื้อหารายวิชาและกระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตร ในส่วนของรายวิชา บังคับหลักมีความเหมาะสมในระดับมาก แต่รายวิชาเลือกโดยเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์ ควร ปรับปรุงให้มีมากและหลากหลายขึ้น อุปกรณ์การเรียนการสอนยังขาดอุปกรณ์เกี่ยวกับปฏิบัติการใน ภาควิชาปฏิบัติ ส่วนตำราเรียนมีความเพียงพอในระดับปานกลาง สถานที่เรียนควรมีห้องปฏิบัติการ และ ห้องพักนิสิตของสาขาวิชาโดยเฉพาะ

2) ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต ซึ่งเป็นผลจากการประเมินของ มหาบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตในด้านความรู้ ด้านการสอน และด้านการเป็นผู้นำ พบว่า ความคิดเห็นของทั้งสองกลุ่มประเมินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล้า ทองขาว และคณะ(2546) ได้ทำการประเมินโปรแกรมบัณฑิตศึกษาทางไกล สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผลการประเมินพบว่า ในด้านหลักสูตรยังมีความทันสมัย และมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ปฏิบัติงานมาก แต่มีข้อเสนอให้มีการเพิ่มเติมเนื้อหา ด้านการใช้เทคโนโลยีให้มากขึ้น ด้านเอกสารและสื่อการศึกษา มีคุณภาพในระดับมาก มีความครอบคลุม และสอดคล้องกับหลักสูตร รูปแบบของสื่อเหมาะสม แผนกิจกรรมชัดเจน และเห็นว่าสื่อการสอนประมวลสาระชุดวิชาควรปรับปรุงให้ทันสมัย ควรเพิ่มเนื้อหาสาระที่เปลี่ยนแปลงไปและนอกเหนือจากที่มีในประมวลสาระให้ทันสมัยอยู่เสมอ ในด้านผลสำเร็จของการจัดการศึกษา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาพึงพอใจต่อหลักสูตร และได้นำความรู้ไปใช้มาก เนื้อหาความรู้ที่นำไปใช้มากที่สุดของผู้สำเร็จการศึกษาแขนงวิชาหลักสูตรและการสอน คือ การพัฒนาการสอนและการพัฒนาหลักสูตร และจากการประเมินของผู้บังคับบัญชา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถมากที่สุดในด้านการแสวงหาความรู้ ความสามารถในการพัฒนาตนเอง ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความอดทน และขยันขันแข็งในการปฏิบัติงาน และสนใจติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ สำหรับคุณลักษณะที่เป็นจุดอ่อนของผู้สำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิตในความเห็นของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน คือ การยึดติดในความคิดของตนเอง หรือมีความเชื่อมั่นในตนเองมากเกินไป ขาดความสัมพันธ์ ขาดเพื่อนที่จะติดต่อช่วยเหลือ ร่วมสร้างพลังการทำงาน ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานมีข้อเสนอแนะว่าควรส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพของมหาบัณฑิตและเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์แก่ผู้ศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและควรรักษาคุณภาพมาตรฐานของมหาบัณฑิตให้เหมือนปัจจุบัน

กัญญา ลินทรตันศิริกุล และคณะ (2547) ได้ประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินความสอดคล้องระหว่างสภาพสังคมกับวัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตร 2) ประเมินคุณภาพของชุดวิชาในด้านสื่อหลักและสื่อเสริม 3) ประเมินสภาพการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน และ 4) ประเมินคุณภาพของมหาบัณฑิตในด้านการนำความรู้ไปใช้และความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา ผลการประเมิน พบว่า

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับสภาพของสังคมในด้านความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งในวิชา การใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาวิชาชีพ และการสร้างองค์ความรู้ การเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ ประเด็นที่ไม่สอดคล้อง คือ เรื่องของคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ และในฐานะความเป็นมนุษย์ ส่วนในด้านโครงสร้างของหลักสูตร พบว่า มีความสอดคล้องในการจัดเนื้อหาสาระในหมวดวิชาแกน และวิชาเฉพาะในส่วนของมโนคติหลัก ส่วนประเด็นที่ไม่สอดคล้องคือ ในเรื่องเกี่ยวกับความเข้าใจของเนื้อหา ความไม่ทันสมัยของเนื้อหา ขาดกระบวนการแสวงหาความรู้ของศาสตร์และการประยุกต์เนื้อหาความรู้ไปใช้ ในส่วนของหมวดวิชาเลือกไม่สามารถจัดวิชาเลือกให้

สนองความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลายได้ และวิชาเลือกควรเสริมเติมเต็มเนื้อหาสาระในหมวดวิชาแกนและวิชาเฉพาะ

2. คุณภาพของชุดวิชาในด้านสื่อหลักและสื่อเสริมที่อยู่ในรูปของประมวลสาระชุดวิชา แนวการศึกษาและแผนกิจกรรมการศึกษามีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ชุดวิชา คือ ชุดวิชา 22712 สารัตถะและวิทยวิธีทางคณิตศาสตร์ 22714 สารัตถะและวิทยวิธีทางสังคมศึกษา 22724 คณิตศาสตร์ประยุกต์ 22726 สกทพรรณศึกษา นอกนั้นมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุดหรือมาก เฉพาะส่วนที่เป็นประมวลสาระ แนวการศึกษา หรือแผนกิจกรรมการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์

3. สภาพการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน ในด้านผู้สอน แผนกิจกรรมการศึกษา แหล่งการเรียนรู้ การจัดสัมมนาชุดวิชา การสัมมนาเข้มวิทยานิพนธ์ การจัดสัมมนา ประสพการณ์วิชาชีพมหาบัณฑิต และการวัดและประเมินผลการเรียน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์

4. คุณภาพของมหาบัณฑิตในด้านการนำความรู้ไปใช้ และความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา โดยภาพรวม ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นว่ามหาบัณฑิตนำความรู้ไปใช้ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ ส่วนความคิดเห็นของมหาบัณฑิตได้นำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาวิธีสอน จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สื่อการสอน การวัดและประเมินผลการเรียน การวิจัยในชั้นเรียน และความรู้ในชุดวิชาต่างๆ ที่มหาบัณฑิตนำไปใช้ประโยชน์มาก คือ ชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและวิทยวิธีการสอน การวิจัยหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และวิทยานิพนธ์ สำหรับความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อมหาบัณฑิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน ส่วนด้านความรู้ทางวิชาครูและด้านวิชาชีพครู ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์

มาเรียม นิลพันธุ์และคณะ (2554) ได้ประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีวัตถุประสงค์การประเมิน ดังนี้ 1) เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากรในด้านบริบทด้านปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการด้านผลผลิตด้านผลกระทบด้านประสิทธิผลด้านความยั่งยืนและด้านการถ่ายโยงความรู้และ 2) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ผลการประเมิน พบว่า

1) ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากรโดยภาพรวมพบว่าบัณฑิตนักศึกษาผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์คณะกรรมการดำเนินงาน/อาจารย์ประจำหลักสูตรผู้บริหารมหาวิทยาลัยผู้บริหารคณะ และผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.1) ผลการประเมินด้านบริบทในภาพรวมและรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือวัตถุประสงค์หลักสูตรเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตทั้งหมด

1.2) ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าในภาพรวมและรายข้อพบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือคุณวุฒิความรู้ประสบการณ์ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยของอาจารย์มีศักยภาพที่เหมาะสมและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือมีห้องปฏิบัติการเชื่อมต่อ Internet ห้องทำงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เหมาะสม

1.3) ผลการประเมินด้านกระบวนการในภาพรวมและรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มีการตรวจสอบงานและให้ข้อเสนอแนะต่างๆ อย่างชัดเจนเหมาะสมและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการบริการด้านธุรการ การยื่นคำร้องลงทะเบียนต่างๆ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย/ผู้บริหารคณะมีความคิดเห็นว่าการกระบวนการของหลักสูตรมีความเหมาะสมแต่ควรเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียน

1.4) ผลการประเมินด้านผลผลิตในภาพรวมและรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าบัณฑิตมีความคิดเห็นว่าการสำเร็จการศึกษามีความเป็นผู้นำทางวิชาการ/วิชาชีพมีความสามารถพัฒนาหลักสูตรได้และมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุดส่วนนักศึกษาผู้สอน/กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากผู้บริหารมหาวิทยาลัย/ผู้บริหารคณะคณะกรรมการดำเนินงาน/อาจารย์ประจำหลักสูตรมีความคิดเห็นว่าการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมีคุณลักษณะที่เหมาะสม

1.5) ผลการประเมินด้านผลกระทบในภาพรวมและรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากโดยผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นในภาพรวมว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเพื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ บัณฑิตได้นำความรู้ที่ได้เรียนมาไปสร้างผลงานทางวิชาการหรือนวัตกรรมการเรียนการสอนและผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตส่งผลการดำเนินงานของหน่วยงานได้รับผลประโยชน์ตรงตามที่คาดหวังและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาได้รับเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินงานต่างๆ ในหน่วยงานและนอกหน่วยงาน

1.6) ผลการประเมินด้านประสิทธิผลในภาพรวมและรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพด้านวิชาการภายในหน่วยงานข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือประสิทธิภาพด้านการจัดการของหน่วยงาน

1.7) ผลการประเมินด้านความยั่งยืนในภาพรวมและรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการพัฒนาวิชาชีพและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือการศึกษาดูงานในประเทศ

1.8) ผลการประเมินด้านการถ่ายโยงความรู้ในภาพรวมและรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือบัณฑิตนำความรู้ไปปฏิบัติงานได้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงและประยุกต์กับตามความต้องการของชุมชนโดยการปรับปรุงและการนำไปใช้เกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีใหม่ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงและข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาได้รับเชิญเป็นวิทยากรด้านหลักสูตรการสอนและการนิเทศ

2) ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมีดังนี้

2.1) ด้านบริบทพบว่าโครงสร้างรายวิชาในหลักสูตร (แผน 2) มีจำนวนหน่วยกิตมากเกินไปเห็นควรให้ลดจำนวนหน่วยกิตโดยปรับความซ้ำซ้อนในบางรายวิชา นอกจากนี้ในบางรายวิชามีเนื้อหาซ้ำซ้อนกันจึงควรบูรณาการเนื้อหาวิชาที่ซ้ำซ้อนเป็นรายวิชาเดียวกัน

2.2) ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า วิชาบังคับแกนบางรายวิชาผู้เรียนแต่ละกลุ่มวิชามีพื้นฐานความรู้แตกต่างกันในการจัดการเรียนการสอนควรมีการแบ่งกลุ่มย่อยผู้เรียนตามกลุ่มวิชาหรือตามระดับพื้นฐานความรู้ความสามารถหรือมีการจัดกิจกรรมเสริมเพื่อให้ความรู้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีแตกต่างกันควรมีการสอบวัดความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีและจัดการเรียนการสอนเฉพาะกลุ่มที่ไม่มีพื้นฐานนักศึกษาในกลุ่มที่เรียนภาษาอังกฤษมีความแตกต่างภายในกลุ่มค่อนข้างมากควรจัดกลุ่มเรียนตามความสามารถหรือจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมในช่วงปิดภาคเรียนห้องสืบค้นข้อมูลมีสื่ออุปกรณ์ไม่เหมาะสมกับการศึกษาค้นคว้าและขาดความพร้อมในการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) ควรจัดอุปกรณ์สื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกให้สอดคล้องกับความต้องการเพื่อการเรียนรู้ตำราเอกสารวารสารในห้องสมุดมหาวิทยาลัยขาดความทันสมัยควรมีการประสานงานสั่งซื้อหนังสือวารสารตำราต่างๆเพิ่มเติมและมีจำนวนสำเนา (Copy) ให้มากขึ้น

2.3) ด้านกระบวนการพบว่าแนวการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาฝึกปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรและการสอนไม่เป็นระบบทำให้นักศึกษาสับสนขาดความชัดเจนในการปฏิบัติและเกี่ยวข้องกับงบประมาณควรมีการชี้แจงทำความเข้าใจกับนักศึกษาล่วงหน้าเพื่อให้นักศึกษาเตรียมความพร้อมและงบประมาณกรณีภาคพิเศษเวลาเรียนในห้องเรียนวันละ 6 ชม. ในวันเสาร์-อาทิตย์ไม่เพียงพอสำหรับการศึกษาในระดับปริญญาเอกควรส่งเสริมให้นักศึกษาใช้กระบวนการสืบเสาะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองให้มากขึ้นการจัดระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ขาดความชัดเจนและไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาควรรับนักศึกษาที่สอดคล้องกับความรู้เชี่ยวชาญประสบการณ์ของตนเองในแต่ละด้านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) มี

ความยืดหยุ่นมากเกินไปจนทำให้ขาดความเป็นระบบควรกำหนดเกณฑ์ให้ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกันทุกรายวิชาทุกกลุ่มวิชาไม่ขึ้นอยู่กับอาจารย์แต่ละบุคคลเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการขาดจิตบริการ (ภาควิชา, บัณฑิตวิทยาลัย) เวลาทำการไม่สอดคล้องกับเวลาเรียนของนักศึกษาภาควิชาควรกำหนดวัน- เวลาให้บริการที่ชัดเจนและสอดคล้องกับเวลาเรียนของนักศึกษาโดยเฉพาะการให้บริการด้านธุรการ/ วิชาการเจ้าหน้าที่บางคนไม่สามารถตอบคำถามได้และเจ้าหน้าที่ควรมีจิตใจบริการกับนักศึกษาทุกๆ คน

2.4) ด้านผลผลิตพบว่านักศึกษาปริญญาเอกบางคนแต่งกายไม่เหมาะสมขาดวินัยและความรับผิดชอบจึงควรสร้างความตระหนักและทำความเข้าใจร่วมกันเพื่อให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการเป็นนักศึกษาปริญญาเอก

2.5) ด้านผลกระทบพบว่าขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณและเวทินำเสนอผลงานวิชาการระดับนานาชาติดังนั้นทางที่ดีควรสนับสนุนการนำเสนอผลงานทางวิชาการในระดับนานาชาติ

มัทนา วังถนอมศักดิ์ (2554) ได้ประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีวัตถุประสงค์ของการประเมิน เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต และเพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารการสัมภาษณ์และการสอบถามโดยอาศัยรูปแบบ CIPP ในการประเมินและวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการประเมินหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

1.1 ผลการประเมินหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษาด้านบริบท หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีความเหมาะสมด้านบริบทในระดับมากทุกด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) ด้านวัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตร มีความเหมาะสมในระดับมาก 2) ด้านความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม มีความเหมาะสมในระดับมาก 3) ด้านความสอดคล้องกับปรัชญาของภาควิชาและมหาวิทยาลัย มีความเหมาะสมในระดับมาก และ 4) ด้านการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคม มีความเหมาะสมในระดับมาก

1.2 ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษาด้านปัจจัยนำเข้าในภาพรวมพบว่า หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความเหมาะสมด้านปัจจัยนำเข้าในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 1) ด้านโครงสร้าง พบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมด้านโครงสร้างเนื้อหาในระดับมาก

2) ด้านอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษาพบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมมาก ในด้านอาจารย์ประจำภาควิชาโดยอาจารย์ภาควิชาอื่นอาจารย์พิเศษและกรรมการควบคุมดูแลนิพนธ์มีความเห็นว่า อาจารย์ประจำภาควิชาของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากดูแลนิพนธ์มีความเห็นว่า อาจารย์ประจำภาควิชาของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก และนักศึกษาระดับดูแลนิพนธ์มีความเห็นว่า อาจารย์ประจำภาควิชาของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก 3) ด้านบุคลากรของภาควิชาการบริหารการศึกษา ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่มมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 5) ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนอาจารย์ภาควิชาอื่นอาจารย์พิเศษและกรรมการควบคุมดูแลนิพนธ์มีความเห็นว่า เหมาะสมในระดับมาก ดูแลนิพนธ์และนักศึกษาระดับดูแลนิพนธ์มีความเห็นว่า เหมาะสมในระดับปานกลาง 6) ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก มีความเหมาะสมในระดับมาก

1.3 ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ด้านกระบวนการในภาพรวม พบว่า หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความเหมาะสมด้านกระบวนการในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 1) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมในด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก 2) ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก 3) ด้านกระบวนการจัดกิจกรรม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่มเห็นว่า หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามีความเหมาะสมในระดับมาก

1.4 ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ด้านผลผลิตในภาพรวม พบว่า หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีความเหมาะสมด้านผลผลิตในระดับมาก ดังนี้ 1) ด้านคุณลักษณะของดูแลนิพนธ์ โดยผู้บังคับบัญชาของดูแลนิพนธ์มีความเห็นว่า ผลผลิตของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในด้านคุณลักษณะของดูแลนิพนธ์อยู่ในระดับมาก 2) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการโดยอาจารย์ภาควิชาอื่นอาจารย์พิเศษและกรรมการควบคุมดูแลนิพนธ์มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการในระดับมาก ส่วนผู้บังคับบัญชาของดูแลนิพนธ์มีความคิดเห็นว่า ผลผลิตของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการในระดับมากที่สุด 3) ด้านผลสัมฤทธิ์นอกเหนือจากด้านวิชาการโดยผู้บังคับบัญชาของดูแลนิพนธ์มีความเห็นว่า เหมาะสมในระดับมาก และ 4) ด้านความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาพบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาได้แก่ 1) เพิ่มการประชาสัมพันธ์ 2) ปรับหลักสูตรเป็นปริญญาต่อเนื่อง 3) เปิดโอกาสทางการศึกษา 4) สร้างเครือข่ายความร่วมมือ 5) เปิดหลักสูตรระดับดูแลนิพนธ์ที่หลากหลาย

6) ปรับหลักสูตรให้เข้มแข็ง 7) ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม 8) ปรับปรุงแหล่งค้นคว้า และ 9) พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

สำหรับงานวิจัยของต่างประเทศนั้น เฮงส์เบอร์เกอร์-ซิมส์และคณะ (Hengstberger-Sims and others 1989) ได้ประเมินหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยเวสเทอร์นซิดนีย์ แมคอาเธอร์ ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งจัดการเรียนแบบที่ใช้ปัญหาเป็นหลัก โดยประเมินตามรูปแบบของสตัฟเฟอเบม (Stufflebeam) กล่าวคือ

บริบท (context) ประเมินความต้องการจำเป็นและความเป็นไปได้ของการจัดหลักสูตรรูปแบบนี้ในชุมชน

ปัจจัยนำเข้า (input) ประเมินรูปแบบของหลักสูตร

กระบวนการ (Process) ประเมินการนำหลักสูตรไปใช้

ผลผลิต (product) ประเมินผู้สำเร็จการศึกษา และการบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

ผลการประเมินโดยสรุปพบว่า หลักสูตรพยาบาลที่เปิดทำการสอนอยู่ในส่วนมาก

1. จัดการเรียนการสอน โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนขึ้นำตนเอง มองตนเอง และประเมินตนเอง ได้ถูกต้อง

2. บทเรียนที่จัดเตรียมไว้ ได้บูรณาการความรู้จากทุกสาขาวิชาเข้าไปไว้ในรูปของสถานการณ์ที่ต้องการปรับปรุง

3. ตารางการเรียนสะท้อนให้เห็นว่า เป็นการจัดให้มีลักษณะที่เรียนแบบที่ใช้ปัญหาเป็นหลัก

4. ลักษณะการประเมินผลการเรียน สอดคล้องกับวิธีการเรียนแบบที่ใช้ปัญหาเป็นหลัก

5. มีบางรายวิชาที่เขียนกรอบไม่แสดงให้เห็นให้ชัดว่า ลักษณะเป็นการเรียนแบบที่ใช้ปัญหาเป็นหลัก แต่วิชาหลักๆ ที่สำคัญประเมินแล้วได้ตามเกณฑ์

6. ทุกวิชากำหนดให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ ในการค้นคว้าหาความรู้ และเรียนรู้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

7. อาจารย์และนักศึกษา มีปฏิสัมพันธ์กันในลักษณะที่จะอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้

8. นักศึกษามีความสามารถในการมองสะท้อนและประเมินตนเอง แต่หย่อนในเรื่องความสามารถในการใช้ทรัพยากรให้เป็นประโยชน์ในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 79-89 % ของนักศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการใช้กระบวนการค้นคว้าหาความรู้จากการเรียนตามบทเรียนและมากกว่า 80 % ของนักศึกษาที่ได้รับการประเมินว่ามีสมรรถภาพในการพยาบาลอย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ และ 96 % ของนักศึกษาได้รับการจ้างงานในศูนย์บริการสุขภาพ

9. นักศึกษาพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรนี้ ได้เป็นส่วนหนึ่งของทีมสุขภาพที่ถูกประเมินว่า มีคุณภาพ การฝึกปฏิบัติการพยาบาลที่หลักสูตรเตรียมให้ได้รับการยอมรับว่าเพียงพอและได้มาตรฐาน

สำหรับการประเมินหลักสูตรของมหาวิทยาลัยเปิดในต่างประเทศ มีการประเมินหลักสูตรของมหาวิทยาลัยแห่งชาติอินทรา คานธี และมหาวิทยาลัยเปิดแห่งชาติไต้หวัน ดังนี้ (อ้างอิงจาก กัญจนา ลินทร์ตันศิริกุลและคณะ 2547, น. 28-30)

มหาวิทยาลัยแห่งชาติอินทรา คานธี ได้กำหนดแนวทางการประเมินหลักสูตรซึ่งประกอบด้วยขอบเขตของการประเมิน และกระบวนการประเมิน สำหรับขอบเขตของการประเมินจะประเมินเกี่ยวกับการวางแผนหลักสูตร สื่อ และการจัดการเรียนการสอน ส่วนกระบวนการประเมินจะเกี่ยวกับการวางแผนหลักสูตร จะประเมินเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของหลักสูตร เนื้อหาหลักสูตร และสื่อ ในเรื่องเกี่ยวกับ สื่อจะพิจารณาโดยใช้เกณฑ์ทั่วไป ว่าปริมาณของเนื้อหาหลักสูตรเพียงพอหรือไม่ ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสมหรือไม่ สื่อง่ายต่อการทำความเข้าใจหรือไม่ ส่วนเกณฑ์เฉพาะที่ใช้ในการประเมินจะพิจารณาเกี่ยวกับการลงทุนในการจัดทำสื่อและในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนจะประเมินผู้สอนในด้านการสื่อสารกับผู้เรียน คุณภาพงานที่มอบหมายให้แก่ผู้เรียน และความพึงพอใจของผู้เรียน

ส่วนมหาวิทยาลัยเปิดแห่งชาติไต้หวันได้กำหนดแนวทางการประเมินหลักสูตรในระดับภาควิชาและระดับรายวิชา ซึ่งประกอบด้วยระดับของการประเมิน และประเด็นการประเมิน ดังนี้

การประเมินหลักสูตรในระดับภาควิชา ซึ่งประกอบด้วยระดับการประเมิน และประเด็นการประเมิน สำหรับระดับการประเมินจะประเมินในด้านการออกแบบหลักสูตร การพัฒนาและกระบวนการหลักสูตร ด้านตัวหลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านผลของการใช้หลักสูตร โดยด้านการออกแบบหลักสูตร การพัฒนาและกระบวนการหลักสูตร จะประเมินเกี่ยวกับการออกแบบหลักสูตรและการกำหนดสื่อ ด้านตัวหลักสูตรจะประเมินเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร และแหล่งของสื่อต่างๆ ที่จะนำมาใช้ ในด้านการนำหลักสูตรไปใช้จะประเมินเกี่ยวกับการเตรียมการที่จะนำหลักสูตรไปใช้ และการนำหลักสูตรไปใช้จริง ส่วนในด้านผลของการใช้หลักสูตรจะประเมินเกี่ยวกับการนำผลการประเมินไปประยุกต์ใช้

การประเมินหลักสูตรในระดับรายวิชา ซึ่งประกอบด้วยระดับการประเมิน และประเด็นการประเมิน สำหรับระดับการประเมินจะประเมินในด้านการพัฒนาและกระบวนการหลักสูตรและการออกแบบ ด้านตัวหลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านผลของการใช้หลักสูตร โดยด้านการพัฒนาและกระบวนการหลักสูตรและการออกแบบจะประเมินเกี่ยวกับการออกแบบหลักสูตร การกำหนดสื่อและการออกแบบโปรแกรมการสอน ด้านตัวหลักสูตรจะประเมินเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กิจกรรม และสื่อต่างๆ ที่จะนำมาใช้ ในด้านการนำหลักสูตรไปใช้จะ

ประเมินเกี่ยวกับการเตรียมการนำหลักสูตรไปใช้ และการนำหลักสูตรไปใช้จริง ส่วนในด้านผลของการใช้หลักสูตรจะประเมินเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้และประสิทธิผลการเรียนรู้

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าการประเมินหลักสูตรควรประเมินในด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร ด้านกระบวนการใช้หลักสูตรและผลการใช้หลักสูตร ซึ่งในแต่ละด้านมีประเด็นที่ประเมินดังนี้ ในด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรจะประเมินเกี่ยวกับหลักสูตร นักศึกษา อาจารย์ สื่อและเอกสารการสอน แหล่งค้นคว้า และสื่อออนไลน์แบบ e-learning ด้านกระบวนการใช้หลักสูตรจะประเมินเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน การให้บริการของทางมหาวิทยาลัย การเรียนการสอนผ่าน e-learning การสัมมนาเข้ม การทำคู่มือ นิพนธ์ การวัดและประเมินผล สำหรับด้านผลการใช้หลักสูตรจะประเมินเกี่ยวกับจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา การนำความรู้ไปใช้และความรู้ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษา และคุณลักษณะของบัณฑิต มสธ.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมิน

การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรในครั้งนี้ ผู้ประเมินได้ดำเนินการประเมิน ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล
 2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 4. การวิเคราะห์ข้อมูล
- รายละเอียดมีดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ จำนวน 19 คน บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต จำนวน 28 คน นักศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต จำนวน 26 คน ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 17 คน และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 10 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 100 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือการประเมิน มีทั้งหมด 4 ฉบับ ดังนี้ 1) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สำหรับอาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สำหรับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สำหรับนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์สำหรับผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิตลักษณะของแบบสอบถามแต่ละฉบับมีลักษณะดังนี้

1) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์สำหรับอาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ตอนที่ 3 การบริหารหลักสูตร และ ตอน

ที่ 4 กระบวนการจัดการเรียนการสอน ลักษณะของแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และในแต่ละตอนจะมีคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

2) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์สำหรับนักศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ตอนที่ 4 ผลผลิตของหลักสูตร และ ตอนที่ 5 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ลักษณะของแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และในแต่ละตอนจะมีคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

3) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์สำหรับบัณฑิต แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ตอนที่ 4 ผลผลิตของหลักสูตร และ ตอนที่ 5 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ลักษณะของแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และในแต่ละตอนจะมีคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

4) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์สำหรับผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิต แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตของ มสธ. ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ดำเนินการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. ศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตในระบบการศึกษาทางไกล
3. ศึกษาคู่มือการสัมมนาเสริมและสัมมนาเข้มข้นระดับดุษฎีบัณฑิตศึกษา
4. วางแผนการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรต่างๆ ในวัตถุประสงค์ของการประเมิน ซึ่งประกอบด้วย 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร 2) การบริหารหลักสูตร และ 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนในด้านการจัดการสัมมนาเข้ม ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสัมมนาเข้ม การจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning การทำดุษฎีนิพนธ์ ผลผลิตของหลักสูตร การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ และ คุณลักษณะบัณฑิตของ มสธ.

5. เขียนข้อคำถามให้สอดคล้องกับตัวแปรที่มุ่งวัด โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และมีคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

6. นำแบบสอบถามที่สร้างไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องและความครอบคลุมของข้อคำถามกับตัวแปรที่มุ่งวัด รวมทั้งภาษาที่ใช้พร้อมกับให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
7. ปรับแก้ข้อคำถามในแบบสอบถามบางข้อตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
8. ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การประเมินครั้งนี้ ผู้ประเมินดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 คณะผู้ประเมินติดต่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้สอน นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับดุขุภีบัณฑิต ดุขุภีบัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิตเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

3.2 ผู้ประเมินรับคืนแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรจากนักศึกษา ดุขุภีบัณฑิต ผู้บังคับบัญชา/ ผู้ใช้บัณฑิต ทางไปรษณีย์ ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรส่งและรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง

3.3 จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการแจกแจงนับ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

1) ข้อมูลส่วนตัวของอาจารย์

อาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 19 คน มีวุฒิการศึกษาปริญญาเอกจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 94.74 และวุฒิการศึกษาปริญญาโทจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26 ส่วนมากสำเร็จการศึกษาในสาขาหลักสูตรและการสอน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 26.31 รองลงมา คือ สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษาจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05 อาจารย์ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 42.11 รองลงมา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 36.84 อาจารย์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15.79 และศาสตราจารย์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26 รายละเอียดในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนตัวอาจารย์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาโท	1	5.26
ปริญญาเอก	18	94.74
รวม	19	100.00
2. สาขาวิชาเอก		
หลักสูตรและการสอน	5	26.31
การวัดและประเมินผลการศึกษา	4	21.05
วิจัยและพัฒนาหลักสูตร	2	10.53
การศึกษานอกระบบ	2	10.53
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	2	10.53
พัฒนศึกษาศาสตร์	1	5.26
การศึกษาปฐมวัย	1	5.26
การแนะแนว	2	10.53
รวม	19	100.00
3. ตำแหน่งทางวิชาการ		
อาจารย์	3	15.79
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	7	36.84
รองศาสตราจารย์	8	42.11
ศาสตราจารย์	1	5.26
รวม	19	100.00

2) ข้อมูลส่วนตัวของผู้บังคับบัญชา

ผู้บังคับบัญชาที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 17 คน เป็นเพศชาย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 52.94 และเป็นเพศหญิง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 47.06 คน ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 82.35 ส่วนมากปฏิบัติงานร่วมกับคุชฌ์บัณฑิต มากกว่า 3-5 ปี จำนวน 6 คน รองลงมา คือ มากกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 29.41 มากกว่า 1-3 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 23.53 ตามลำดับ รายละเอียดในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนตัวผู้บังคับบัญชา

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	9	56.94
หญิง	8	47.06
รวม	17	100.00
2. ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	14	82.35
ครูและบุคลากรทางการศึกษา	1	5.88
อื่นๆ	2	11.77
รวม	17	100.00
3. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานร่วมกับคุชฌ์บัณฑิต		
น้อยกว่า 6 เดือน	1	5.88
6 เดือน ถึง 1 ปี	1	5.88
มากกว่า 1 ปี-3 ปี	4	23.53
มากกว่า 3 ปี – 5 ปี	6	35.30
มากกว่า 5 ปี	5	29.41
รวม	17	100.00

3) ข้อมูลส่วนตัวของบัณฑิต

บัณฑิตที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมด 28 คน จำแนกเป็นเพศหญิง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 60.71 และเพศชายจำนวน 11 คน คิดร้อยละ 39.29 ส่วนใหญ่เข้าศึกษาในปี การศึกษา 2550 มากที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 57.15 รองลงมา คือ เข้าเรียนปีการศึกษา 2551 จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 วิชาเอกที่ศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาในวิชาเอกการประเมิน การศึกษา จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 39.29 รองลงมาคือ วิชาเอกหลักสูตรและการสอนจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 32.15 และวิชาเอกการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยาจำนวน 3 คน คิด เป็นร้อยละ 10.71 ตามลำดับ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในปี 2556 จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมา คือ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 17.86 รายละเอียดในตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนตัวบัณฑิต

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	11	39.29
หญิง	17	60.71
รวม	28	100.00
2. ปีที่เข้าศึกษา		
2550	16	57.15
2551	8	28.57
2552	-	-
2553	1	3.57
2554	2	7.14
2555	1	3.57
รวม	28	100.00
3. วิชาเอกที่ศึกษา		
การประเมินการศึกษา	11	39.29
หลักสูตรและการสอน	9	32.15
การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา	3	10.71
บริหารการศึกษา	2	7.14

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษาทางไกล	2	7.14
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	1	3.57
รวม	28	100.00
4. ปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา		
2553	3	10.71
2554	4	14.29
2555	-	-
2556	14	50.00
2557	5	17.86
2558	2	7.14
รวม	28	100.00
5. อาชีพ		
ครูผู้สอน	11	39.29
นักวิชาการ	4	14.29
ผู้บริหารสถานศึกษา	5	17.86
ศึกษานิเทศก์	2	7.14
อาจารย์มหาวิทยาลัย	3	10.71
ข้าราชการพลเรือน	2	7.14
พนักงานรัฐ	1	3.57
รวม	28	100.00

4) ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

นักศึกษาที่ศึกษาในปัจจุบันที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 26 คน ส่วนมากเป็นเพศหญิง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 61.54 และเพศชาย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 ปีที่เข้าศึกษาส่วนมากเข้าศึกษาในปี 2555 จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 34.61 รองลงมา คือ ปี 2556 จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 ปี 2554 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 ตามลำดับวิชาเอกที่ศึกษาส่วนมากศึกษาวิชาเอกหลักสูตรและการสอน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 รองลงมา คือ วิชาเอกการประเมินการศึกษา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 26.92 และวิชาเอก

เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38 ตามลำดับ ส่วนมากเป็น อาจารย์ผู้สอนระดับอุดมศึกษา จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 34.61 รองลงมาคือ ครูผู้สอน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 นักวิชาการ และผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 11.54 ตามลำดับ รายละเอียดในตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนตัวนักศึกษาระดับปริญญาเอก

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	10	38.46
หญิง	16	61.54
รวม	26	100.00
2. ปีที่เข้าศึกษา		
2554	6	23.08
2555	9	34.61
2556	8	30.77
2557	3	11.54
รวม	26	100.00
3. วิชาเอกที่ศึกษา		
หลักสูตรและการสอน	8	30.77
การประเมินการศึกษา	7	26.92
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	4	15.38
การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา	3	11.54
การศึกษานอกระบบ	3	11.54
การศึกษาทางไกล	1	3.85
รวม	26	100.00

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4. อาชีพ		
ครูผู้สอน	6	23.08
อาจารย์	9	34.61
นักวิชาการ	3	11.54
ผู้บริหารสถานศึกษา	3	11.54
ศึกษานิเทศก์	2	7.69
บรรณารักษ์	1	3.85
ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนเอกชน	1	3.85
พนักงาน/ ลูกจ้างเอกชน	1	3.85
รวม	26	100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์แบ่งช่วงของค่าเฉลี่ยเป็น 5 กลุ่ม เพื่อใช้ในการแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.50 – 5.00	มีความเหมาะสม/ความสอดคล้อง/ความคิดเห็นระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	มีความเหมาะสม/ความสอดคล้อง/ความคิดเห็นระดับมาก
2.50 – 3.49	มีความเหมาะสม/ความสอดคล้อง/ความคิดเห็นระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	มีความเหมาะสม/ความสอดคล้อง/ความคิดเห็นระดับน้อย
1.00 – 1.49	มีความเหมาะสม/ความสอดคล้อง/ความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการคำนวณไปเทียบกับเกณฑ์ในการประเมินที่ได้กำหนดไว้ โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินระดับมากขึ้นไป การตัดสินผลการประเมินใช้เกณฑ์ตัดสินความเหมาะสมที่ระดับมากขึ้นไป (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป จากสเกลการประเมิน 5 ระดับ) ถือว่าผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมิน

4.2 วิเคราะห์ข้อความปลายเปิดและผลที่ได้จากเอกสาร จากการสัมภาษณ์ผู้
ประเมินได้นำมาจัดหมวดหมู่และลำดับของคำตอบเพื่อนำไปวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในลักษณะความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาเรื่อง การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้ประเมินนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่ง
ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

1.1 ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

1.2 ผลการประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์

1.3 ผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์

ตอนที่ 2 ผลการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
รายละเอียดแต่ละตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ นำเสนอผลการ
วิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการใช้หลักสูตร และผล
การใช้หลักสูตร รายละเอียดแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1.1 ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์

การประเมินปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
แบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ความเหมาะสมของหลักสูตร ความเหมาะสมเกี่ยวกับแนวการศึกษา/แผน
กิจกรรม ความเหมาะสมของสื่อออนไลน์แบบ e-learning และความเหมาะสมของแหล่งสนับสนุนสื่อ
การเรียนรู้อื่นๆ สรุปได้ดังนี้

1.1.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร

1) ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรตามความคิดเห็นของอาจารย์พบว่าหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต โดยภาพรวมหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม สอดคล้องกับนโยบายและกฎหมายทางการศึกษา รวมทั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับหลักสูตรตามความคิดเห็นของอาจารย์ (n=19)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. หลักสูตรมีความสอดคล้องกับนโยบายและกฎหมายทางการศึกษา	17	89.47
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน	18	94.74
3. หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม	18	94.74

2) ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรตามความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต พบว่า ทั้งนักศึกษาและบัณฑิตเห็นว่าหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มีความเหมาะสมระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) และ ($\bar{X} = 4.34$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อที่มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด อันดับแรก คือ ชื่อหลักสูตรตรงตามความต้องการของนักศึกษาและบัณฑิต รองลงมา คือ หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสังคม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน และมีความเหมาะสมระดับมากในเรื่อง เนื้อหาหลักสูตรสอดคล้องกับนโยบาย และกฎหมายทางการศึกษาและระยะเวลาของหลักสูตร 3 ปี มีความเหมาะสม และมีความเหมาะสมระดับปานกลางในเรื่องค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับหลักสูตรตามความคิดเห็นของนักนักศึกษา
และบัณฑิต

รายการ	นักศึกษา (n=26)			บัณฑิต (n=28)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ชื่อหลักสูตรตรงตามความต้องการ	4.76	.44	มากที่สุด	4.68	.47	มากที่สุด
2. หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการ ของสังคม	4.71	.47	มากที่สุด	4.62	.49	มากที่สุด
3. เนื้อหาหลักสูตรสอดคล้องกับนโยบาย และกฎหมายทางการศึกษา	4.47	.62	มาก	4.46	.73	มาก
4. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความ ชัดเจน	4.59	.62	มากที่สุด	4.59	.50	มากที่สุด
5. ระยะเวลาของหลักสูตร 3 ปี มีความ เหมาะสม	4.30	.59	มาก	4.24	.95	มาก
6. ค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามหลักสูตร สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจ	3.12	.99	ปานกลาง	3.46	.90	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	4.33	.35	มาก	4.34	.37	มาก

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรเพิ่มเติม

1. หลักสูตรเป็นทางเลือกของผู้ที่ทำงานได้เรียนไปด้วย มีระบบ e-learning เข้าใจง่าย
ใช้ได้จริง แต่มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงต่อไป คือ ควรมีวิธีการสนับสนุนนักศึกษาให้สำเร็จ
การศึกษาได้เร็วขึ้น
2. ควรปรับเนื้อหาสาระวิชาให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ
การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
3. อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในแต่ละวิชาเอกมีไม่
เพียงพอ ทำให้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีไม่เพียงพอ
4. แนวทางแก้ไข คือ ให้แต่ละแขนงวิชาปรับปรุงหลักสูตร โดยใช้คณะกรรมการ
ผู้รับผิดชอบหลักสูตร เป็นชุดเดียวกับคณะกรรมการประจำหลักสูตรระดับปริญญาโท
5. ควรเพิ่มเนื้อหาของวิชาเอก เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ศึกษาเนื้อหาวิชาเอกให้มากยิ่งขึ้น

1.1.2 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับแนวการศึกษา/แผนกิจกรรมตาม ความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต

นักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวการศึกษา/ แผนกิจกรรมโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$) และ ($\bar{X}=4.26$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาเห็นว่า รายการที่มีความเหมาะสมระดับมากที่สุดคือ กิจกรรมกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.53$) รองลงมาในระดับมากอันดับแรก คือ มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร ($\bar{X}=4.35$) มีเนื้อหาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและทักษะในการตัดสินใจ ($\bar{X}=4.35$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน มีเนื้อหาทันสมัยสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ($\bar{X}=4.29$) และลำดับสุดท้ายคือเนื้อหาแต่ละประเด็น(หน่วย) สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย ($\bar{X}=3.82$) สำหรับบัณฑิต มีความเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมากอันดับแรกคือ มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร ($\bar{X}=4.43$) รองลงมา คือ มีเนื้อหาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและทักษะในการตัดสินใจ งานที่กำหนดให้ทำช่วยเพิ่มความเข้าใจในการเรียนรู้ได้ดี ประเด็นการศึกษามีความทันสมัย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}=4.41$) มีเนื้อหาทันสมัยสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ($\bar{X}=4.32$) ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับแนวการศึกษา/ แผนกิจกรรมตามความคิดเห็น
ของนักศึกษาและบัณฑิต

รายการ	นักศึกษา (n=26)			บัณฑิต (n=28)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	4.06	.83	มาก	4.22	.71	มาก
2. มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร	4.35	.79	มาก	4.43	.69	มาก
3. มีเนื้อหาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและทักษะในการตัดสินใจ	4.35	.86	มาก	4.41	.76	มาก
4. มีเนื้อหากับสมัยสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	4.29	.99	มาก	4.32	.67	มาก
5. เนื้อหาแต่ละประเด็น (หน่วย) สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย	3.82	.88	มาก	4.22	.79	มาก
6. การจัดลำดับเนื้อหาเอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.06	.97	มาก	4.27	.61	มาก
7. การจัดกิจกรรมเนื้อหาเอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.00	.71	มาก	4.24	.72	มาก
8. กิจกรรมและแนวตบส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาสาระ	4.12	.78	มาก	4.14	.67	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	นักศึกษา (n=26)			บัณฑิต (n=28)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
9. มีกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	3.94	.75	มาก	4.11	.70	มาก
10. มีกิจกรรมส่งเสริมด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.24	.66	มาก	4.22	.75	มาก
11. การประเมินผลก่อนเรียน-หลังเรียน กระตุ้นการเรียนรู้ได้ดี	4.12	.60	มาก	4.08	.72	มาก
12. กิจกรรมกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้	4.53	.51	มากที่สุด	4.27	.65	มาก
13. ขนาดรูปเล่มมีความเหมาะสม	4.00	.87	มาก	4.14	.67	มาก
14. ให้แนวทางในการทำกิจกรรมตลอดการเรียนรู้อย่างชัดเจน	3.94	.75	มาก	4.27	.73	มาก
15. งานที่ให้ทำมีรายละเอียดเพียงพอให้ทำงานได้	4.00	.71	มาก	4.27	.69	มาก
16. งานที่กำหนดให้ทำช่วยเพิ่มความเข้าใจในการเรียนรู้ได้ดี	4.12	.49	มาก	4.41	.60	มาก
17. ระบุเกณฑ์การประเมินชัดเจน	4.24	.56	มาก	4.30	.60	มาก
18. สัดส่วนการให้คะแนนมีความเหมาะสม	4.24	.56	มาก	4.30	.62	มาก
19. ประเด็นการศึกษามีความทันสมัย	4.24	.75	มาก	4.41	.69	มาก
เฉลี่ยรวม	4.14	.38	มาก	4.26	.41	มาก

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวการศึกษาเพิ่มเติม

1. เพิ่มเนื้อหาที่มีความทันสมัยและใช้เทคโนโลยีเข้ามาบริหารจัดการ
2. เอกสารในแฟ้มควรมีการปรับปรุงให้ทันสมัย
3. ควรเพิ่มวิชาเลือกหรือวิชาเอกเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนเนื้อหาวิชาเอกให้มากขึ้น
4. ควรเพิ่มเนื้อหาในส่วนของวิจัยและสถิติเพื่อการวิจัยขั้นสูง การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1.1.3 ผลการประเมินความเหมาะสมของสื่อออนไลน์แบบ e-learning ตามความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อออนไลน์ แบบ e-learning โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งกลุ่มนักศึกษา ($\bar{X} = 4.15$) และ บัณฑิต (

$\bar{X}=4.06$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นว่ารายการที่มีความเหมาะสมระดับมาก อันดับแรก คือ e-learning สามารถเข้าถึงได้สะดวก ($\bar{X}=4.29$) รองลงมา คือ เนื้อหาสาระช่วยเสริมการเรียนรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ ($\bar{X}=4.24$) สิ่งที่ใช้ใน e-learning มีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.12$) ระบบ e-learning มีความเสถียรและกิจกรรมที่กำหนดใน e-learning มีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.12$) สำหรับบัณฑิตเห็นว่า รายการที่มีความเหมาะสมระดับมากอันดับแรก คือ เนื้อหาสาระช่วยเสริมการเรียนรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ ($\bar{X}=4.21$) รองลงมาคือ e-learning สามารถเข้าถึงได้สะดวก ($\bar{X}=4.20$) สิ่งที่ใช้ใน e-learning มีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.11$) ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับสื่อออนไลน์แบบ e-learning ตามความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต

รายการ	นักศึกษา (n=26)			บัณฑิต (n=28)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. e-learning สามารถเข้าถึงได้สะดวก	4.29	.77	มาก	4.20	.74	มาก
2. เนื้อหาสาระช่วยเสริมการเรียนรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์	4.24	.66	มาก	4.21	.63	มาก
3. สื่อที่ใช้ใน e-learning มีความเหมาะสม (เช่น PPT, Web link, File, ect.)	4.12	.70	มาก	4.11	.74	มาก
4. ระบบ e-learning ง่ายต่อการใช้งาน	4.00	.87	มาก	4.05	.81	มาก
5. ระบบ e-learning มีความเสถียร	4.12	.93	มาก	3.81	.81	มาก
6. กิจกรรมที่กำหนดใน e-learning มีความเหมาะสม	4.12	.78	มาก	3.95	.74	มาก
เฉลี่ยรวม	4.15	.42	มาก	4.06	.40	มาก

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อออนไลน์เพิ่มเติม

1. เป็นสื่อที่ดีมาก ได้รับความรู้ที่ทันสมัย
2. ผู้เรียนเข้าถึงได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว สอดคล้องเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสม
3. ควรนำเอกสารแนะนำที่กำหนดให้นักศึกษาอ่านใส่ไว้ใน e-learning เพื่อให้นักศึกษาเข้าถึงเอกสารเหล่านั้นได้สะดวกมากขึ้น
4. การเข้าถึงหรือเข้าเรียน e-learning เข้าถึงได้ยากบางครั้งไม่เสถียร
5. ระบบ e-learning ในการ Skype นั้น คิดว่าดีแต่ระบบมีความไม่เสถียรอยู่มากทำให้เกิดการขาดการติดต่อบางช่วงเวลา

1.1.4 ผลการประเมินความเหมาะสมของแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้อื่นๆ

พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้อื่นๆ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งกลุ่มนักศึกษา ($\bar{X}=3.80$) และบัณฑิต ($\bar{X}=4.12$) ผ่านเกณฑ์การประเมินเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักศึกษาเห็นว่า รายการที่มีความเหมาะสมระดับมากอันดับแรก คือ ตำราภาษาไทยที่จัดให้นักศึกษามีความเหมาะสม และเอกสารที่จัดให้ในแฟ้มที่ใช้ประกอบการเรียนแต่ละชุดวิชาที่มีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.06$) รองลงมา คือ การให้บริการของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่มีความเหมาะสม ($\bar{X}=3.88$) และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความเหมาะสมของสื่อที่จัดให้บริการในห้องสมุดที่ศูนย์วิทย์พัฒนา ($\bar{X}=3.35$) สำหรับบัณฑิตเห็นว่า รายการที่มีความเหมาะสมระดับมากอันดับแรก คือ การให้บริการของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.40$) รองลงมา คือ ตำราภาษาไทยที่จัดให้นักศึกษามีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.22$) การให้บริการทรัพยากรห้องสมุดออนไลน์มีความสะดวกในการเข้าถึง ($\bar{X}=4.19$) ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้อื่นๆ ตามความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต

รายการ	นักศึกษา (n=26)			บัณฑิต (n=28)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ตำราภาษาไทยที่จัดให้นักศึกษามีความเหมาะสม	4.06	.83	มาก	4.22	.85	มาก
2. ตำราภาษาอังกฤษที่จัดให้นักศึกษามีความเหมาะสม	3.82	.73	มาก	4.08	.80	มาก
3. เอกสารที่จัดให้ในแฟ้มที่ใช้ประกอบการเรียนแต่ละชุดวิชาที่มีความเหมาะสม	4.06	.75	มาก	4.11	.81	มาก
4. ความเหมาะสมของสื่อที่จัดให้บริการสำนักบรรณสาร มสธ.	3.59	1.12	มาก	4.03	.80	มาก
5. ความเหมาะสมของสื่อที่จัดไว้บริการในห้องสมุดที่ศูนย์วิทย์พัฒนา	3.35	1.27	ปานกลาง	3.81	.84	มาก
6. การให้บริการทรัพยากรห้องสมุดออนไลน์มีความสะดวกในการเข้าถึง	3.82	1.13	มาก	4.19	.88	มาก
7. การให้บริการของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีความเหมาะสม	3.88	1.17	มาก	4.40	.76	มาก
เฉลี่ยรวม	3.80	.51	มาก	4.12	.47	มาก

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแหล่งสนับสนุนสื่อการเรียนรู้อื่นๆ

ห้องสมุดควรจัดหาทรัพยากรห้องสมุดให้มากขึ้น ควรมีหนังสือภาษาต่างประเทศมากกว่านี้

1.2 ผลการประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา

ศึกษาศาสตร์

การประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ความเหมาะสมของการบริหารหลักสูตร ความเหมาะสมของการสัมมนาเชิงชุดวิชา ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning ความเหมาะสมของการทำคุณิพนธ์ ความเหมาะสมของการให้บริการของมหาวิทยาลัย และความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล สรุปได้ดังนี้

1.2.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของการบริหารหลักสูตร

1) ผลการประเมินความเหมาะสมของการบริหารหลักสูตร พบว่า อาจารย์ได้ดำเนินการบริหารหลักสูตรโดยดำเนินการในทุกรายการเกินร้อยละ 80 โดยรายการที่ดำเนินการมากลำดับแรก คือ มีการกำหนดรายละเอียดของรายวิชา (มคอ. 3) ร้อยละ 100 รองลงมา คือ มีการรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา (มคอ.5) ร้อยละ 94.74 มีการนำผลการดำเนินการของรายวิชา (มคอ.5) ไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนในภาคเรียนถัดไปร้อยละ 94.74 รายการใน มคอ. 3 สอดคล้องกับ มคอ.2 ร้อยละ 89.47 ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรตามความคิดเห็นของอาจารย์ ตอบ

ได้มากกว่า 1 ข้อ

(n=19)

รายการ	การปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ
1. รายการใน มคอ.3 สอดคล้องกับ มคอ.2	17	89.47
2. มีการกำหนดรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3)	19	100.00
3. มีการรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา (มคอ.3)	18	94.74
4. มีการนำผลการดำเนินการของรายวิชา (มคอ. 5) ไปใช้ในการวางแผนการจัดการสอบในภาคเรียนถัดไป	18	94.74
5. มีการนำผลการดำเนินการของหลักสูตร (มคอ.7) ไปปรับปรุงหลักสูตร	16	84.21
6. อาจารย์ประจำหลักสูตรมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนและทบทวนการดำเนินงานของหลักสูตร	17	89.47
7. มีการดำเนินการตามแผนงานอย่างต่อเนื่อง	17	89.47

1.2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของการสัมมนาเชิงชุดวิชา

1) ผลการประเมินความเหมาะสมของการสัมมนาเชิงชุดวิชาตามความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสัมมนาเชิงชุดวิชา โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งกลุ่มนักศึกษา ($\bar{X}=3.91$) และบัณฑิต ($\bar{X}=4.20$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักศึกษาเห็นว่ารายการที่มีความเหมาะสมระดับมากอันดับแรกคือ การจัดสัมมนาเชิงช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.12$) การสัมมนาเชิงส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}=4.12$) รองลงมา คือ การบรรยายของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในการสัมมนาเชิงมีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.00$) ระยะเวลาของการจัดสัมมนาเชิงครั้งละ 2 วัน มีความเหมาะสม ($\bar{X}=3.76$) ตามลำดับ สำหรับบัณฑิตเห็นว่า รายการที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากอันดับแรก คือ การสัมมนาเชิงส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ ($\bar{X}=4.46$) การบรรยายของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในการสัมมนาเชิงมีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.46$) รองลงมา คือ การจัดสัมมนาเชิงช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.27$) ระยะเวลาของการสัมมนาเชิงครั้งละ 2 วัน มีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.03$) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับการสัมมนาเชิงชุดวิชาตามความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต

รายการ	นักศึกษา (n=26)			บัณฑิต (n=28)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ระยะเวลาของการจัดสัมมนาเชิงครั้งละ 2 วันมีความเหมาะสม	3.76	1.25	มาก	4.03	.99	มาก
2. จำนวนครั้งของการจัดสัมมนาเชิงมีความเหมาะสม	3.53	1.23	มาก	3.76	1.16	มาก
3. การจัดสัมมนาเชิงช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.12	1.11	มาก	4.27	.69	มาก
4. การสัมมนาเชิงส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์	4.12	1.11	มาก	4.46	.69	มาก
5. การบรรยายของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในการสัมมนาเชิงมีความเหมาะสม	4.00	1.17	มาก	4.46	.61	มาก
เฉลี่ยรวม	3.91	.62	มาก	4.20	.55	มาก

2) ผลการประเมินความเหมาะสมของการจัดสัมมนาเข้มชุดวิชาตามความคิดเห็นของอาจารย์ พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสัมมนาเข้มชุดวิชา โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด คือ การสัมมนาส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับอาจารย์ ($\bar{X}=4.67$) รองลงมา คือ การสัมมนาเข้มช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจารย์ประจำหลักสูตรมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนและทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร และมีการดำเนินการตามแผนงานการสัมมนาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.33$) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับการสัมมนาเข้มชุดวิชาตามความคิดเห็นของอาจารย์

รายการ	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ระยะเวลาของการจัดสัมมนามีความเหมาะสม	4.17	.58	มาก
2. จำนวนครั้งของการจัดสัมมนามีความเหมาะสม	3.75	1.22	มาก
3. การสัมมนาเข้มช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.33	.65	มาก
4. การสัมมนาส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับอาจารย์	4.67	.65	มากที่สุด
5. อาจารย์ประจำหลักสูตรมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนและทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	4.33	.65	มาก
6. มีการดำเนินการตามแผนงานการสัมมนาอย่างต่อเนื่อง	4.33	.78	มาก
เฉลี่ยรวม	4.26	.51	มาก

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสัมมนาเข้มชุดวิชาเพิ่มเติม

1. การสัมมนาเข้มชุดวิชาควรมีการบรรยายและอภิปรายสรุปสาระที่เป็นประเด็นสำคัญของชุดวิชา เพื่อตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาจากการศึกษาด้วยตนเอง ให้เกิดแนวคิดที่สมบูรณ์
2. ควรมีการจัดสัมมนาเสริมและสัมมนาเข้ม จำนวน 3 ครั้ง โดยให้การเรียนรู้ผ่าน e-learning เป็นการเรียนเสริมของนักศึกษาไม่ควรลดจำนวนการสัมมนาแบบเผชิญหน้า 1 ครั้ง เพราะนักศึกษาระดับปริญญาเอกควรจะได้มีการวิพากษ์งาน มีการปฏิสัมพันธ์กับนักศึกษาและอาจารย์แบบเผชิญหน้ามากกว่า
3. การกำหนดให้มีการสัมมนาเข้ม 1 วัน เมื่อมีนักศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ควรมีการพิจารณาทบทวน เพราะการสัมมนา 1 วัน การสัมมนาประเด็นและให้นักศึกษานำเสนอ

ผลงานไม่เพียงพอ แทบจะไม่มีเวลาในการอธิบายประเด็นต่างๆ ในเชิงลึก เนื่องจากเวลาที่จำกัด การพบกับนักศึกษาระดับปริญญาเอกควรให้ความสำคัญกับคุณภาพของนักศึกษามากกว่าเรื่องอื่นๆ

4. ควรเพิ่มเวลาในการร่วมสัมมนาเข้มของนักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในแก่นของเนื้อหาวิชามากขึ้น

1.2.3 ผลการประเมินความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning

ผลการประเมินความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning พบว่า บัณฑิตและนักศึกษาที่ให้อ้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งกลุ่มนักศึกษา ($\bar{X}=3.99$) และบัณฑิต ($\bar{X}=4.09$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นว่ารายการที่มีความเหมาะสมระดับมากอันดับแรก คือ งานที่มอบหมายและกิจกรรมใน e-learning มีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.18$) รองลงมา คือ การมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และนักศึกษาใน e-learning เป็นไปตามแผนที่กำหนด ($\bar{X}=4.06$) ระยะเวลาในการพัฒนาร่วมกิจกรรม e-learning มีความเหมาะสม ($\bar{X}=3.94$) ตามลำดับ สำหรับบัณฑิตเห็นว่ารายการที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากอันดับแรก คือ งานที่มอบหมายและกิจกรรมใน e-learning มีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.22$) รองลงมา คือ ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม e-learning มีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.14$) การเข้าร่วมกิจกรรม e-learning ช่วยให้อ่านบรรลุเป้าหมายของการเรียน ($\bar{X}=4.11$) ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning ตามความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต

รายการ	นักศึกษา (n=26)			บัณฑิต (n=28)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม e-learning มีความเหมาะสม	3.94	.75	มาก	4.14	.63	มาก
2. งานที่มอบหมายและกิจกรรมใน e-learning มีความเหมาะสม	4.18	.64	มาก	4.22	.53	มาก
3. การมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และนักศึกษาใน e-learning เป็นไปตามแผนที่กำหนด	4.06	.83	มาก	4.03	.80	มาก
4. การได้รับผลย้อนกลับจากอาจารย์มีส่วนร่วม กระตุ้นการเรียนรู้ผ่าน e-learning	3.88	.93	มาก	3.97	.83	มาก
5. การเข้าร่วมกิจกรรม e-learning ช่วยให้อ่านบรรลุเป้าหมายของการเรียน	3.88	.86	มาก	4.11	.66	มาก
เฉลี่ยรวม	3.99	.51	มาก	4.09	.42	มาก

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning เพิ่มเติม

1. การเข้าใช้ระบบการเรียนการสอนผ่าน e-learning บางช่วงเวลาเข้าใช้ได้ยาก ระบบไม่เสถียร ทำให้คุณภาพของการเรียนการสอนผ่าน e-learning ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
2. การจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning ควรใช้เป็นส่วนเสริมในการจัดการเรียนการสอน
3. การจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สม่ำเสมอ ต่อเนื่องตลอดภาคการศึกษา อาจารย์ควรจัดสรรเวลาให้คำแนะนำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และติดตามประเมินผลอย่างจริงจังจะทำให้ใช้เป็นเครื่องมือช่วยเสริมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี
4. การเรียนการสอนผ่าน e-learning มีประโยชน์มาก ทำให้ได้แลกเปลี่ยนความรู้กัน รวมทั้งมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอน
5. ควรมีการอบรมก่อนเข้าเรียนแต่ละวิชา เพราะไม่ได้มีการแนะนำการใช้ในช่วงแรก ทำให้เกิดความสับสนในการเข้าถึง รวมถึงการวางโปรแกรม/ การกำหนดวันสั่งงาน
6. ในข้อมูลต่างๆ มีเนื้อหาสาระจำกัด ควรเพิ่มเติมรายละเอียดหรือเพิ่มเนื้อหาให้มากขึ้น
7. ควรมีระบบการโต้ตอบของอาจารย์กับนักศึกษาให้มากกว่านี้และมีการสะท้อนผลการประเมินอย่างสม่ำเสมอ

1.2.4 ผลการประเมินความเหมาะสมของการทำดัชนีพันธ

ผลการประเมินความเหมาะสมของการทำดัชนีพันธ พบว่า บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำดัชนีพันธโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน ในขณะที่นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำดัชนีพันธ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.35$) ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า นักศึกษาเห็นว่ารายการที่มีความเหมาะสมระดับมากคือ อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ และติดตามการทำดัชนีพันธของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.71$) ส่วนรายการที่เหลือมีความเหมาะสมในระดับปานกลางคือ ขั้นตอนการทำดัชนีพันธมีความเหมาะสม ($\bar{X}=3.12$) การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะการเขียนบทความวิจัยมีความเหมาะสม ($\bar{X}=3.24$) สำหรับบัณฑิตเห็นว่ารายการที่มีความเหมาะสมระดับมากอันดับแรก คือ ขั้นตอนการทำดัชนีพันธมีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.00$) รองลงมาคือ อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำและติดตามการทำดัชนีพันธของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.97$) การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะการเขียนโครงร่างดัชนีพันธมีความเหมาะสม ($\bar{X}=3.81$) ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับการทำดัชนีพจน์ตามความคิดเห็นของ
นักศึกษาและบัณฑิต

รายการ	นักศึกษา (n=26)			บัณฑิต (n=28)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ขั้นตอนการทำดัชนีพจน์มีความเหมาะสม	3.12	1.41	ปานกลาง	4.00	1.03	มาก
2. อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำและติดตาม การทำดัชนีพจน์ของนักศึกษาอย่าง สม่ำเสมอ	3.71	1.40	มาก	3.97	1.01	มาก
3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะการ เขียนโครงร่างดัชนีพจน์มีความเหมาะสม	3.41	1.28	ปานกลาง	3.81	.81	มาก
4. การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะการ เขียนรายงานดัชนีพจน์มีความเหมาะสม	3.29	1.31	ปานกลาง	3.78	.82	มาก
5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะการ เขียนบทความวิจัย มีความเหมาะสม	3.24	1.30	ปานกลาง	3.70	.88	มาก
เฉลี่ยรวม	3.35	.61	ปานกลาง	3.85	.50	มาก

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำดัชนีพจน์เพิ่มเติม

1. นักศึกษาระดับปริญญาเอกศึกษาค้นคว้าน้อย ทำให้การนำเสนอเสนอหัวข้อดัชนีพจน์ยังไม่ค่อยมีอะไรเป็นองค์ความรู้ใหม่
2. ควรมีการเตรียมนักศึกษาให้ได้แนวทางการทำดัชนีพจน์ที่สร้างองค์ความรู้ใหม่ ศึกษาตัวแปรใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับการศึกษาในระดับปริญญาเอก
3. กระบวนการในการนำเสนอหัวข้อดัชนีพจน์ของนักศึกษาใช้เวลานานบางครั้ง มีการแก้ไขหลายครั้ง
4. ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้นำเสนอรูปแบบการวิจัยที่หลากหลายในการทำหัวข้อดัชนีพจน์
5. การนำเสนอหัวข้อดัชนีพจน์ต่อคณะกรรมการปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ (ปรด.) คณะกรรมการมีการให้แก้ไขหลายรอบ ดังนั้นในการจัดประเด็นการแก้ไขควรจัดให้ละเอียดจะได้ให้นักศึกษาแก้ไขได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว
6. นักศึกษาศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องน้อย ทำให้การนำมาใช้ในการพัฒนาหัวข้อดัชนีพจน์ไม่ชัดเจน รวมทั้งนักศึกษาเร่งรีบส่งหัวข้อและโครงการดัชนีพจน์ทำให้หัวข้อและโครงการดัชนีพจน์ต้องถูกแก้ไขหลายรอบจากคณะกรรมการของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

7. ควรมีการชี้แจงแนวทางการทำดัชนีพจน์กับนักศึกษาให้ชัดเจนถึงขั้นตอนการทำดัชนีพจน์

8. ควรมี Class นัดพบโดยเฉพาะผู้ที่ทำดัชนีพจน์อยู่ในระดับเดียวกัน เพื่อเสนอความก้าวหน้า กระตุ้นพัฒนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในผู้เรียนระดับเดียวกันหรือต่างระดับเพื่อกระตุ้นการดำเนินงานให้ต่อเนื่อง

9. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัยจะใช้เวลามาก ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้และทักษะต่างๆ ในงานดัชนีพจน์เพิ่มมากขึ้น

10. นักศึกษาส่วนใหญ่เมื่อได้หัวข้อแล้ว มักจะทำล่าช้า มีความก้าวหน้าอย่างช้าๆ ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาควรติดตามอย่างต่อเนื่องจะทำให้ผลงานเสร็จเร็วขึ้น

11. ควรมีระบบติดตามนักศึกษาเป็นระยะๆ เช่น 2 เดือน/ ครั้ง ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการทำดัชนีพจน์ เพราะเป็นช่วงที่นักศึกษาจะเจอปัญหา เพราะที่ทำให้ไม่ทำต่อหรือขาดวินัยในตนเองที่จะทำให้เสร็จ บางคนต้องกระตุ้นเตือน

12. อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้ความสนใจติดตามในการดูแลให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ

1.2.5 ผลการประเมินความเหมาะสมของการให้บริการของมหาวิทยาลัย

ผลการประเมินความเหมาะสมของการให้บริการของมหาวิทยาลัย พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการของมหาวิทยาลัย โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งกลุ่มนักศึกษา ($\bar{X}=3.55$) และบัณฑิต ($\bar{X}=3.90$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นว่า รายการที่มีความเหมาะสมระดับมากอันดับแรกคือนักศึกษาสามารถลงทะเบียนออนไลน์ผ่านช่องทางต่างๆ (ธนาคาร/ไปรษณีย์/ที่บ้าน) ได้สะดวก ($\bar{X}=4.41$) รองลงมาคือ การติดต่อสื่อสารกับอาจารย์มีความสะดวก ($\bar{X}=4.35$) การให้บริการของศูนย์วิทย์พัฒนามีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=3.82$) ตามลำดับ ส่วนรายการที่เหลือนี้อาจมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง สำหรับบัณฑิตเห็นว่า รายการที่มีความเหมาะสมระดับมากอันดับแรกคือ ศึกษาสามารถลงทะเบียนออนไลน์ผ่านช่องทางต่างๆ (ธนาคาร/ไปรษณีย์/ที่บ้าน) ได้สะดวก ($\bar{X}=4.41$) รองลงมา คือ การติดต่อสื่อสารกับสาขาวิชา มีความสะดวก ($\bar{X}=4.19$) การติดต่อสื่อสารกับอาจารย์มีความสะดวก ($\bar{X}=4.11$) การให้บริการตอบคำถามนักศึกษาของสำนักบัณฑิตมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=3.92$) ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับการให้บริการของมหาวิทยาลัยตาม
ความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต

รายการ	นักศึกษา (n=26)			บัณฑิต (n=28)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มหาวิทยาลัยแจ้งข้อมูลเกี่ยวข้องถึงนักศึกษา ทันเวลา	3.41	1.23	ปานกลาง	3.84	.96	มาก
2. มหาวิทยาลัยมีการติดตามนักศึกษาที่ขาดการ ติดต่ออย่างต่อเนื่อง	2.76	1.48	ปานกลาง	3.40	1.01	ปานกลาง
3. นักศึกษาสามารถลงทะเบียนออนไลน์ผ่าน ช่องทางต่างๆ (ธนาคาร/ ไปรษณีย์/ที่บ้าน) ได้สะดวก	4.41	.62	มาก	4.41	.64	มาก
4. มหาวิทยาลัยมีการจัดส่งเอกสารได้ทันเวลา	3.24	1.30	ปานกลาง	3.84	.87	มาก
5. การให้บริการตอบคำถามนักศึกษาแบบ one stop serviceมีประสิทธิภาพ	3.29	1.10	ปานกลาง	3.78	.75	มาก
6. การประเมินตอบคำถามนักศึกษาสำนัก ทะเบียนฯ มีประสิทธิภาพ	3.29	.99	ปานกลาง	3.86	.86	มาก
7. การให้บริการตอบคำถามนักศึกษาของ นักบัณฑิตมีประสิทธิภาพ	3.47	1.12	ปานกลาง	3.92	.92	มาก
8. การให้บริการตอบคำถามนักศึกษาของฝ่าย แนะแนวการศึกษา สำนักบริการการศึกษา มีประสิทธิภาพ	3.35	1.06	ปานกลาง	3.78	.95	มาก
9. การติดต่อสื่อสารกับสาขาวิชาฯ มีความ สะดวก	3.65	1.22	มาก	4.19	.78	มาก
10. การติดต่อสื่อสารกับอาจารย์ มีความสะดวก	4.35	.79	มาก	4.11	.97	มาก
11. การให้บริการของศูนย์วิทย์พัฒนามี ประสิทธิภาพ	3.82	.88	มาก	3.81	.91	มาก
เฉลี่ยรวม	3.55	.56	มาก	3.90	.46	มาก

1.2.6 ผลการประเมินความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล

ผลการประเมินความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้งกลุ่มนักศึกษา ($\bar{X}=4.29$) และบัณฑิต ($\bar{X}=4.14$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า นักศึกษาเห็นว่ารายการที่มีความเหมาะสมระดับมากอันดับแรกคือ การประเมินผลก่อนเรียน-หลังเรียน ($\bar{X}=4.35$) รองลงมา คือ การแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนการสอนก่อนสอบ ($\bar{X}=4.29$) การใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.29$) สำหรับบัณฑิตเห็นว่ารายการที่มีความเหมาะสมระดับมาก อันดับแรก คือ การกำหนดสัดส่วนคะแนนการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.24$) รองลงมา คือ การใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.19$)

การแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนการสอนก่อนสอบ ($\bar{X}=4.11$) ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิต

รายการ	นักศึกษา (n=26)			บัณฑิต (n=28)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนการสอนก่อนสอบ	4.29	.85	มาก	4.11	.88	มาก
2. การประเมินผลก่อนเรียน-หลังเรียน	4.35	.70	มาก	4.00	.85	มาก
3. การใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล	4.29	.77	มาก	4.19	.66	มาก
4. การกำหนดสัดส่วนคะแนนการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	4.24	.75	มาก	4.24	.68	มาก
เฉลี่ยรวม	4.29	.44	มาก	4.14	.42	มาก

1.3 ผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

การประเมินผลการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา คุณลักษณะของบัณฑิต มสธ. และการนำความรู้ไปใช้ สรุปได้ดังนี้

1.3.1 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา

ศึกษาศาสตร์

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เปิดรับนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 จนถึงปีการศึกษา 2556 มีนักศึกษาที่รับเข้าเรียน จำนวน 141 คน สำเร็จการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 45.39 โดยเป็นผู้สำเร็จการศึกษารุ่นที่ 1 (ปีการศึกษา 2549) ที่จบการศึกษามากที่สุดจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 90.63 (จากผู้เข้าศึกษาทั้งหมด 32 คน) รองลงมา คือ รุ่นปีการศึกษา 2550 จบการศึกษาทั้งหมด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 (จากผู้เข้าศึกษาทั้งหมด 21 คน) รุ่นปีการศึกษา 2551 (รุ่นที่ 3) จบการศึกษา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ จำแนกตามปีการศึกษา

ปีการศึกษา	จำนวนที่รับเข้าศึกษา	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา	ร้อยละ
2549	32	29	90.63
2550	21	18	85.71
2551	20	10	50.00
2552	-	-	-
2553	14	2	14.29
2554	5	2	40.00
2555	22	1	4.55
2556	26	2	7.69
รวม	141	64	45.77

ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สำเร็จการศึกษาในวิชาเอกบริหารการศึกษาและวิชาเอกการประเมินการศึกษา มากที่สุด จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 26.56 รองลงมา คือ หลักสูตรและการสอนมากที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 การศึกษาทางไกล จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 10.94 ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ จำแนกตามวิชาเอก

วิชาเอก	จำนวน	ร้อยละ
บริหารการศึกษา	17	26.56
การประเมินการศึกษา	17	26.56
การศึกษาทางไกล	7	10.94
หลักสูตรและการสอน	16	25.00
การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา	5	7.81
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	2	3.13
รวม	64	100.00

1.3.2 ผลการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

การประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ ผู้ให้ข้อมูลแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ บัณฑิต นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต มีผลการประเมิน
สรุปได้ดังนี้

1) ผลการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตตามความคิดเห็นของบัณฑิต

ผลการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตตามความคิดเห็นของบัณฑิต พบว่า
บัณฑิตได้รับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตมากกว่าที่คาดหวังขึ้นไปในด้านทักษะทางปัญญาการ
วิเคราะห์สถานการณ์ความเข้าใจแนวคิด ทฤษฎี หลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.60 รองลงมา
คือ ด้านความรู้ที่ได้รับจากการเรียนได้รับการพัฒนามากกว่าที่คาดหวัง ร้อยละ 81.08 ด้านทักษะการ
วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้รับการพัฒนามากกว่าที่คาดหวัง
ร้อยละ 78.57 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบได้รับการพัฒนามากกว่าที่
คาดหวัง คิดเป็นร้อยละ 75.68 ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ผลการประเมินเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต (n=28)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านความรู้ที่ได้รับจากการเรียน		
น้อยกว่าที่คาดหวังมาก	-	-
น้อยกว่าที่คาดหวัง	3	10.81
เท่ากับที่คาดหวัง	2	8.11
มากกว่าที่คาดหวัง	16	56.76
มากกว่าที่คาดหวังมาก	7	24.32
2. ด้านคุณธรรมจริยธรรม		
น้อยกว่าที่คาดหวังมาก	-	-
น้อยกว่าที่คาดหวัง	2	5.41
เท่ากับที่คาดหวัง	8	29.73
มากกว่าที่คาดหวัง	10	32.43
มากกว่าที่คาดหวังมาก	8	29.73
3. ด้านทักษะทางปัญญา(การวิเคราะห์ สถานการณ์ความเข้าใจแนวคิด ทฤษฎี หลักการ)		
น้อยกว่าที่คาดหวังมาก	-	-
น้อยกว่าที่คาดหวัง	-	-
เท่ากับที่คาดหวัง	2	5.41
มากกว่าที่คาดหวัง	18	67.57
มากกว่าที่คาดหวังมาก	8	27.02
4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ		
น้อยกว่าที่คาดหวังมาก	-	-
น้อยกว่าที่คาดหวัง	-	-
เท่ากับที่คาดหวัง	6	21.62
มากกว่าที่คาดหวัง	19	64.86
มากกว่าที่คาดหวังมาก	3	10.81

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		
น้อยกว่าที่คาดหวังมาก	-	-
น้อยกว่าที่คาดหวัง	1	3.57
เท่ากับที่คาดหวัง	5	17.86
มากกว่าที่คาดหวัง	18	64.29
มากกว่าที่คาดหวังมาก	4	14.28

2) ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา

ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาได้รับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตมากกว่าที่คาดหวังขึ้นไปในด้านทักษะทางปัญหาการวิเคราะห์สถานการณ์ความเข้าใจแนวคิด ทฤษฎี หลักการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.08 และด้านความรู้ที่ได้รับจากการเรียนได้รับการพัฒนามากกว่าที่คาดหวังร้อยละ 73.08 รองลงมา คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้รับการพัฒนามากกว่าที่คาดหวัง ร้อยละ 65.39 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบได้รับการพัฒนามากกว่าที่คาดหวัง คิดเป็นร้อยละ 61.54 ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ผลการประเมินเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษา (n=26)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านความรู้ที่ได้รับจากการเรียน		
น้อยกว่าที่คาดหวังมาก	-	-
น้อยกว่าที่คาดหวัง	1	3.84
เท่ากับที่คาดหวัง	6	23.08
มากกว่าที่คาดหวัง	14	53.85
มากกว่าที่คาดหวังมาก	5	19.23

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2. ด้านคุณธรรมจริยธรรม		
น้อยกว่าที่คาดหวังมาก	-	-
น้อยกว่าที่คาดหวัง	1	3.84
เท่ากับที่คาดหวัง	11	42.31
มากกว่าที่คาดหวัง	11	42.31
มากกว่าที่คาดหวังมาก	3	11.54
3. ด้านทักษะทางปัญญา(การวิเคราะห์ สถานการณ์ความเข้าใจแนวคิด ทฤษฎี หลักการ)		
น้อยกว่าที่คาดหวังมาก	-	-
น้อยกว่าที่คาดหวัง	1	3.84
เท่ากับที่คาดหวัง	6	23.08
มากกว่าที่คาดหวัง	13	50.00
มากกว่าที่คาดหวังมาก	6	23.08
4. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ		
น้อยกว่าที่คาดหวังมาก	-	-
น้อยกว่าที่คาดหวัง	3	11.54
เท่ากับที่คาดหวัง	7	26.92
มากกว่าที่คาดหวัง	5	19.23
มากกว่าที่คาดหวังมาก	11	42.31
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การ สื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		
น้อยกว่าที่คาดหวังมาก	-	-
น้อยกว่าที่คาดหวัง	-	-
เท่ากับที่คาดหวัง	9	34.61
มากกว่าที่คาดหวัง	11	42.31
มากกว่าที่คาดหวัง	6	23.08

3) ผลการประเมินคุณลักษณะของคุชฎิบัณฑิตศึกษา มสธ.ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/ ผู้ใช้บัณฑิต

จากการสอบถามผู้บังคับบัญชา/ ผู้ใช้บัณฑิต หลักสูตรปริญญาคุชฎิบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พบว่า ผู้บังคับบัญชา/ ผู้ใช้บัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะคุชฎิบัณฑิตของ มสธ. โดยภาพรวมมีคุณลักษณะคุชฎิบัณฑิตอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีคุณลักษณะระดับมากที่สุดอันดับแรกคือ ด้านทักษะการศึกษาทางไกลและความสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.88$) รองลงมา คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.84$) ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.84$) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.75$) ด้านความรู้และทักษะวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.74$) ด้านความคิดและการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.69$) ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.56$) ตามลำดับ รายละเอียดในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลเกี่ยวกับคุณลักษณะคุชฎิบัณฑิตของ มสธ. (n=28)

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ก. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.84	.30	มากที่สุด
1. มีความซื่อสัตย์ สุจริต	4.82	.39	มากที่สุด
2. มีความขยันหมั่นเพียร	4.82	.39	มากที่สุด
3. มีวินัย	4.88	.33	มากที่สุด
4. มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน	4.88	.33	มากที่สุด
5. มีคุณธรรม และศีลธรรมอันดี	4.82	.39	มากที่สุด
6. มีจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.82	.39	มากที่สุด
ข. ด้านความรู้และทักษะวิชาชีพ	4.74	.36	มากที่สุด
7. มีความรู้ในศาสตร์ที่ศึกษา	4.76	.43	มากที่สุด
8. มีความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง	4.71	.47	มากที่สุด
9. มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้สู่การใช้ประโยชน์	4.76	.44	มากที่สุด

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ค. ด้านความคิดและการแก้ปัญหา	4.69	.42	มากที่สุด
10. มีความสามารถในการคิดเชิงระบบ	4.65	.49	มากที่สุด
11. มีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา	4.71	.47	มากที่สุด
12. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.59	.62	มากที่สุด
13. สามารถนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างดี	4.82	.39	มากที่สุด
ง. ด้านความรับผิดชอบ	4.84	.31	มากที่สุด
14. มีความรับผิดชอบต่อตนเอง	4.88	.33	มากที่สุด
15. มีความรับผิดชอบต่อองค์กร	4.88	.33	มากที่สุด
16. มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมทุกระดับ	4.76	.56	มากที่สุด
17. มีจิตอาสา และจิตสาธารณะ	4.82	.39	มากที่สุด
จ. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.75	.36	มากที่สุด
18. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น	4.76	.44	มากที่สุด
19. มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี	4.82	.39	มากที่สุด
20. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	4.67	.44	มากที่สุด
ฉ. ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี	4.56	.45	มากที่สุด
21. มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารด้านการพูดอ่านเขียนที่ดี	4.71	.67	มากที่สุด
22. มีความสามารถในการใช้ภาษาไทย	4.71	.47	มากที่สุด
23. มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ	4.24	.97	มาก
24. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.41	.71	มาก
25. มีความสามารถในการศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์	4.71	.47	มากที่สุด

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

คุณลักษณะของบัณฑิต	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ช. ด้านทักษะการศึกษาทางไกล และความสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง	4.88	.39	มากที่สุด
26. มีความสามารถในการศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเองได้	4.88	.49	มากที่สุด
27. มีความแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ	4.88	.49	มากที่สุด
28. มีความมุ่งมั่นขยันหมั่นเพียร	4.88	.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ด้านทักษะการศึกษาทางไกลและความสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง โดยภาพรวมมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีคุณลักษณะระดับมากที่สุดเท่ากันทุกข้อ คือ มีความมุ่งมั่นขยันหมั่นเพียร มีความสามารถในการศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเองได้ และมีความแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีคุณลักษณะระดับมากที่สุด คือ มีวินัยและมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน ($\bar{X} = 4.88$) รองลงมา คือ มีความขยันหมั่นเพียร มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม และศีลธรรมอันดี และมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.82$)

ด้านความรับผิดชอบ โดยภาพรวมมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีคุณลักษณะระดับมากที่สุด คือ มีความรับผิดชอบต่อองค์กร และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ($\bar{X} = 4.88$) รองลงมา คือ มีจิตอาสา และจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 4.82$) มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมทุกระดับ ($\bar{X} = 4.76$)

ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีคุณลักษณะระดับมากที่สุด คือ มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.82$) รองลงมา คือ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ($\bar{X} = 4.76$) เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ($\bar{X} = 4.67$)

ด้านความรู้และทักษะวิชาชีพ โดยภาพรวมมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีคุณลักษณะระดับมากที่สุด คือ มีความรู้ในศาสตร์ที่ศึกษา

และมีความสามารถในการประยุกต์ความรู้สู่การใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 4.76$) รองลงมา คือ มีความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.71$)

ด้านความคิดและการแก้ปัญหา โดยภาพรวมมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีคุณลักษณะระดับมากที่สุด คือ สามารถนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างดี ($\bar{X} = 4.82$)

ด้านความคิดและการแก้ปัญหา โดยภาพรวมมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีคุณลักษณะระดับมากที่สุด คือ สามารถนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างดี ($\bar{X} = 4.82$) รองลงมา คือ มีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.71$) มีความสามารถในการคิดเชิงระบบ ($\bar{X} = 4.65$)

ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี โดยภาพรวมมีคุณลักษณะอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีคุณลักษณะระดับมากที่สุด คือ มีความสามารถในการศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์ มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารด้านการพูดอ่านเขียนที่ดี มีความสามารถในการใช้ภาษาไทย ($\bar{X} = 4.71$)

1.3.3 การนำความรู้ไปใช้

1) ผลการประเมินการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาและบัณฑิต พบว่า ทั้งนักศึกษาและบัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) และ ($\bar{X} = 4.32$) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ผลการประเมินความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนสามารถนำไปใช้ในการทำงานตามความคิดเห็นของนักนักศึกษาและบัณฑิต

รายการ	นักศึกษา (n=26)			บัณฑิต (n=28)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้	4.26	.44	มาก	4.32	.47	มาก

สำหรับการสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาและบัณฑิตด้วยคำถามปลายเปิด พบว่า นักศึกษาและบัณฑิตนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนไปใช้ประโยชน์ สรุปได้ดังนี้

1. การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

1.1 เนื้อหาที่บัณฑิตนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ได้แก่

- 1) การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้
- 2) กระบวนการสื่อสารและการถ่ายทอดความรู้
- 3) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และการประเมินตามสภาพจริง
- 4) ระเบียบวิธีและกระบวนการวิจัยทางการศึกษา การออกแบบการวิจัย และสถิติเพื่อการวิจัย
- 5) การวิเคราะห์ปัญหาด้านหลักสูตรและการสอน รูปแบบวิธีสอน
- 6) การจัดระบบการเรียนรู้
- 7) แนวคิดการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ปัญหาวิจัย การพัฒนาหลักสูตร
- 8) การเขียนบทความและการเขียนรายงานวิจัย การนำเสนอผลงานและทักษะการเขียนบทความวิชาการ
- 9) การทำดัชนีนิพนธ์
- 10) การวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
- 11) การประกันคุณภาพการศึกษา

1.2 การนำความรู้จากการศึกษาหลักสูตรนี้ไปใช้ประโยชน์

1.2.1 ด้านการพัฒนาตนเอง นำความรู้ไปพัฒนาตนเอง ดังนี้

- 1) ช่วยในการพัฒนาศักยภาพการทำงานได้มาก ได้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่จะทำงานให้สำเร็จ อดทนกับสิ่งที่ต้องรอคอย ค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอและมั่นใจที่จะถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่น
- 2) การเป็นแบบอย่างในทางปฏิบัติ (เชิงประจักษ์) ด้านการปฏิบัติงานด้วยความวิริยะอุตสาหะ
- 3) การเป็นนักจิตวิทยาการแนะแนว ที่มีความมั่นใจให้ความรู้ ทักษะมากขึ้น
- 4) มีความมั่นใจมากขึ้นในระดับหนึ่งในด้านการประเมินการศึกษา โดยใช้หลักการและทฤษฎีทั้งการพูดและการเขียน
- 5) ได้รู้ในสิ่งที่ไม่เคยรู้และนำความรู้มาปรับปรุงงานสอนให้มีคุณธรรมและพัฒนาตนเอง
- 6) พัฒนางานและการนำเสนอผลงาน/ ผลการปฏิบัติงาน แนวทางการเขียนโครงการวิจัย การวิเคราะห์งานและการสรุปงานประจำสำนักงาน
- 7) เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์
- 8) ได้เรียนรู้เทคนิคต่างๆ เพิ่มพูนมากยิ่งขึ้น

ยิ่งขึ้น

9) พัฒนาระบบการคิด การวางแผนการทำงานให้ดีและมีประสิทธิภาพ

10) ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง Self directed learning

1.2.2 ด้านการปฏิบัติงานนำความรู้ไปใช้ ดังนี้

1) นำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานจนได้รับรางวัล ผลงานวิจัย ระดับดีมาก ของสมาคมหน่วยงานต้นสังกัด

2) นำมาใช้ในการวางแผน การพัฒนาการแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่ปรึกษาวิชาชีพได้

3) นำมาใช้ในการออกแบบ การเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน มากยิ่งขึ้น

4) สามารถนำกระบวนการประเมินทางการศึกษา ไปประยุกต์ใช้ในการ ปฏิบัติงานโดยการวางแผน ปฏิบัติตามแผน กำกับติดตามและประเมินผล

5) นำความรู้ที่ได้รับมาทดลองใช้ทำให้เกิดประโยชน์กับงานที่ทำในด้านการ เรียนการสอน การวัดและประเมินผลนักเรียน

6) นำไปพัฒนางานประเมินต่างๆ ของโรงเรียน เช่น การประกันคุณภาพ การศึกษา ประเมินโรงเรียนมาตรฐานสากล

7) สามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนามาให้ดีขึ้น

8) ช่วยทำให้งานสำเร็จเร็วขึ้น เพราะรู้ว่าจะมีปัญหาอะไรและได้ปรับการทำงานเพื่อลดปัญหาเหล่านั้น โดยมีการวางแผนงานที่ดีล่วงหน้า ทำงานได้ทันเวลาและมีคุณภาพ

9) นำทฤษฎีความรู้มาใช้ในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ ผู้เรียน

10) ใช้พัฒนาการปรับตัวทำงานเป็นทีม กับหัวหน้า ลูกน้องและเพื่อน ร่วมงาน

1.2.3 ด้านการพัฒนาชุมชนและสังคมนำความรู้ไปใช้ ดังนี้

1) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวิจัย แก่เพื่อนร่วมงานและชุมชน

2) ใช้ความรู้จากการศึกษารวมกับประสบการณ์จากการรับราชการในการ พัฒนาด้านสภาพการทำงานของครูและผู้เกี่ยวข้อง

3) เป็นวิทยากรให้ความรู้กับครูในโรงเรียนและต่างโรงเรียน

4) ได้ถ่ายทอดความรู้ที่ได้เรียนมาให้กับสังคม ในรูปแบบการเป็นวิทยากร อาจารย์พิเศษและผู้เชี่ยวชาญให้กับสถาบันต่างๆ

5) การขยายความรู้ผ่าน Social Net Work

6) การทำโครงการวิจัยชุมชนภายใต้โครงการจัดการความรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

1.2.4 เนื้อหาที่บัณฑิตอยากให้เพิ่มเติม ในการปรับปรุงหลักสูตร

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติขั้นสูง ความรู้ความเข้าใจการใช้สถิติขั้นสูง
- 2) การใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาอังกฤษในการวิจัย
- 3) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS
- 4) เพิ่มรายวิชาเอก 1-2 รายวิชา ให้เรียนเนื้อหาเพิ่ม และให้มีการเพิ่มการสัมมนาเข้มอีก 2-3 วัน
- 5) การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน
- 6) การศึกษาดูงานนอกสถานที่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 7) ทฤษฎีการประเมิน และทฤษฎีการวัด
- 8) รูปแบบการวิจัย ทักษะการวิจัยชุมชน จริยธรรมนักวิจัย

ตอนที่ 2 ผลการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

จากผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ พบว่า

1) ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร ประกอบด้วย ความเหมาะสมของหลักสูตร ความเหมาะสมเกี่ยวกับแนวการศึกษา ความเหมาะสมของสื่อออนไลน์แบบ e-learning ความเหมาะสมของแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้อื่นๆ โดยภาพรวมพบว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากผ่านเกณฑ์การประเมิน

2) ผลการประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรซึ่งประกอบด้วย ความเหมาะสมของการบริหารหลักสูตร ความเหมาะสมของการสัมมนาเข้มชุดวิชา ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning ความเหมาะสมของการทำดัชนีนิพนธ์ ความเหมาะสมของการให้บริการของมหาวิทยาลัย และความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมพบว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากผ่านเกณฑ์การประเมิน

3) ผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 – ปีการศึกษา 2556 มีนักศึกษาสมัครเข้าเรียน จำนวน 141 คน สำเร็จการศึกษา ระดับดุษฎีบัณฑิต จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 45.39 โดยสำเร็จการศึกษาในวิชาบริหารการศึกษาและวิชาเอกการประเมินการศึกษา มากที่สุด จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 26.56 รองลงมา คือ หลักสูตรและการสอน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 การศึกษาทางไกล จำนวน คน คิดเป็นร้อยละ 10.94 ตามลำดับ บัณฑิตได้รับการ

พัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตมากกว่าที่คาดหวังขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 70 ทุกด้าน ประกอบด้วยด้านทักษะทางปัญญาการวิเคราะห์สถานการณ์ความเข้าใจแนวคิดทฤษฎี หลักการ ด้านความรู้ที่ได้รับจากการเรียน ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี และผลการประเมินคุณลักษณะของคณาจารย์บัณฑิตมสธ. ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิต พบว่า คุณลักษณะคณาจารย์บัณฑิตของมสธ. โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านทักษะการศึกษาทางไกลและความสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.88$) รองลงมา คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.84$) ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.84$) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.75$) ด้านความรู้และทักษะวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.74$) ด้านความคิดและการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.69$) ตามลำดับ ปัญหาที่สำคัญคือ อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในแต่ละวิชาเอกมีไม่เพียงพอ ทำให้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีไม่เพียงพอ และบัณฑิตและนักศึกษาอยากให้มีเนื้อหาวิชาเอกให้มากขึ้น แนวทางแก้ไขคือ ให้แต่ละแขนงวิชาปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ โดยใช้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร เป็นชุดเดียวกับคณะกรรมการประจำหลักสูตรระดับปริญญาโท และปรับปรุงชุดวิชาโดยเพิ่มเนื้อหาวิชาเอก

ผลการปรับปรุงหลักสูตรในครั้งนี้ใช้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร เป็นชุดเดียวกับคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรระดับปริญญาโท ดังนั้นแขนงวิชา/วิชาเอกที่เปิดในระดับคณาจารย์บัณฑิตต้องใช้ชื่อเดียวกับระดับปริญญาโท ทำให้การปรับปรุงหลักสูตรในครั้งนี้มีชื่อหลักสูตรที่ปรับปรุงทั้งหมด 5 หลักสูตร คือ

1. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
2. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา
3. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
4. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาการศึกษาดูแลชีวิต
5. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา

สำหรับการจัดการเรียนการสอนยังจัดการเรียนการสอนแบบเดิมโดยมีชุดวิชาที่เรียนร่วมกันทั้งหมด จำนวน 3 ชุดวิชา ดังนี้

1) ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง	จำนวน 6 หน่วยกิต
2) ดุษฎีนิพนธ์	จำนวน 36 หน่วยกิต
3) สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์คณาจารย์บัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)	

รวม	จำนวน 42 หน่วยกิต
-----	-------------------

ส่วนวิชาเอกที่แต่ละวิชาเอกจัดการเรียนการสอนเฉพาะแต่ละวิชาเอกอีก 2 ชุติวิชา คือ ชุติวิชาสัมมนาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิชาเอก จำนวน 6 หน่วยกิต และชุติวิชาเอกอีก 1 ชุติวิชา (การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีในแต่ละวิชาเอกปรับปรุงจากชุติวิชาเดิม คือ ชุติวิชาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศึกษาศาสตร์) จำนวน 6 หน่วยกิต รวมจำนวน 12 หน่วยกิต รวมชุติวิชาที่ผลิตทั้งหมด 13 ชุติวิชา (หลักสูตรเดิมผลิตชุติวิชา จำนวน 10 ชุติวิชา)

การนำผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรในด้านชื่อหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร คุณสมบัติของผู้เรียน เนื้อหาแต่ละชุติวิชา กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ชื่อหลักสูตรและชื่อปริญญา

หลักสูตรเดิม พ.ศ.2554	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2562	หมายเหตุ
1. ชื่อหลักสูตร ภาษาไทย ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ Doctor of Philosophy Program in Education	1. ชื่อหลักสูตร 1. ภาษาไทย ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตแขนง วิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาษาอังกฤษ Doctor of Philosophy Program in Educational Measurement and Evaluation 2. ภาษาไทย ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตแขนง วิชาหลักสูตรและการสอน ภาษาอังกฤษ Doctor of Philosophy Program in Educational Curriculum and Instruction 3. ภาษาไทย ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตแขนง วิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาษาอังกฤษ Doctor of Philosophy Program in Educational Technology and Communications	ปรับชื่อหลักสูตรเป็น 5 หลักสูตรเฉพาะแขนง วิชา โดยใช้อาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตรชุด เดียวกับหลักสูตรระดับ ปริญญาโท
2. ชื่อปริญญา ชื่อเต็มภาษาไทย ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ศึกษาศาสตร์ อักษรย่อภาษาไทย ปร.ด. ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ Doctor of Philosophy อักษรย่อภาษาอังกฤษ Ph.D.		

หลักสูตรเดิม พ.ศ.2554	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2562	หมายเหตุ
3. วิชาเอก 3.1 หลักสูตรและการสอน 3.2 การประเมินการศึกษา 3.3 การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา 3.4 เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา 3.5 การศึกษานอกระบบ 3.6 การศึกษาทางไกล	4. ภาษาไทย ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตแขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ภาษาอังกฤษ Doctor of Philosophy Program in Guidance and Psychological Counseling 5. ภาษาไทย ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตแขนงวิชาการศึกษาดูชีวิต ภาษาอังกฤษ Doctor of Philosophy Program in Lifelong Education	

2.2 ปรับปรุงชุดวิชา ชื่อชุดวิชา จำนวน 13 ชุดวิชา

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2554 (10 ชุดวิชา)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 (13 ชุดวิชา)	หมายเหตุ
20904 (70203001) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศึกษาศาสตร์ 6(13-2-1-2)	1. การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางหลักสูตรและการสอน 2. ทฤษฎีการวัดทางจิตในการประเมินทางการศึกษาขนาดใหญ่ 3. การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา 4. การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางการศึกษาดูชีวิต 5. การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	ปรับเนื้อหาวิชาให้ตรงกับแต่ละแขนงวิชา
20905 (70203002) ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง 6(13-2-1-2)	20905 (70203002) ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง 6(12-2-2)	
20997(70205001) สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดุษฎีบัณฑิตศึกษาศาสตร์	20997(70205001) สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดุษฎีบัณฑิตศึกษาศาสตร์	

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2554 (10 ชุดวิชา)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 (13 ชุดวิชา)	หมายเหตุ
22996(70204001) ดุษฎีนิพนธ์ (แบบที่ 1 จำนวน 48 หน่วยกิต/แบบที่ 2 จำนวน 36หน่วยกิต)	22996(70204001) ดุษฎีนิพนธ์ (แบบที่ 1 จำนวน 48 หน่วยกิต/แบบที่ 2 จำนวน 36 หน่วยกิต)	
22902 (70223001) สัมมนาประเด็นทาง หลักสูตรและการสอน	22902 (70223001) สัมมนาประเด็นทางหลักสูตรและ การสอน 6(12-2-2-2)	
24902(70243001) สัมมนาประเด็นทางการ ประเมินการศึกษา 6 (13-2-1-2) 22902 (70253001) สัมมนาประเด็น ทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิง จิตวิทยา	24902(70243001) สัมมนาประเด็นร่วมสมัยทางการวัด และประเมินทางการศึกษา 6(12-2-2-2) 22902 (70253001) สัมมนาประเด็นทางการแนะแนว และการปรึกษาเชิงจิตวิทยา 6(12-2-2-2)	
22902 (70263001) สัมมนาประเด็นทาง การศึกษานอกระบบ	22902 (70263001) สัมมนาประเด็นทางการศึกษา ตลอดชีวิต 6(12-2-2-2)	
22902 (70273001) สัมมนาประเด็นทาง เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	22902 (70273001) สัมมนาประเด็นทางเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา 6(12-2-2-2)	
22902 (7028001) สัมมนาประเด็นทาง การศึกษาทางไกล	-	

2.3 ตัวอย่างหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ที่จะปรับปรุง

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ที่จะปรับปรุงมีทั้งหมด จำนวน 5 หลักสูตร ดังนี้ 1) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน

2) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

3) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

4) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาการศึกษาตลอดชีวิต และ

5) หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา

ในครั้งนี้นำเสนอตัวอย่างหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในด้านชื่อหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาในหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร รายละเอียดหลักสูตร วัตถุประสงค์และคำอธิบายชุดวิชา รายละเอียดมีดังนี้

ตัวอย่างหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แผนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(ร่าง)

การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....

1. หลักสูตรดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)
เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2555
2. สภาวิชาการได้อนุมัติการปรับปรุงแก้ไขครั้งนี้แล้วในคราวประชุมครั้งที่
เมื่อวันที่2560
3. สภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติการปรับปรุงแก้ไขครั้งนี้แล้วในคราวประชุมครั้งที่
เมื่อวันที่2560
4. หลักสูตรปรับปรุงแก้ไขนี้เริ่มใช้กับนักศึกษา ในภาคต้น ปีการศึกษา 2562 เป็นต้นไป

5. เหตุผลในการปรับปรุงแก้ไข

- 5.1 เพื่อปรับปรุงให้เป็นหลักสูตรดุษฎีบัณฑิตทางการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นการเฉพาะ ซึ่งสามารถผลิตดุษฎีบัณฑิตทางการวัดและประเมินผลการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในระดับผู้นำ สามารถเป็นต้นแบบของนักวัดและประเมินผลการศึกษา
- 5.2 เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม
- 5.3 เพื่อเป็นการปรับปรุงให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่กำหนดให้หลักสูตรต้องมีการปรับปรุงในทุก 5 ปี

6. สาระในการปรับปรุงแก้ไข

6.1 ชื่อหลักสูตรและชื่อปริญญา

หลักสูตรเดิม พ.ศ.2554	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2562	หมายเหตุ
ชื่อหลักสูตร ภาษาไทย ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ Doctor of Philosophy Program in Education	ชื่อหลักสูตร ภาษาไทย ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตแขนง วิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาษาอังกฤษ Doctor Program of Philosophy in Educational Measurement and Evaluation	ปรับชื่อหลักสูตรเป็น หลักสูตรเฉพาะแขนง วิชาการวัดและ ประเมินผลการศึกษา
ชื่อปริญญา ชื่อเต็มภาษาไทย ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ศึกษาศาสตร์ อักษรย่อภาษาไทย ปร.ด. ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ Doctor of Philosophy อักษรย่อภาษาอังกฤษ Ph.D.	ชื่อปริญญา ชื่อเต็มภาษาไทย ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การวัดและประเมินผลการศึกษา) อักษรย่อภาษาไทย ปร.ด.(การวัดและ ประเมินผลการศึกษา) ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ Doctor of Philosophy (Educational Measurement and Evaluation) อักษรย่อภาษาอังกฤษ Ph.D. (Educational Measurement and Evaluation)	ปรับชื่อปริญญาเป็น ปริญญาทางวิชาชีพ ทางการวัดและ ประเมินผลการศึกษา

6.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

หลักสูตรเดิม พ.ศ.2554	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2562	หมายเหตุ
วัตถุประสงค์ 1. มีความรู้ ความสามารถด้าน ค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ทางด้านการศึกษาในวิชาเอกได้อย่างกว้างขวาง และลึกซึ้ง 2. มีความสามารถในการจัดระบบการเรียนรู้และเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงมีความสามารถในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและสภาพแวดล้อมทางการศึกษา เพื่อให้คำแนะนำและถ่ายทอดความรู้ทางการศึกษาได้ 3. มีความรู้ ความสามารถในการประยุกต์ แนวคิดและทฤษฎีได้อย่างเหมาะสมในการพัฒนางานทางการศึกษา 4. มีความสามารถในการกลวิธีการสื่อสาร ความรู้และเผยแพร่ข้อมูลความรู้ทางด้านการศึกษาในวิชาเอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ ด้านศึกษาศาสตร์ 6. มีคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพ ศึกษาศาสตร์	วัตถุประสงค์ 1. มีความรู้ความสามารถในการประยุกต์ใช้ แนวคิด ทฤษฎีทางการวัดและประเมินผล การศึกษาและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนา ความรู้ และวิชาชีพการวัดและประเมินผล การศึกษาได้อย่างเหมาะสม 2. มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัยเพื่อ สร้างองค์ความรู้ใหม่ด้านการวัดและ ประเมินผลการศึกษาได้อย่างลุ่มลึก 3. มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถวิเคราะห์ปัญหาและ สภาพแวดล้อมในด้านการวัดและประเมินผล การศึกษา รวมทั้งสามารถใช้เทคโนโลยีและ นวัตกรรมการวัดและประเมินผลการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4. มีความสามารถในการสื่อสารความรู้และ เผยแพร่ความรู้ทางด้านการวัดและ ประเมินผลการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5. มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณใน วิชาชีพการวัดและประเมินผลการศึกษา	

6.3 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาในหลักสูตร

หลักสูตรเดิม พ.ศ.2554	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2562	หมายเหตุ
คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาในหลักสูตร 1. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับชั้นปริญญาโทหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย หรือ สถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรองในสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนด 2. คะแนนเฉลี่ยระดับปริญญาโท ไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบคะแนน 4.00 3. มีใบรับรองว่าเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่สมัคร มีผลงานและประสบการณ์ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่สมัคร มีโอกาสนำความรู้และประสบการณ์ในการศึกษาไปประยุกต์ใช้ 4. มีความรู้ภาษาต่างประเทศในระดับที่มหาวิทยาลัยกำหนด 5. มีโครงการในการทำวิทยานิพนธ์ 6. มีข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ ผลงาน และโครงการที่เด่นชัดและเหมาะสมในศาสตร์ที่ศึกษา และมีแผนการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการนำความรู้ไปปฏิบัติตามหลักสูตรที่เรียนภายหลังสำเร็จการศึกษา หรือ 7. เป็นผู้ที่มีสาขาวิชาการพิจารณาแล้วเห็นสมควรรับเข้าศึกษาได้โดยที่ไม่กระทบกระเทือนต่อการรักษามาตรฐานบัณฑิตศึกษา หมายเหตุ ผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 1-7 ต้องไม่เป็นโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาและเคยถูกถอนสถานภาพการเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเนื่องจากความประพฤติเสื่อมเสีย หากการกระทำนั้นได้กระทำโดยมิได้มีเจตนากระทำความผิด หรือกระทำโดยประมาท และถึงแก่โทษในการกระทำจะกลับเข้าศึกษาใหม่ได้ หากสาขาวิชาการเห็นสมควรให้เข้าศึกษาทั้งนี้ เมื่อพ้นกำหนด 5 ปี นับตั้งแต่วันประกาศสถานภาพการเป็นนักศึกษา	คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาในหลักสูตร 1. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับชั้นปริญญาโททางการวัดผลการศึกษา สถิติ วิจัย ประเมินทางการศึกษา หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรองในสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนดและมีค่าคะแนนเฉลี่ยระดับปริญญาโท ไม่ต่ำกว่า 3.25จากระบบคะแนน 4.00 2. ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลทางการศึกษาในองค์กรต่างๆหรือหน้าที่อื่นที่ต้องใช้การวัดหรือประเมินผลทางการศึกษา 3. มีความรู้ภาษาต่างประเทศในระดับที่มหาวิทยาลัยกำหนด 4. มีผลงานและโครงการวิจัยที่เหมาะสมในศาสตร์ทางการวัดและประเมินผลการศึกษา	

6.4 การปรับปรุงโครงสร้างและรายละเอียดหลักสูตร

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2554	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562	หมายเหตุ
โครงสร้างและรายละเอียดของหลักสูตร แบบ 1 1) โครงสร้างหลักสูตร 48 หน่วยกิต ก. หมวดวิชาเฉพาะ 1 ชุดวิชา (ไม่นับหน่วยกิต) ข. วิชาชีพ (48 หน่วยกิต) ค. สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต) รวมตลอดหลักสูตรต้องศึกษาไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต 2) รายละเอียดของหลักสูตร ก. ชุดวิชาเฉพาะ 1 ชุดวิชา (ไม่นับหน่วยกิต) วิชาเอกการประเมินการศึกษา ให้เลือก 24902(70243001) สัมมนาประเด็นทางการประเมิน การศึกษา ข. วิชาชีพ (48 หน่วยกิต) วิชาเอกการประเมินการศึกษา ให้เลือก 22996(70204001) วิชาชีพ(การประเมิน การศึกษา) ค. สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพบัณฑิต ศึกษาศาสตร์ (ไม่นับหน่วยกิต) 20997(70205001) สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ วิชาชีพบัณฑิตศึกษาศาสตร์	โครงสร้างและรายละเอียดของหลักสูตร แบบ 1 1) โครงสร้างหลักสูตร ก. หมวดวิชาเฉพาะ 1 ชุดวิชา (ไม่นับ หน่วยกิต) ข. วิชาชีพ (48 หน่วยกิต) ค. สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพ บัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต) รวมตลอดหลักสูตรต้องศึกษาไม่น้อยกว่า 48หน่วยกิต 2) รายละเอียดของหลักสูตร ก. ชุดวิชาเฉพาะ 1 ชุดวิชา (ไม่นับหน่วยกิต) 24902(70243001) สัมมนาประเด็นร่วมสมัย ทางการวัดและประเมินผลการศึกษา ข. วิชาชีพ (48 หน่วยกิต) 22996(70204001) วิชาชีพ ค. สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพ บัณฑิตศึกษาศาสตร์ (ไม่นับ หน่วยกิต) 20997(70205001) สัมมนาเข้มเสริม ประสบการณ์วิชาชีพบัณฑิตศึกษาศาสตร์	

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2554	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562	หมายเหตุ
แบบ 2 1) โครงสร้างหลักสูตร ก. หมวดวิชาเฉพาะ 3 ชุดวิชา (18 หน่วยกิต) ข. วิชาชีพ (36 หน่วยกิต) ค. สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ (ไม่นับหน่วยกิต) รวมตลอดหลักสูตรต้องศึกษาไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต 2) รายละเอียดหลักสูตร ก. หมวดวิชาเฉพาะ 3ชุดวิชา(18 หน่วยกิต) (1) 20904 (70203001) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศึกษาศาสตร์(6 หน่วยกิต) (2) 20905 (70203002) ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง(6 หน่วยกิต) (3) 24902(70243001) สัมมนาประเด็นทางการประเมินการศึกษา(6 หน่วยกิต) ข. วิชาชีพ (36 หน่วยกิต) ค. สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ (ไม่นับหน่วยกิต) 20997(70205001) สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์(ไม่นับหน่วยกิต)	แบบ 2 1) โครงสร้างหลักสูตร ก. หมวดวิชาเฉพาะ 3 ชุดวิชา (18 หน่วยกิต) ข. วิชาชีพ (36 หน่วยกิต) ค. สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ (ไม่นับหน่วยกิต) รวมตลอดหลักสูตรต้องศึกษาไม่น้อยกว่า 54 หน่วยกิต 2) รายละเอียดหลักสูตร ก. หมวดวิชาเฉพาะ 3ชุดวิชา(18 หน่วยกิต) (1) ทฤษฎีการวัดทางจิตในการประเมินทางการศึกษาขนาดใหญ่(6 หน่วยกิต) (2) 20905 (70203002) ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง (6 หน่วยกิต) (3) 24902(70243001) สัมมนาประเด็นร่วมสมัยทางการวัดและประเมินผลการศึกษา(6 หน่วยกิต) ข. วิชาชีพ (36 หน่วยกิต) 22996(70204001) วิชาชีพ ค. สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์(6 หน่วยกิต) 20997(70205001) สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ (ไม่นับหน่วยกิต)	

6.5 ปรับปรุงรหัสชุดวิชา ชื่อชุดวิชา จำนวน 5 ชุดวิชา

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2554	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562	หมายเหตุ
20904 (70203001) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ ศึกษาศาสตร์6(13-2-1-2)	ทฤษฎีการวัดทางจิตในการประเมินทาง การศึกษาขนาดใหญ่6(12-2-2-2)	
24902(70243001) สัมมนาประเด็นทางการประเมิน การศึกษา6(13-2-1-2)	24902(70243001) สัมมนาประเด็นร่วมสมัยทาง การวัดและประเมินผลการศึกษา6(12-2-2-2)	
20905 (70203002) ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง6(13-2-1-2)	20905 (70203002) ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง 6(12-2-2-2)	
20997(70205001) สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพ บัณฑิตศึกษาศาสตร์	20997(70205001) สัมมนาเข้มเสริม ประสบการณ์วิชาชีพบัณฑิตศึกษาศาสตร์	
22996(70204001) ดุษฎีนิพนธ์ (แบบที่ 1 จำนวน 48 หน่วยกิต/แบบที่ 2 จำนวน 36 หน่วยกิต)	22996(70204001) ดุษฎีนิพนธ์ (แบบที่ 1 จำนวน 48 หน่วยกิต/แบบที่ 2 จำนวน 36 หน่วยกิต)	

6.6 วัตถุประสงค์และคำอธิบายชุดวิชา

หลักสูตรเดิม พ.ศ.2554	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2562
20904 (70203001)แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ ศึกษาศาสตร์6(13-2-1-2) Concepts and Theories Related to Education วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กับศึกษาศาสตร์ 2. เพื่อให้สามารถนำแนวคิด ทฤษฎี หลักการมาวิเคราะห์ สังเคราะห์งานศึกษาศาสตร์ 3. เพื่อให้สามารถประยุกต์แนวคิดและทฤษฎีให้ เหมาะสมกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ภาพรวมในการจัดการศึกษาทั้ง ระดับชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่น	ยกเลิก

หลักสูตรเดิม พ.ศ.2554	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2562
คำอธิบายชุดวิชา แนวคิด และ ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับ ศึกษาศาสตร์ ความเป็นมาและพัฒนาการของแนวคิด ทฤษฎีทางการศึกษาที่สำคัญ การวิเคราะห์ประวัติ ปรึษา แนวคิด และพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคมที่มีผล ต่อการพัฒนามนุษย์ทุกด้านการเชื่อมโยงหลักการ ทางการศึกษาทั้งที่เป็นฐานคิดสากลและฐานคิดวิถีไทย การวิพากษ์แนวโน้มและทำนายภาพระบบของการจัด การศึกษาไทยและสากล เน้นการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ภาพรวมของการจัดการศึกษาของประเทศ รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพศึกษาศาสตร์ 24902(70243001)สัมมนาประเด็นทางการประเมิน การศึกษา 6(13-2-1-2) Seminar on Issues Related to Educational Evaluation วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับภาพรวมสาระทางการประเมิน การศึกษา 2. เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับประเด็นเนื้อหาสาระที่ เกี่ยวข้องจำเป็นในการประเมินการศึกษา 3. เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และหลักการทางการประเมินการศึกษา คำอธิบายชุดวิชา ภาพรวมสาระทางการประเมินการศึกษา ลักษณะของประเด็นเนื้อหาสาระทางการประเมิน การศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ทางการประเมิน การศึกษา การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประยุกต์ใช้ ความรู้ทางการประเมินการศึกษา	24902(70243001) สัมมนาประเด็นร่วมสมัยทางการวัดและ ประเมินผลการศึกษา 6(12-2-2-2) Seminar on Contemporary Issues in Educational Measurement and Evaluation วัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษา 1. มีความรู้เกี่ยวกับประเด็นร่วมสมัยทางการวัดและ ประเมินผลการศึกษา 2. มีความรู้เกี่ยวกับประเด็นเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้อง จำเป็นในการวัดและประเมินผลการศึกษา 3. สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ ทางการประเมินการศึกษา คำอธิบายชุดวิชา สาระความรู้ร่วมสมัยทางการวัดและประเมินผล การศึกษาลักษณะของประเด็นเนื้อหาสาระทางการวัดและ ประเมินผลการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ทางการวัด และประเมินผลการศึกษาการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการ ประยุกต์ใช้ความรู้ทางการวัดและประเมินผลการศึกษา

หลักสูตรเดิม พ.ศ.2554	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2562
20905(70203002)ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง6(13-2-1-2) Advanced Research Methodology วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง 2. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและการใช้สถิติขั้นสูงได้ 3. เพื่อให้สามารถนำความรู้ในระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงมาใช้ในการวิจัยทางศึกษาศาสตร์ คำอธิบายชุดวิชา ระเบียบวิธีและกระบวนการวิจัยทางการศึกษามุ่งเน้นการวิจัยที่มีความเป็นสหวิทยาการ การวิจัยแบบผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงนโยบาย การออกแบบการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาอิทธิพลปฏิสัมพันธ์และอิทธิพลจากตัวแปรกำกับ การวิจัยศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเพื่อพัฒนาและหรือตรวจสอบความตรงของโมเดล การวิจัยระยะยาว การวิจัยเชิงประเมิน การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อการวิจัย การวิเคราะห์ตัวแปรพหุนาม การเลือกใช้สถิติขั้นสูงเพื่อการวิจัย การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และการประเมินคุณภาพงานวิจัย	20905(70203002)ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง6(12-2-2-2) Advanced Research Methodology วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักศึกษา 1. มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง 2. มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณขั้นสูงได้ 3. สามารถนำความรู้ในระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงไปประยุกต์ใช้ในการวิจัยทางศึกษาศาสตร์ คำอธิบายชุดวิชา ระเบียบวิธีขั้นสูงและกระบวนการวิจัยทางการศึกษามุ่งเน้นการวิจัยที่มีความเป็นสหวิทยาการ การวิจัยแบบผสมระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงนโยบาย การออกแบบการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ การวิจัยศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ การวิจัยระยะยาว การวิจัยเชิงประเมิน การวิจัยเชิงอนาคต การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อการวิจัย การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ตัวแปรพหุนาม การเลือกใช้สถิติขั้นสูงเพื่อการวิจัย การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และการประเมินคุณภาพงานวิจัย
20997(70205001) สัมมนาเสริมประสบการณ์วิชาชีพบัณฑิตศึกษาศาสตร์ (ไม่นับหน่วยกิต) Doctoral Professional Experience in Education วัตถุประสงค์ 1. เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ทักษะความเป็นผู้นำและความสามารถในการแก้ปัญหา 2. เพื่อเสริมสร้างความมีมนุษยสัมพันธ์และความสามารถในการทำงาน	20997(70205001) สัมมนาเสริมประสบการณ์วิชาชีพบัณฑิตศึกษาศาสตร์ Doctoral Professional Experience in Education วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักศึกษา 1. สามารถพัฒนาบุคลิกภาพ ทักษะความเป็นผู้นำและความสามารถในการแก้ปัญหา 2. สามารถเสริมสร้างความมีมนุษยสัมพันธ์และความสามารถในการทำงาน 3. มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของวิชาชีพ

หลักสูตรเดิม พ.ศ.2554	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2562
3. เพื่อเพิ่มพูนคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพ 4. เพื่อพัฒนาความคิดในเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ การวางแผนตามหลักวิชาการ 5. เพื่อพัฒนาทักษะการบูรณาการทฤษฎีความรู้ทางวิชาการ เพื่อพัฒนาวิชาชีพและเป็นผู้นำทางวิชาการและวิชาชีพ สาระการสัมมนาเข้ม วิสัยทัศน์ของนักศึกษา การวิเคราะห์และจัดการระบบการศึกษาการพัฒนาดตนเองให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ การส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำในวิชาชีพ การสร้างเสริมมนุษยสัมพันธ์ การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางวิชาชีพ รวมทั้งการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาวิชาชีพศึกษาศาสตร์ หมายเหตุสัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดุขภูิบัณฑิตศึกษาศาสตร์ มีการประเมินผลการสัมมนาเข้มแต่มิเ็นนำผลมาคิดหน่วยกิตสะสม 22996 (70204001) ดุษฎีนิพนธ์ (แบบ 1.1 48 หน่วยกิต/ แบบ 2.1 36 หน่วยกิต) Dissertation วัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถ 1. จัดทำแนวคิดโครงการวิจัยสำหรับดุษฎีนิพนธ์ได้ 2. ออกแบบและดำเนินการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยสำหรับดุษฎีนิพนธ์ได้ 3. ออกแบบดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยสำหรับดุษฎีนิพนธ์ได้	4. สามารถพัฒนาความคิดในเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ การวางแผนตามหลักวิชาการ 5. สามารถพัฒนาทักษะการบูรณาการทฤษฎีความรู้ทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพและเป็นผู้นำทางวิชาการและวิชาชีพ สาระการสัมมนาเข้ม วิสัยทัศน์ของนักศึกษา การวิเคราะห์และจัดการระบบการศึกษาการพัฒนาดตนเองให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ การส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำในวิชาชีพ การสร้างเสริมมนุษยสัมพันธ์ การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาทางวิชาชีพ รวมทั้งการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาวิชาชีพศึกษาศาสตร์ หมายเหตุสัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดุขภูิบัณฑิตศึกษาศาสตร์ มีการประเมินผลการสัมมนาเข้มแต่มิเ็นนำผลมาคิดหน่วยกิตสะสม 22996 (70204001) ดุษฎีนิพนธ์ (แบบ 1.1 48 หน่วยกิต/ แบบ 2.1 36 หน่วยกิต) Dissertation วัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักศึกษา 1. สามารถศึกษาค้นคว้า ทบทวนและวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการวิจัยเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยและจัดทำโครงการวิจัยดุษฎีนิพนธ์ได้ 2. ออกแบบและดำเนินการพัฒนาเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยได้ 3. ออกแบบดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยได้

หลักสูตรเดิม พ.ศ.2554	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2562
4. จัดทำรายงานการวิจัยและเผยแพร่ผลงานคุณิพนธ์ได้ คำอธิบายชุดวิชา การกำหนดปัญหาและวางแผนการวิจัย การค้นคว้า ทบทวนและวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยสำหรับคุณิพนธ์ การออกแบบการวิจัย การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง การออกแบบการวัดตัวแปร และการพัฒนาเครื่องมือ การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดทำแนวคิดโครงการวิจัยสำหรับคุณิพนธ์ การสร้างเครื่องมือวิจัย ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ และการเสนอร่างบทความวิจัยเพื่อเผยแพร่ การเขียนเรียบเรียง และนำเสนอรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานคุณิพนธ์	4. จัดทำรายงานการวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัยได้ 5. มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในการวิจัย คำอธิบายชุดวิชา การกำหนดปัญหาและวางแผนการวิจัย การศึกษาค้นคว้า ทบทวนและวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยสำหรับคุณิพนธ์ การออกแบบการวิจัย การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง การออกแบบการวัดตัวแปรและการพัฒนาเครื่องมือ การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดทำแนวคิดโครงการวิจัยสำหรับคุณิพนธ์ การสร้างเครื่องมือวิจัย ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล การสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ และการเสนอบทความวิจัยเพื่อเผยแพร่ การเขียนเรียบเรียง และนำเสนอรายงาน การวิจัยฉบับสมบูรณ์ การเผยแพร่ผลงานคุณิพนธ์รวมทั้งการมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในการวิจัย

6.7 ผลิตชุดวิชาใหม่ 1 ชุดวิชา

ทฤษฎีการวัดทางจิตในการประเมินทางการศึกษาขนาดใหญ่ 6(12-2-2)

วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักศึกษา

1. มีความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินขนาดใหญ่ทั้งในและต่างประเทศ
2. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการวัดทางจิตที่ใช้ในการประเมินขนาดใหญ่
3. เพื่อให้นักศึกษาสามารถออกแบบการประเมินขนาดใหญ่ได้
4. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับการนำผลการประเมินขนาดใหญ่ไปใช้ประเมิน

และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

คำอธิบายชุดวิชา

การประเมินทางการศึกษาขนาดใหญ่ในประเทศและต่างประเทศ (ONET, PISA, NAEP, TIMSS, PEARL) การออกแบบการประเมินทางการศึกษาขนาดใหญ่ ทฤษฎีทางจิตวิทยาที่ใช้ในการประเมินทางการศึกษาขนาดใหญ่ การพัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือประเมินทางการศึกษาในการประเมินขนาดใหญ่ การสร้างมาตรฐาน การเปรียบเทียบคะแนน การตรวจสอบการทำหน้าที่ต่างกันของข้อสอบ การรายงานผลการประเมินทางการศึกษา การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการวัดทางจิตในการประเมินขนาดใหญ่ วิธีการทางสถิติสำหรับการวิเคราะห์และรายงานผลการประเมินทางการศึกษา การนำผลการประเมินขนาดใหญ่ไปใช้ประเมินและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

6.8 โครงสร้างหลักสูตรภายหลังการปรับปรุงเมื่อเปรียบเทียบกับโครงสร้างเดิมและเกณฑ์มาตรฐานหลักเกณฑ์ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ปรากฏ ดังนี้

หมวดวิชา	เกณฑ์ กระทรวงศึกษาธิการ (หน่วยกิต)	โครงสร้างเดิม (หน่วยกิต)	โครงสร้างใหม่ (หน่วยกิต)
หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า	48	แบบ 1 48 หน่วยกิต แบบ 2 54 หน่วยกิต	แบบ 1 48 หน่วยกิต แบบ 2 54 หน่วยกิต

บทที่ 5

สรุปการประเมิน อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้ประเมินจะกล่าวถึงสรุปการประเมิน อภิปราย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการประเมิน

1.1 วัตถุประสงค์ของการประเมิน

การประเมินครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.1.1 เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

- 1) เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- 2) เพื่อประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- 3) เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

1.1.2 เพื่อปรับปรุงหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

1.2 วิธีดำเนินการประเมิน

1.2.1 ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการประเมินประกอบด้วย อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ จำนวน 19 คน บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต จำนวน 28 คน นักศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต จำนวน 26 คน และผู้บังคับบัญชาดุษฎีบัณฑิต จำนวน 17 คน และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 10 คนรวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด จำนวน 100 คน

1.2.2 เครื่องมือการประเมิน ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์สำหรับนักศึกษา 2) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์สำหรับบัณฑิต 3) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์สำหรับอาจารย์ และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์สำหรับ

ผู้บังคับบัญชา นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา พบว่า แบบสอบถามทุกฉบับมีความตรงตามเนื้อหาอยู่ในช่วง 0.67-1.00

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการประเมินครั้งนี้ผู้ประเมินได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามไปยังผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ และการจัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นจากอาจารย์ผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

1.3 สรุปผลการประเมิน

1.3.1 ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มีผลการประเมินสรุปได้ดังนี้

1) ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

(1) ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร พบว่า หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ โดยภาพรวมหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม สอดคล้องกับนโยบายและกฎหมายทางการศึกษา รวมทั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจนสำหรับความเหมาะสมของหลักสูตรตามความคิดเห็นของบัณฑิต และนักศึกษาพบว่า หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X}=4.33$) ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาหัวข้อที่มีความเหมาะสมระดับมากที่สุดคือ ชื่อหลักสูตรตรงตามความต้องการ รองลงมาคือ หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสังคมวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน และมีความเหมาะสมในระดับมากในเรื่อง เนื้อหาหลักสูตรสอดคล้องกับนโยบายและกฎหมายทางการศึกษา ปัญหาสำคัญที่พบในเรื่องของหลักสูตรคืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรของแต่ละวิชาเอกมีไม่เพียงพอ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรเห็นว่าควรเพิ่มเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับวิชาเอกให้มากขึ้น

(2) ผลการประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับแนวการศึกษา พบว่า แนวการศึกษา โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อที่มีความเหมาะสมมากอันดับแรกๆ คือ กิจกรรมกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้ รองลงมาคือ มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร มีเนื้อหาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและทักษะในการตัดสินใจ มีเนื้อหาทันสมัยสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันงานที่กำหนดให้ทำช่วยเพิ่มความเข้าใจในการเรียนรู้ได้ดี มีกิจกรรมส่งเสริมด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และประเด็นการศึกษามีความทันสมัย

(3) ผลการประเมินความเหมาะสมของสื่อออนไลน์แบบ e-learning พบว่า สื่อออนไลน์แบบ e-learning โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีความเหมาะสมมากอันดับแรกคือ e-learning สามารถเข้าถึงได้สะดวก เนื้อหาสาระช่วยเสริมการเรียนรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อที่ใช้ใน e-learning มีความเหมาะสม (เช่น ppt, web link, file เป็นต้น) ระบบ e-learning ง่ายต่อการใช้งาน กิจกรรมที่กำหนดใน e-learning มีความเหมาะสม

(4) ผลการประเมินความเหมาะสมของแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้อื่นๆ พบว่า แหล่งสนับสนุนสื่อการเรียนรู้อื่นๆ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีความเหมาะสมระดับมากอันดับแรกคือ ตำราภาษาไทยที่จัดให้นักศึกษามีความเหมาะสม รองลงมาคือ เอกสารที่จัดให้ในแฟ้มที่ใช้ประกอบการเรียนแต่ละชุดวิชา มีความเหมาะสม การให้บริการของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีความเหมาะสม การให้บริการทรัพยากรห้องสมุดออนไลน์มีความสะดวกในการเข้าถึง

2) ผลการประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

(1) ผลการประเมินความเหมาะสมของการบริหารหลักสูตร พบว่า การบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต โดยภาพรวมดำเนินการได้ทุกรายการเกินร้อยละ 80 โดยรายการที่ดำเนินการได้มากอันดับแรกคือ มีการกำหนดรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) ทุก รายวิชา มีการรายงานผลการดำเนินการรายวิชา (มคอ.3) มีการนำผลการดำเนินการของรายวิชา (มคอ.5) ไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนในภาคเรียนถัดไป รายละเอียดใน มคอ.3 มีความสอดคล้องกับ มคอ.2 อาจารย์ประจำหลักสูตรมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนและทบทวน การดำเนินงานของหลักสูตร

(2) ผลการประเมินความเหมาะสมของการสัมมนาเข้มชุดวิชา พบว่า นักศึกษาและบัณฑิตเห็นว่า การสัมมนาเข้มชุดวิชาโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมระดับมากอันดับแรกคือ การสัมมนาเข้มส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์ รองลงมาคือ การบรรยายของ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในการสัมมนาเข้มมีความเหมาะสม การสัมมนาเข้มส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่าง นักศึกษากับอาจารย์ระยะเวลาของการจัดสัมมนาเข้ม ครั้งละ 2 วัน มีความเหมาะสม ส่วนอาจารย์มี ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสัมมนาเข้มชุดวิชา โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่าน เกณฑ์การประเมินเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมระดับมากที่สุดคือ การสัมมนา ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน กับอาจารย์ รองลงมาคือ การสัมมนาเข้มช่วยส่งเสริมการเรียนรู้

ได้อย่างมีประสิทธิภาพอาจารย์ประจำหลักสูตรมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนและทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร และมีการดำเนินการตามแผนงานการสัมมนาอย่างต่อเนื่อง

(3) ผลการประเมินความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning พบว่า การจัดการเรียนการสอน ผ่าน e-learning โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมในระดับมาก อันดับแรกคือ งานที่มอบหมายและกิจกรรมใน e-learning มีความเหมาะสม รองลงมาคือ การมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และนักศึกษาใน e-learning เป็นไปตามแผนที่กำหนด ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม e-learning มีความเหมาะสม การเข้าร่วมกิจกรรม e-learning ช่วยให้ท่านบรรลุเป้าหมายของการเรียน

(4) ผลการประเมินความเหมาะสมของการทำคู่มือ พบว่า บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำคู่มือโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน ในขณะที่นักศึกษามีความคิดเห็นว่าการทำคู่มือมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ไม่ผ่านการประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่บัณฑิตเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมากอันดับแรกคือ ขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์มีความเหมาะสม อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำและติดตามการทำคู่มือของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะการเขียนโครงร่างคู่มือมีความเหมาะสม การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะการเขียนรายงานคู่มือมีความเหมาะสม สำหรับนักศึกษามีความคิดเห็นว่าข้อที่มีความเหมาะสมในระดับมากคือ อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำและติดตามการทำคู่มือของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้ออื่นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

(5) ผลการประเมินความเหมาะสมของการให้บริการของมหาวิทยาลัย พบว่า การให้บริการของมหาวิทยาลัย โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากอันดับแรกคือ นักศึกษาสามารถลงทะเบียนออนไลน์ผ่านช่องทางต่างๆ ได้สะดวก รองลงมาคือ การติดต่อสื่อสารกับอาจารย์มีความสะดวก การให้บริการของศูนย์วิทย์พัฒนามีประสิทธิภาพ มหาวิทยาลัยแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องถึงนักศึกษาทันเวลา การให้บริการตอบคำถามนักศึกษาของสำนักบัณฑิตมีประสิทธิภาพ

(6) ผลการประเมินความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล พบว่า การวัดและประเมินผล โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากอันดับแรกคือ การกำหนดสัดส่วนคะแนนการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม การใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล การแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนการสอนก่อนสอน

3) ผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์

(1) จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 – ปีการศึกษา 2556 มีนักศึกษารับเข้าเรียน จำนวน 141 คน
สำเร็จการศึกษา ระดับดุษฎีบัณฑิต จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 45.39 โดยสำเร็จการศึกษาใน
วิชาเอกบริหารการศึกษาและวิชาเอกประเมินการศึกษา มากที่สุด จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ
26.56 รองลงมาคือ วิชาเอกหลักสูตรและการสอน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 วิชาเอก
การศึกษาทางไกล คิดเป็นร้อยละ 10.94 ตามลำดับ

(2) ผลการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตมสธ. ตามความคิดเห็นของ
บัณฑิต พบว่า บัณฑิตได้รับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตมากกว่าที่คาดหวังขึ้นไปในด้านทักษะ
ทางปัญญาการวิเคราะห์สถานการณ์ความเข้าใจแนวคิดทฤษฎี หลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ
94.59 รองลงมา คือ ด้านความรู้ที่ได้รับจากการเรียน ได้รับการพัฒนามากกว่าที่คาดหวังร้อยละ
81.08 สำหรับนักศึกษาดุษฎีได้รับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตมากกว่าที่คาดหวังขึ้นไปในด้าน
ทักษะทางปัญญาการวิเคราะห์สถานการณ์ความเข้าใจแนวคิดทฤษฎี หลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อย
ละ 70.59 รองลงมา คือ ด้านความรู้ที่ได้รับจากการเรียน ได้รับการพัฒนามากกว่าที่คาดหวังร้อยละ
70.50

(3) ผลการประเมินคุณลักษณะของดุษฎีบัณฑิตมสธ. ตามความคิดเห็น
ของผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิต พบว่า คุณลักษณะดุษฎีบัณฑิตของมสธ. โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
ที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีคุณลักษณะระดับมากที่สุดอันดับแรก คือ
ด้านทักษะการศึกษาทางไกลและความสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.88$) รองลงมา คือ
ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.84$) ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.84$) ด้านมนุษยสัมพันธ์
($\bar{X} = 4.75$) ด้านความรู้และทักษะวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.74$) ด้านความคิดและการแก้ปัญหา
($\bar{X} = 4.69$) ตามลำดับ

1.3.2 ผลการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

จากผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
พบว่า 1) ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรประกอบด้วย ความเหมาะสมของหลักสูตร
ความเหมาะสมเกี่ยวกับแนวการศึกษา ความเหมาะสมของสื่อออนไลน์แบบ e-learning ความ
เหมาะสมของแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้อื่นๆ โดยภาพรวมพบว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากผ่าน
เกณฑ์การประเมิน 2) ผลการประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรซึ่งประกอบด้วย ความเหมาะสมของ
การบริหารหลักสูตร ความเหมาะสมของการสัมมนาเข้มชุดวิชา ความเหมาะสมของการจัดการเรียน
การสอนผ่าน e-learning ความเหมาะสมของการทำดุษฎีนิพนธ์ ความเหมาะสมของการให้บริการ

ของมหาวิทยาลัย และความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมพบว่ามี ความเหมาะสม อยู่ในระดับมากผ่านเกณฑ์การประเมิน และ 3) ผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 – ปีการศึกษา 2556 มีนักศึกษาเข้ารับเข้าเรียน จำนวน 141 คน สำเร็จการศึกษา ระดับดุขฎีบัณฑิต จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 45.39 โดยเป็นผู้สำเร็จการศึกษารุ่นที่ 1 (ปีการศึกษา 2549) ที่ จบการศึกษามากที่สุดจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 90.63 (จากผู้เข้าศึกษาทั้งหมด จำนวน 32 คน) รองลงมา คือ รุ่นปีการศึกษา 2550 จบการศึกษาทั้งหมด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 (จาก ผู้เข้าศึกษาทั้งหมด จำนวน 21 คน) รุ่นปีการศึกษา 2551 (รุ่นที่ 3) จบการศึกษา จำนวน 10 คน คิด เป็นร้อยละ 50.00 (จากผู้เข้าศึกษาทั้งหมด จำนวน 20 คน) ตามลำดับ โดยสำเร็จการศึกษาใน วิชาเอกบริหารการศึกษา และวิชาเอกการประเมินการศึกษามากที่สุด จำนวน 17 คน และหลักสูตร และการสอน จำนวน 16 คน บัณฑิตได้รับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตมากกว่าที่คาดหวังขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 70 ทุกด้าน ประกอบด้วยด้านทักษะทางปัญญาการวิเคราะห์สถานการณ์ความเข้าใจ แนวคิดทฤษฎี หลักการ ด้านความรู้ที่ได้รับจากการเรียน ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี และผลการประเมินคุณลักษณะของดุขฎีบัณฑิตมสธ. ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/ผู้ใช้บัณฑิต พบว่า คุณลักษณะดุขฎีบัณฑิตของมสธ. โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านทักษะการศึกษาทางไกลและความสามารถ ศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.88$) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.84$) ด้าน ความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.84$) ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.75$) ด้านความรู้และทักษะวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.74$) ด้านความคิดและการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.69$) ตามลำดับ ปัญหาที่สำคัญคือ อาจารย์ประจำ หลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในแต่ละวิชาเอกมีไม่เพียงพอ ทำให้คณะกรรมการ ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีไม่เพียงพอ และบัณฑิตและนักศึกษาอยากให้เพิ่มเนื้อหาวิชาเอกให้มากขึ้น แนวทางแก้ไขคือ ให้แต่ละแขนงวิชาปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ โดยใช้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร เป็นชุดเดียวกับคณะกรรมการประจำหลักสูตรระดับ ปริญญาโท และปรับปรุงชุดวิชาโดยเพิ่มเนื้อหาวิชาเอก

ผลการปรับปรุงหลักสูตรในครั้งนี้ใช้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร เป็นชุดเดียวกับ คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรระดับปริญญาโท ดังนั้นวิชาเอก/สาขาวิชาที่เปิดในระดับดุขฎีบัณฑิตจึงใช้ชื่อเดียวกับระดับปริญญาโท ทำให้การปรับปรุงหลักสูตรในครั้งนี้มีชื่อหลักสูตรที่ปรับปรุง ทั้งหมด 5 หลักสูตร คือ

1. หลักสูตรปรัชญาดุขฎีบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
2. หลักสูตรปรัชญาดุขฎีบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์

3. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

4. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

5. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สำหรับการจัดการเรียนการสอนยังจัดการเรียนการสอนแบบเดิมโดยมีชุดวิชาที่เรียนร่วมกันทั้งหมด จำนวน 3 ชุดวิชา คือ 1) ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง จำนวน 6 หน่วยกิต 2) ดุษฎีนิพนธ์ จำนวน 36 หน่วยกิต และ 3) สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดุษฎีบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต) รวมจำนวน 42 หน่วยกิต ส่วนวิชาเอกที่แต่ละวิชาเอกจัดการเรียนการสอนเฉพาะแต่ละวิชาเอกอีก 2 ชุดวิชา คือ ชุดวิชาสัมมนาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิชาเอก จำนวน 6 หน่วยกิต และชุดวิชาเอกอีก 1 ชุดวิชา (การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีในแต่ละวิชาเอก) จำนวน 6 หน่วยกิต รวมจำนวน 12 หน่วยกิต รวมชุดวิชาที่ผลิตทั้งหมด 13 ชุดวิชา (หลักสูตรเดิมผลิตชุดวิชา จำนวน 10 ชุดวิชา) รายละเอียดในตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ชื่อชุดวิชาหลักสูตรเดิมและหลักสูตรปรับปรุง จำนวน 13 ชุดวิชา

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2554 (10 ชุดวิชา)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561(13 ชุดวิชา)	หมายเหตุ
20904 (70203001) แนวคิดและ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศึกษาศาสตร์ 6(13-2-1-2)	เลือก 1 ชุดวิชาโดยเลือกศึกษาตามแต่ละวิชาเอกต่อไปนี้ 1. การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีทาง หลักสูตรและการสอน 2. ทฤษฎีการวัดทางจิตในการประเมินทางการศึกษาขนาดใหญ่ 3. การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางการ แนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา 4. การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางการ ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 5. การวิเคราะห์เชิงวิพากษ์และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีทาง เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	ปรับเนื้อหาวิชาให้ ตรงกับแต่ละ แขนงวิชา
20905 (70203002) ระเบียบวิธี วิจัยขั้นสูง6(13-2-1-2)	20905 (70203002) ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง6(12-2-2-2)	
20997(70205001) สัมมนาเข้ม เสริมประสบการณ์วิชาชีพบัณฑิต ศึกษาศาสตร์	20997(70205001) สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพบัณฑิต ศึกษาศาสตร์	
22996(70204001) คุชฌ์นิพนธ์ (แบบที่ 1 จำนวน 48 หน่วยกิต/ แบบที่ 2 จำนวน 36หน่วยกิต)	22996(70204001) คุชฌ์นิพนธ์ (แบบที่ 1 จำนวน 48 หน่วยกิต/แบบที่ 2 จำนวน 36 หน่วยกิต)	
22902 (70223001) สัมมนา ประเด็นทางหลักสูตรและการ สอน	22902 (70223001) สัมมนาประเด็นทางหลักสูตรและการสอน	
22902 (70243001) สัมมนา ประเด็นทางการประเมิน การศึกษา 6 (13-2-1-2)	24902 (70243001) สัมมนาประเด็นร่วมสมัยทางการวัดและ ประเมินผลการศึกษา	

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2554 (10 ชุดวิชา)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2561 (13 ชุดวิชา)	หมายเหตุ
22902 (70253001) สัมมนาประเด็นทางการ แนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา	22902 (70253001) สัมมนาประเด็นทางการแนะ แนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา	
22902 (70263001) สัมมนาประเด็นทาง การศึกษานอกระบบ	22902 (70263001) สัมมนาประเด็นทาง การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	
22902 (70273001) สัมมนาประเด็นทาง เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	22902 (70273001) สัมมนาประเด็นทาง เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	
22902 (7028001) สัมมนาประเด็นทาง การศึกษาทางไกล	-	

2. อภิปรายผล

2.1 ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มีประเด็นอภิปรายดังนี้

2.1.1 การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรพบว่า หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม สอดคล้องกับนโยบายและ
กฎหมายทางการศึกษา รวมทั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน ที่เป็นเช่นนี้เพราะใน
กระบวนการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มีการศึกษาความเป็นไปได้ในการเปิดหลักสูตร มีการ
สอบถามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต สอบถามความต้องการของบัณฑิตที่จะศึกษาต่อ รวมทั้งมี
การศึกษานโยบายและกฎหมายทางการศึกษาเพื่อนำมาใช้ประกอบการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎี
บัณฑิต ในขณะที่พัฒนาหลักสูตรได้มีการจัดประชุมสนทนากลุ่มกับผู้ใช้นิติต ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อ
ร่วมกับวิพากษ์วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพื่อที่จะให้หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสังคม
จึงทำให้วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับสังคมและความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

2.1.2 การประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับแนวการศึกษา พบว่า แนวการศึกษาโดย
ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า
มีความเหมาะสมระดับมากอันดับแรกคือ กิจกรรมกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้
รองลงมาคือ มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร มีเนื้อหาส่งเสริมการคิด
วิเคราะห์การแก้ปัญหา และทักษะในการตัดสินใจ มีเนื้อหาทันสมัยสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
งานที่กำหนดให้ทำช่วยเพิ่มความเข้าใจในการเรียนรู้ได้ดีที่เป็นเช่นนี้เพราะการจัดการศึกษาในระดับ

คุชฎีบัณฑิต ได้ออกแบบหลักสูตรให้อยู่ในรูปของชุดวิชาที่สามารถถ่ายทอดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่างๆ ผ่านสื่อหลักและสื่อเสริม โดยสื่อหลักระดับคุชฎีบัณฑิตประกอบด้วยแนวการศึกษา เอกสารศึกษาเพิ่มเติม ซึ่งแนวการศึกษาเปรียบเสมือนแนวทางที่บอกให้ผู้เรียนทราบเกี่ยวกับงานที่กำหนดให้ทำวิธีการเรียน วิธีการนำเสนองานวัน เวลา และสถานที่ที่ปรับการสัมมนา สื่อเสริมให้ความสำคัญกับการมีปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้าในรูปการสัมมนา (สำนักวิชาการ, 2534) คณะกรรมการกลุ่มผลิตและบริหารชุดวิชา ต้องพิจารณาจัดทำแนวการศึกษาทุกภาคการศึกษาที่เปิดสอนชุดวิชานั้นเพื่อให้งานที่มอบหมายให้นักศึกษาทำสอดคล้องกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนไปและมีความทันสมัย ซึ่งแนวการศึกษาเปรียบเสมือนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนตรงออกแบบสำหรับการสอนในแต่ละครั้ง

2.1.3 ความเหมาะสมของสื่อออนไลน์แบบ e-learning พบว่า สื่อออนไลน์แบบ e-learning โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินที่เป็นเช่นนี้เพราะสื่อออนไลน์แบบ e-learning สามารถเข้าถึงได้สะดวก เข้าศึกษาได้ตลอดเวลา เนื้อหาสาระช่วยเสริมการเรียนรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์

2.1.4 ความเหมาะสมของแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้อื่นๆ พบว่า แหล่งสนับสนุนสื่อการเรียนรู้อื่นๆ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายชื่อที่มีความเหมาะสมระดับมากอันดับแรกคือ ตำราภาษาไทยที่จัดให้นักศึกษามีความเหมาะสม รองลงมาคือ เอกสารที่จัดให้ในแฟ้มที่ใช้ประกอบการเรียนแต่ละชุดวิชาที่มีความเหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของ มสธ. ผู้เรียนต้องศึกษาจากแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้อื่นๆ ประกอบ ซึ่งมีทั้งตำราภาษาไทย และภาษาต่างประเทศที่ได้จัดเตรียมไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพิ่มเติม รวมทั้งจัดแฟ้มเอกสารที่ใช้ประกอบการเรียนแต่ละวิชาเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า รวมทั้งนักศึกษาสามารถค้นคว้าเอกสารเพิ่มเติมจากห้องสมุด โดยสามารถใช้บริการสอบถามเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ซึ่งในห้องสมุดจะจัดระบบสื่อไว้บริการนักศึกษาระดับคุชฎีบัณฑิตได้ในการเรียน

2.2 ผลการประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรปรัชญาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

2.2.1 ความเหมาะสมของการบริหารหลักสูตรพบว่า การบริหารหลักสูตรปรัชญาคุชฎีบัณฑิต โดยภาพรวมดำเนินการได้ทุกรายการเกินร้อยละ 80 โดยรายการที่ดำเนินการได้มากอันดับแรกคือ มีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) ทุกรายวิชา มีการรายงานผลการดำเนินงานของรายวิชา (มคอ.3) มีการมอบหมายของการดำเนินการของรายวิชา (มคอ.5) ไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนในภาคเรียนถัดไป ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้สอนจะต้องจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) ในการสอบแต่ละภาคการศึกษาผู้สอนจะต้องจัดทำแผนการสอนรายวิชาที่ตนเองรับผิดชอบในรูปของ มคอ.3 และเมื่อสอบเสร็จก็ต้องรายงานผลการดำเนินงานการสอนของตนเองในรูปของ มคอ. 5

2.2.2 ความเหมาะสมของการสัมมนาเชิงชุดวิชาพบว่า ในการสัมมนาเชิงชุดวิชา โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมระดับมากอันดับแรกคือ การสัมมนาเชิงส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ รองลงมาคือ การบรรยายของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในการสัมมนาเชิงมีความเหมาะสมระยะเวลาของการจัดสัมมนาเชิงครั้งละ 2 วัน มีความเหมาะสมที่เป็นเช่นนี้เพราะการออกแบบหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยการส่งงานก่อนแล้วสอนทีหลัง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ส่งแล้วสอน ซึ่งการศึกษาในระบบปิด การออกแบบหลักสูตรมักอยู่ในรูปการสอนแล้วส่ง สำหรับการส่งแล้วสอนนั้น นักศึกษาจะได้รับความรู้และประสบการณ์จากการทำงานที่มอบหมายด้วยตนเอง และได้ใช้กระบวนการคิดวิจารณ์ไตร่ตรองทบทวนความถูกต้องชัดเจนของงานที่ทำโดยผ่านกระบวนการสัมมนาเชิงภายใต้การอภิปรายวิพากษ์วิจารณ์ระหว่างเพื่อนนักศึกษา และนักศึกษากับอาจารย์ การสัมมนาเชิงมีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษาได้รับความรู้เพิ่มเติม นำเสนองาน และวิพากษ์และอภิปรายข้อความรู้

2.2.3 ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning พบว่า การจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน ที่เป็นเช่นนี้เพราะการจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning โดยมีการปฐมนิเทศชุดวิชา มีการบรรยายความรู้ที่เป็นสาระสำคัญของชุดวิชา โดยนำไปแขวนไว้ใน e-learning ของชุดวิชา นักศึกษาสามารถเข้าไปศึกษาเพิ่มเติมได้ด้วยตนเองได้ตลอดเวลาที่นักศึกษามีเวลาว่างในการศึกษา มีกิจกรรมที่สั่งให้นักศึกษาทำ มีการตอบคำถาม มีการนัดหมายและนัดพบนักศึกษาในการอธิบายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์แบบเผชิญหน้าทาง e-learning โดยใช้โปรแกรมสไกด์ ทำให้นักศึกษาสามารถสอบถามปัญหาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับอาจารย์และเพื่อนนักศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง งานที่มอบหมายและกิจกรรมใน e-learning มีความเหมาะสม ปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และนักศึกษาใน e-learning เป็นไปตามแบบที่กำหนด ซึ่งกิจกรรมการบริหารแบบ e-learning ช่วยให้นักศึกษาได้รับประโยชน์จากการเรียน

2.2.4 ความเหมาะสมของการทำดัชนีพันธ พบว่า การทำดัชนีพันธ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินแสดงว่าการจัดสัมมนาเชิงดัชนีพันธได้จัดอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ มีการกำหนดช่วงเวลาให้นักศึกษาเข้ารับการสัมมนาเชิง เพื่อทำความเข้าใจในกระบวนการ ขั้นตอนการเสนอดัชนีพันธเริ่มตั้งแต่การเสนอหัวข้อดัชนีพันธ การจัดทำโครงการดัชนีพันธ การสอบโครงการดัชนีพันธ การพัฒนาเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอและเขียนรายงานการวิจัย การสอบปกป้องดัชนีพันธ และการเผยแพร่ผลการวิจัย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2555) ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมิน การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ที่พบว่า

การสัมมนาเข้มวิทยานิพนธ์ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก (กัญญา ลินทรต้นศิริกุล และคณะ 2546, น.68) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ขั้นตอนการทำดัชนีพจน์มีความเหมาะสม อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำติดตามการทำดัชนีพจน์ของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะระบบการให้คำปรึกษาดัชนีพจน์ได้กำหนดให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยมาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม โดยดำเนินการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาพร้อมกันทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และเปิดโอกาสให้นักศึกษาคนอื่นที่ทำหัวข้อดัชนีพจน์ใกล้เคียงกันเข้ารับฟังด้วย เพื่อให้งานวิจัยของนักศึกษาดีขึ้น นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลยังมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าในการสัมมนาเข้มดัชนีพจน์ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่นักศึกษาต้องมาพบกับอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและร่วมนั้น อาจารย์ให้ที่ปรึกษาแนะนำดีและเอาใจใส่นักศึกษาดีมาก ซึ่งจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการทำดัชนีพจน์ ซึ่งสอดคล้องกับ สิริรัตน์ คุณาจักร (2539) ที่กล่าวว่า เวลาให้คำปรึกษาและการให้กำลังใจจากอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งในการจำแนกความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาคร บุญดาว (2543, น.41) ที่พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการสัมมนาเข้มดัชนีพจน์ จากการที่นักศึกษาต้องมาพบอาจารย์ที่ปรึกษาที่มหาวิทยาลัย เป็นการให้นักศึกษาสามารถติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษา โดยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อสังคมออนไลน์ เช่น ไลน์ facebook สไกด์ เป็นต้น ทำให้การให้คำปรึกษามีความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

2.5 ความเหมาะสมของการจัดสัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดัชนีพจน์บัณฑิตศึกษาศาสตร์ พบว่าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก กิจกรรมการสัมมนาก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นดัชนีพจน์และความผูกพันต่อสถาบัน ทั้งนี้เนื่องจากชุดวิชาสัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดัชนีพจน์บัณฑิตศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มีจุดประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาบุคลิกภาพ ทักษะความเป็นผู้นำและความสามารถในการแก้ปัญหา 2) เสริมสร้างความมีมนุษยสัมพันธ์และความสามารถในการทำงาน 3) เพิ่มพูนคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ 4) พัฒนาความคิดในเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ การวางแผนตามหลักวิชา และ 5) พัฒนาทักษะการบูรณาการทฤษฎีความรู้ทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพและเป็นผู้นำทางวิชาการและวิชาชีพ

การจัดการเรียนการสอนชุดวิชานี้ จึงกำหนดให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนในภาคสุดท้ายของการศึกษา และนักศึกษาต้องเข้าสัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดัชนีพจน์บัณฑิตศึกษาศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัย เป็นเวลา 1 วัน ลักษณะกิจกรรมในการสัมมนา เน้นการเสริมเติมเต็มด้านความรู้ ความก้าวหน้าทางวิชาการที่กำลังเป็นที่สนใจโดยการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายหรืออภิปรายในหัวข้อใหม่ๆ การฝึกปฏิบัติทักษะที่สำคัญของการเป็นดัชนีพจน์ เช่น การมอบหมายในรูปการสัมมนาผ่าน web โดยให้นักศึกษาจัดทำโครงการเพื่อนำเสนอผลการวิจัยของนักศึกษาที่ใช้ในการเสนอในการประชุมระดับนานาชาติ การสัมมนาใน 1 วัน ช่วงเช้าเป็นการบรรยายหรืออภิปราย

ช่วงบ่ายให้นำเสนอผลการวิจัยที่นักศึกษานำเสนอในการประชุมระดับนานาชาติ และให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอาจารย์ และนักศึกษาการสัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพบัณฑิต ในรูปแบบดังกล่าวก่อให้เกิดความผูกพันระหว่างนักศึกษากับอาจารย์และสถาบัน นอกจากนี้ยังช่วยเติมเต็มด้านบุคลิกภาพของความเป็นวิชาชีพบัณฑิตในแง่ความเป็นนักวิชาการ ทักษะทางสังคม และคุณธรรมจริยธรรม

2.6 ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล พบว่า โดยภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมระดับมากอันดับแรกคือ การกำหนดสัดส่วนคะแนนการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม รองลงมาคือ การใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล การแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนการสอนก่อนสอน ที่เป็นเช่นนี้เพราะ การประเมินการผ่านชุดวิชา การสอนชุดวิชาประจำภาค รูปแบบของข้อสอบมีทั้งข้อสอบแบบตอบสั้นๆ และข้อสอบแบบอัตนัย เนื่องจากการวัดและประเมินผลในระดับบัณฑิตศึกษาต้องการวัดความสามารถของผู้เรียนในด้านความรู้ การเขียน การเสนอข้อคิดเห็น การวิเคราะห์และเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ ในลักษณะของการบูรณาการ ทักษะการแก้ปัญหา เพราะฉะนั้นรูปแบบของข้อสอบจึงเน้นแบบเขียนตอบเพียงอย่างเดียว

ส่วนการสอบดัชนีนิพนธ์ ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก คือกรรมการสอบดัชนีนิพนธ์มีการให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขที่ดี ทั้งนี้เนื่องจากการสอบดัชนีนิพนธ์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยจะแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นประธานกรรมการสอบ และเป็นกรรมการสอบ จำนวน 3-5 คน โดยประธานกรรมการสอบต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์อย่างดีในเรื่องที่นักศึกษาทำวิจัยและให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อให้งานวิจัยของนักศึกษามีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

3. ผลการประเมินผลการใช้หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

3.1 การประเมินคุณลักษณะของบัณฑิต ตามความคิดเห็นของบัณฑิตพบว่า โดยภาพรวมคุณลักษณะของบัณฑิตในด้านความรู้ที่ได้จากการเรียน ทักษะทางปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะทางวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหลังจากเรียนเห็นว่า มีคุณลักษณะเพิ่มขึ้นมากกว่าที่คาดหวังมากกว่าร้อยละ 75 ที่เป็นเช่นนี้เพราะในแต่ละภาคการศึกษาที่เปิดสอนแต่ละชุดวิชาคณะกรรมการกลุ่มผลิตและบริหารชุดวิชา จะปรับปรุงระบบที่มอบหมายให้นักศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ งานที่มอบหมายให้นักศึกษาทำจะมีสาระที่สอดคล้องกับประเด็นสำคัญในเรื่องการปฏิรูปการศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 การบริหารจัดการแบบโรงเรียนพื้นฐาน การประเมินเน้นการมีส่วนร่วมการประเมินแบบเสริมพลังอำนาจ เป็นต้น ดังนั้นดัชนีบัณฑิต จึงก้าวทันความเปลี่ยนแปลงและ

ความก้าวหน้าทางวิชาการ เพราะว่าการเรียนกับการทำงานสนับสนุนซึ่งกันและกัน จึงทำให้ดุษฎีบัณฑิตเป็นผู้นำทางวิชาการของหน่วยงานได้เป็นอย่างดี

3.2 การประเมินเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อดุษฎีบัณฑิต พบว่า คุณลักษณะดุษฎีบัณฑิตของมสธ. โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับคือ ด้านทักษะการศึกษาทางไกลและความสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้และทักษะวิชาชีพ ด้านความคิดและการแก้ปัญหา ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ที่เป็นเช่นนี้เพราะ หลักสูตรดุษฎีบัณฑิตของมหาวิทยาลัย การจัดการเรียนการสอนอยู่ในรูปของชุดวิชา ซึ่งเทียบได้เท่ากับ 6 หน่วยกิต ดังนั้นการจัดเนื้อหาและประสบการณ์ในชุดวิชาจึงอยู่ในรูปแบบการบูรณาการ องค์ความรู้ที่ใกล้เคียงกันเข้าด้วยกัน งานที่มอบหมายให้นักศึกษาทำจึงมีลักษณะเป็นองค์รวม และสอดคล้องกับสภาพจริงของการปฏิบัติงานของนักศึกษา กล่าวคือ งานที่เกี่ยวกับทฤษฎีทางศึกษาศาสตร์งานเกี่ยวกับการนำวิธีการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน การแนะแนวจิตวิทยาการให้คำปรึกษา การประเมินการศึกษา การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่า การศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาศึกษาศาสตร์เอื้อต่อการปฏิบัติวิชาชีพของผู้เรียนอย่างแท้จริง นักศึกษาสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ได้ทันที และยังได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาในเชิงวิชาการและวิชาชีพอีกด้วย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

3.1.1 คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรแต่ละวิชาเอกมีไม่เพียงพอ ทำให้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีไม่เพียงพอด้วย ดังนั้นในการปรับปรุงหลักสูตรแต่ละวิชาเอกควรปรับหลักสูตรโดยใช้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรเป็นชุดเดียวกับผู้รับผิดชอบหลักสูตรในระดับปริญญาโทและจัดทำหลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญาเอกโดยใช้ชื่อวิชาเอกให้เหมือนกัน

3.1.2 โครงสร้างหลักสูตร ควรปรับปรุงชุดวิชาในหมวดวิชาเฉพาะโดยปรับปรุงชุดวิชาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศึกษาศาสตร์ให้เพิ่มเติมเนื้อหาสาระวิชาที่เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนในแต่ละวิชาเอก โดยเน้นหาสาระของแต่ละวิชาเอกในด้านการวิเคราะห์และการประยุกต์ใช้ทฤษฎีของแต่ละวิชาเอกเพื่อให้นักศึกษามีโอกาสในการศึกษาเนื้อหาสาระวิชาเอกเพิ่มมากขึ้น

3.1.3 ความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร ควรปรับปรุงในส่วนที่เป็นแนวการศึกษา สื่อออนไลน์แบบ e-learning และแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ ดังนี้

1) แนวการศึกษา เปรียบเสมือนทิศทางในการเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบการศึกษาทางไกล เนื่องจากองค์ประกอบของแนวการศึกษาประกอบด้วย ประเด็นสาระหลัก สาระสำคัญ งานที่มอบหมายให้ทำ ประสบการณ์การเรียนรู้ในลักษณะการบูรณาการความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหาที่กำหนดให้ นอกจากนี้ในแนวศึกษายังระบุแหล่งการเรียนรู้และแนะนำเอกสารอ่านเพิ่มเติม จึงกำหนดให้นักศึกษาศึกษาแนวศึกษาก่อน แล้วจึงศึกษาเนื้อหาสาระเพิ่มเติมในส่วนที่นักศึกษาต้องการศึกษาเพิ่มเติมที่เป็นรายละเอียด ในทางปฏิบัติคณะกรรมการกลุ่มผลิตและบริหารชุดวิชาจึงต้องออกแบบแนวการศึกษาให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่และปรับปรุงเนื้อหาในแนวการศึกษาให้ทันสมัยและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ

2) สื่อออนไลน์ ควรปรับปรุงการเข้าถึงสื่อออนไลน์ e-learning ให้มีความเสถียร เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเข้าใช้ได้ง่ายและสะดวก

3) แหล่งสนับสนุนสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ห้องสมุดควรจัดหาทรัพยากรประเภทหนังสือภาษาต่างประเทศให้เพิ่มมากขึ้น

3.1.4 การสัมมนาเข้มชุดวิชา การสัมมนาเข้มชุดวิชาควรมีการบรรยายและอภิปรายสรุปสาระที่เป็นประเด็นสำคัญของชุดวิชา เพื่อตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาที่ศึกษาด้วยตนเอง และในกรณีที่นักศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ควรมีการพิจารณาทบทวนเพราะการจัดสัมมนาเข้ม 1 วัน การสัมมนาประเด็นสำคัญและให้นักศึกษานำเสนอผลงานไม่เพียงพอ และไม่มีเวลาในการอธิบายประเด็นต่างๆ เชิงลึก เนื่องจากเวลาจำกัด การพบกับนักศึกษาระดับปริญญาเอกควรให้ความสำคัญกับคุณภาพของนักศึกษามากกว่าเรื่องอื่นๆ

3.1.5 การจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning ควรปรับปรุงดังนี้

1) การจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning ควรใช้เป็นส่วนเสริมในการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ

2) การจัดการเรียนการสอนผ่าน e-learning ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องตลอดภาคการศึกษา อาจารย์ควรจัดสรรเวลาให้คำแนะนำแลกเปลี่ยนเรียนรู้ติดตามประเมินผล และให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างจริงจังจะทำให้ใช้เป็นเครื่องมือช่วยเสริมการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

3) ควรมีการอบรมนักศึกษาก่อนเข้าเรียนแต่ละชุดวิชา เพราะไม่ได้มีการแนะนำการเรียนแบบ e-learning ในช่วงแรก ทำให้เกิดความสับสนในการเข้าถึง รวมถึงการวางแผนการเรียนผ่าน e-learning

3.1.6 การทำชุมชนนิพนธ์ ควรปรับปรุงดังนี้

1) ควรมีการเตรียมนักศึกษาให้ได้แนวทางการทำดัชนีพจน์ที่สร้างองค์ความรู้ใหม่ ศึกษาตัวแปรใหม่ๆ ที่เหมาะสมกับการศึกษาในระดับปริญญาเอก และ ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้นำเสนอรูปแบบการวิจัยที่หลากหลายในการทำหัวข้อดัชนีพจน์

2) การนำเสนอหัวข้อดัชนีพจน์ต่อคณะกรรมการปรด. คณะกรรมการมีการให้แก้ไขหลายรอบ ดังนั้นในการจัดประเด็นการแก้ไขควรจัดให้ละเอียดจะได้ให้นักศึกษาแก้ไขได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

3) ควรมี Class นัดพบโดยเฉพาะผู้ที่ทำดัชนีพจน์อยู่ในระดับเดียวกัน เพื่อเสนอความก้าวหน้า กระตุ้นพัฒนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในผู้เรียนระดับเดียวกัน หรือต่างระดับเพื่อกระตุ้นการดำเนินงานให้ต่อเนื่อง

4) นักศึกษาส่วนใหญ่เมื่อได้หัวข้อแล้ว มักจะทำล่าช้า มีความก้าวหน้าอย่างช้าๆ ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาควรมีระบบติดตามนักศึกษาเป็นระยะๆ เช่น 2 เดือน/ ครั้ง ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการทำดัชนีพจน์ เพราะเป็นช่วงที่นักศึกษาจะพบปัญหา และทำให้ไม่ทำต่อหรือขาดวินัยในตนเองที่จะทำให้เสร็จ นักศึกษาบางคนต้องมีการกระตุ้นเตือน

3.2 ข้อเสนอแนะในการประเมินครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยจำแนกตามวิชาเอก

3.2.2 ควรทำการศึกษารูปแบบการพัฒนาสื่อออนไลน์ที่มีลักษณะยืดหยุ่นและเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล

3.2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งนำผลการติดตามมาใช้ในการพัฒนาผู้สำเร็จการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.2.4 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการให้คำปรึกษาดุษฎีบัณฑิตในระบบการศึกษาทางไกล

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กล้า ทองขาว และคณะ. (2546). รายงานการวิจัยสถาบัน เรื่อง การประเมินโปรแกรมบัณฑิตศึกษา
ทางไกล สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กัญจนา ลินทนต์ศิริกุล และคณะ. (2547). รายงานการวิจัย เรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฉันทลักษณ์ จันทรศรี. (2547). สภาพแวดล้อมทางวิชาการของหลักสูตรนานาชาติ
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ชวลิต ชูกำแหง. (2551). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คิวพี.
- ชูศรี สุวรรณโชติ. (2544). หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: ทิซซิงเอด.
- โชติ เพชรชื่น. (2535). สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ คณิตศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ: วิสิทธิ์พัฒนา.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตรและการออกแบบพัฒนา. กรุงเทพฯ: ธนวิชันการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญส่ง นิลแก้ว. (2530). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัด
และประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคณะ
บัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- ประยงค์ เนาวบุตรและสุทธิวรรณ ตันติรจนางค์. (2549). แนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียน
การสอน. ใน ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน. หน่วยที่
1-5 นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2546). หลักสูตรบัณฑิตศึกษา. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ นนทบุรี:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2534). แนวทางการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในระบบการศึกษาทางไกล.
นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2555). คู่มือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี:
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- มาเรียม นิลพันธุ์ และคณะ. (2554). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. สืบค้น 20 ตุลาคม 2559, จาก <http://educ.su.ac.th/images/research/57/19.pdf>.
- มัทนา วัฒนอมศักดิ์. (2554). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย 3(2), 38 – 49. สืบค้น 20 ตุลาคม 2559, จาก <http://tci-thaijo.org/index.php/suedureasearchjournal/article/download/.../6053>.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์. (2549). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน. ใน ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน. หน่วยที่ 1-7 นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วันชัย ศิริชนะ. (2540). นโยบายและแนวปฏิบัติด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา. ส่วนวิจัยและพัฒนา สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, กรุงเทพฯ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2555). หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สาคร บุญดาว. (2543). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ระดับปริญญาโทในระบบการศึกษาทางไกล. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สรฤดี หันสนธิยะ. (2540). การประเมินผลหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ศึกษา ฉบับพุทธศักราช 2529 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- สิริรัตน์ คุณจักร. (2539). การวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ระหว่างนิสิต ระดับมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาภายใน สองปีการศึกษา และมากกว่าสองปีการศึกษา. (วิทยานิพนธ์ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สงัด อุทรานันท์. (2532). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมคิด พรหมจ้อย และ สุพักตร์ พิบูลย์. (2543). เทคนิคการประเมินหลักสูตร. สำนักวิชาการ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภมาศ อังสุโชติ. (2555). รูปแบบการประเมินนโยบาย แผนงานและโครงการ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินนโยบาย แผนงานและโครงการ*. หน่วยที่ 5 นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สงบ ลักษณะ. (2544). การวิจัยและประเมินหลักสูตร. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน*. หน่วยที่ 9 นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2555). หลักการและแนวปฏิบัติในการประเมินนโยบาย แผนงาน โครงการและหลักสูตร. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินและการจัดการโครงการประเมิน*. หน่วยที่ 9 -15 นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมคิด พรหมจ้อย และสุพัตร์ พิบูลย์. (2543). การประเมินหลักสูตร. ใน *เทคนิคการประเมินหลักสูตร* สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2559). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548*. สืบค้น 20 ตุลาคม 2559, จาก <http://2.tsu.ac.th/.../1310200807>.
- _____. (2559). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา*. สืบค้น 20 ตุลาคม 2559, จาก <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/>
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book.
- Hengstberger-Sims, Cecily and others. (1989). *Evaluation of the Diploma of Applied Science (Nursing): Report of the Evaluation Working Party*. Sydney: University of Western Sydney-Macarthur.
- Stufflebeam, Daniel L. et al. (1971). *Education Evaluation and Decision Making*. Itasca, Illinois: Peacock Publisher.
- Taba, HilDa. (1962). *Curriculum Development: Theory and practice*. New York: Harcourt Brace and World.
- Tyler, R.W. (1968). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: University of Chicago Press.
- Worthen, Blaine R., Sanders, James r., and Fitzpatrick, Jody L. (1997). *Educational Evaluation: Alternative Approaches and Practical Guidelines*. 2nd ed. New York: Long-man.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กัญจนา ลิ้นหัตถ์ศิริกุล
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สังวรรณ ังดกระโทก

ภาคผนวก ข

เครื่องมือการประเมิน

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (สำหรับอาจารย์)
2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (สำหรับบัณฑิต)
3. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (สำหรับนักศึกษา)
4. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (สำหรับผู้บังคับบัญชา)

**แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต คำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการประเมินหลักสูตร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อ ตามความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน

2. แบบสอบถามทั้งหมดมี 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร
- ตอนที่ 3 การบริหารหลักสูตร
- ตอนที่ 4 กระบวนการจัดการเรียนการสอน

3. ความหมายของระดับความคิดเห็น

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด (81 – 100 %)
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับมาก (61 – 80 %)
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง (41 – 60 %)
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับน้อย (21 – 40 %)
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด (1 – 20 %)

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในความร่วมมือของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หรือเติมข้อความในช่องว่าง ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญา..... สาขาวิชา
2. ท่านเป็นอาจารย์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 () 1. ประจำหลักสูตร
 () 2. คณะกรรมการบริหารหลักสูตร
 () 3. อาจารย์ผู้สอน
3. ตำแหน่งทางวิชาการในปัจจุบัน
 () 1. อาจารย์ () 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 () 3. รองศาสตราจารย์ () 4. ศาสตราจารย์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อผลิตดุษฎีบัณฑิตทางการศึกษาโดยใช้ระบบการศึกษาทางไกล ให้มีคุณลักษณะดังนี้
 - 1.1 มีความรู้ ความสามารถด้านคันคว่ำวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ทางการศึกษาในวิชาเอกได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง
 - 1.2 มีความสามารถในการจัดระบบการเรียนรู้และเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและสภาพแวดล้อมทางการศึกษา เพื่อให้คำแนะนำและถ่ายทอดความรู้ทางการศึกษาได้
 - 1.3 มีความรู้ ความสามารถในการประยุกต์แนวคิดและทฤษฎีได้อย่างเหมาะสมในการพัฒนางานทางการศึกษา
 - 1.4 มีความสามารถในการกลวิธีการสื่อสารความรู้และเผยแพร่ข้อมูลความรู้ทางการศึกษาในวิชาเอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 1.5 มีคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพศึกษาศาสตร์
2. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ด้านศึกษาศาสตร์

โครงสร้างหลักสูตร (54 หน่วยกิต)

ก. หมวดวิชาเฉพาะ 3 ชุดวิชา (18 หน่วยกิต)

บังคับ 2 ชุดวิชา

20904 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศึกษาศาสตร์

20905 ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง

เลือก 1 ชุดวิชาโดยเลือกศึกษาตามแต่ละวิชาเอกต่อไปนี้

22902 สัมมนาประเด็นทางหลักสูตรและการสอน

24902 สัมมนาประเด็นทางการประเมินการศึกษา

25902 สัมมนาประเด็นทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

26902 สัมมนาประเด็นทางการศึกษานอกระบบ

27902 สัมมนาประเด็นทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

28902 สัมมนาประเด็นทางการศึกษาทางไกล

ข. คุชฌ์นิพนธ์ (36 หน่วยกิต)

22996 คุชฌ์นิพนธ์

ค. สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์คุชฌ์บัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)

20997 สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์คุชฌ์บัณฑิตศึกษาศาสตร์

คำชี้แจง โปรดพิจารณาหลักสูตรหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ว่ามีคุณลักษณะ
อย่างไร และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความคิดเห็น
ของท่าน

1. หลักสูตรมีความสอดคล้องกับนโยบายและกฎหมายทางการศึกษา
 - () 1. สอดคล้อง
 - () 2. ไม่สอดคล้อง เนื่องจาก.....
2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน
 - () 1. ชัดเจน
 - () 2. ไม่ชัดเจน ได้แก่ ข้อที่
3. หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม
 - () 1. สอดคล้อง
 - () 2. ไม่สอดคล้อง เนื่องจาก.....

ตอนที่ 3 การบริหารหลักสูตร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาหลักสูตรที่ท่านรับผิดชอบบริหารหลักสูตรว่าท่านมีการปฏิบัติหรือไม่ และ
ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติของท่านมากที่สุด

ที่	รายการประเมิน	การปฏิบัติ	
		มี	ไม่มี
1	รายการใน มคอ.3 สอดคล้องกับ มคอ. 2		
2	มีการกำหนดรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3)		
3	มีการรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา (มคอ.5)		
4	มีการนำผลการดำเนินการของรายวิชา (มคอ.5) ไปใช้ในการวางแผนการจัดการสอนในภาคเรียนถัดไป		
5	มีการนำผลการดำเนินการของหลักสูตร (มคอ.7) ไปปรับปรุงหลักสูตร		
6	อาจารย์ประจำหลักสูตรมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนและทบทวนการดำเนินงานของหลักสูตร		
7	มีการดำเนินการตามแผนงานอย่างต่อเนื่อง		

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 กระบวนการจัดการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดพิจารณากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาในแต่ละรายการต่อไปนี้ มีความเหมาะสมหรือมีคุณภาพในระดับใด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	การสัมมนาเข้ม ระยะเวลาของการจัดสัมมนามีความเหมาะสม					
2	จำนวนครั้งของการจัดสัมมนามีความเหมาะสม					
3	การสัมมนาเสริมช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
4	การสัมมนาส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์					
5	อาจารย์ประจำหลักสูตรมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนและทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร					
6	มีการดำเนินการตามแผนงานการสัมมนาอย่างต่อเนื่อง					

7. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสัมมนาเสริม/สัมมนาเข้ม

.....

.....

8. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนผ่าน e-Learning

.....

.....

9. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำชุมชนิพนธ์

.....

.....

10. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

**แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต คำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการประเมินหลักสูตร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อ ตามความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน

2. แบบสอบถามทั้งหมดมี 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 ผลผลิตของหลักสูตร

ตอนที่ 5 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

3. ความหมายของระดับความคิดเห็น

5	หมายถึง	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด	(81 – 100 %)
4	หมายถึง	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับมาก	(61 – 80 %)
3	หมายถึง	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง	(41 – 60 %)
2	หมายถึง	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับน้อย	(21 – 40 %)
1	หมายถึง	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด	(1 – 20 %)

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในความร่วมมืออย่างดี

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ ปี

3. ปีการศึกษาที่เข้าศึกษา () 2550 () 2551 () 2552 () 2553

() 2554 () 2555 () 2556 () 2557

4. วิชาเอกที่ศึกษา

() 1. หลักสูตรและการสอน

() 2. การประเมินการศึกษา

() 3. การศึกษานอกระบบ

() 4. การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

() 5. การศึกษาทางไกล

() 6. เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

5. ปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา

() 2552

() 2553

() 2554

() 2555

() 2556

() 2557 () อื่นๆ (โปรดระบุ)

4. การประกอบอาชีพ

() 1. ครูผู้สอน

() 2. นักวิชาการ

() 3. รองผู้บริหารสถานศึกษา

() 4. ผู้บริหารสถานศึกษา

() 5. พนักงานรัฐวิสาหกิจ

() 6. พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน

() 7. ธุรกิจส่วนตัว

() 8. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อผลิตดุษฎีบัณฑิตทางการศึกษาโดยใช้ระบบการศึกษาทางไกล ให้มีคุณลักษณะดังนี้
 - 1.1 มีความรู้ ความสามารถด้านค้นคว้าวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ทางด้านการศึกษาในวิชาเอกได้ อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง
 - 1.2 มีความสามารถในการจัดระบบการเรียนรู้และเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการ วิเคราะห์สภาพปัญหาและสภาพแวดล้อมทางการศึกษา เพื่อให้คำแนะนำและถ่ายทอดความรู้ ทางการศึกษาได้
 - 1.3 มีความรู้ ความสามารถในการประยุกต์แนวคิดและทฤษฎีได้อย่างเหมาะสมในการพัฒนางาน ทางการศึกษา
 - 1.4 มีความสามารถในการสื่อสารความรู้และเผยแพร่ข้อมูลความรู้ทางด้านการศึกษาใน วิชาเอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 1.5 มีคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพศึกษาศาสตร์
2. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ด้านศึกษาศาสตร์

โครงสร้างหลักสูตร

(54 หน่วยกิต)

ก. หมวดวิชาเฉพาะ 3 ชุดวิชา

(18 หน่วยกิต)

บังคับ 2 ชุดวิชา

20904 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศึกษาศาสตร์

20905 ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง

เลือก 1 ชุดวิชาโดยเลือกศึกษาตามแต่ละวิชาเอกต่อไปนี้

22902 สัมมนาประเด็นทางหลักสูตรและการสอน

24902 สัมมนาประเด็นทางการประเมินการศึกษา

25902 สัมมนาประเด็นทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

26902 สัมมนาประเด็นทางการศึกษานอกระบบ

27902 สัมมนาประเด็นทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

28902 สัมมนาประเด็นทางการศึกษาทางไกล

ข. ดุษฎีนิพนธ์

(36 หน่วยกิต)

22996 ดุษฎีนิพนธ์

ค. สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดุษฎีบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)

20997 สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดุษฎีบัณฑิตศึกษาศาสตร์

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	รายละเอียดของหลักสูตร ชื่อหลักสูตรตรงความต้องการของท่าน					
2	หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสังคม					
3	เนื้อหาหลักสูตรสอดคล้องกับนโยบายและกฎหมายทางการศึกษา					
4	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน					
5	ระยะเวลาของหลักสูตร (3 ปี) มีความเหมาะสม					
6	ค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจ					
7	แนวการศึกษา/แผนกิจกรรม มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม					
8	มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร					
9	มีเนื้อหาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและทักษะในการตัดสินใจ					
10	มีเนื้อหาทันสมัยสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน					
11	เนื้อหาแต่ละประเด็น(หน่วย)สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย					
12	การลำดับเนื้อหาเอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
13	การจัดกิจกรรมเอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
14	กิจกรรมและแนวตบส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาสาระ					
15	มีกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
16	มีกิจกรรมส่งเสริมด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
17	การประเมินผลก่อนเรียน – หลังเรียนกระตุ้นการเรียนรู้ได้ดี					
18	กิจกรรมกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้					
19	ขนาดรูปเล่มมีความเหมาะสม					
20	ให้แนวทางในการทำกิจกรรมตลอดภาคเรียนอย่างชัดเจน					

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
21	งานที่กำหนดให้ทำมีรายละเอียดเพียงพอให้ทำงานได้					
22	งานที่กำหนดให้ทำช่วยเพิ่มความเข้าใจในการเรียนรู้ได้ดี					
23	ระบุเกณฑ์การประเมินชัดเจน					
24	สัดส่วนการให้คะแนนมีความเหมาะสม					
25	ประเด็นการศึกษามีความทันสมัย					
สื่อออนไลน์แบบ e-Learning						
26	e – Learning สามารถเข้าถึงได้สะดวก					
27	เนื้อหาสาระช่วยเสริมการเรียนรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์					
28	สื่อที่ใช้ใน e-Learning มีความเหมาะสม(เช่น PPT, Web link, File, ect.)					
29	ระบบ e-Learning ง่ายต่อการใช้งาน					
30	ระบบ e-Learning มีความเสถียร					
31	กิจกรรมที่กำหนดใน e –Learning มีความเหมาะสม					
แหล่งสนับสนุนสื่อการเรียนรู้อื่นๆ						
32	ตำราภาษาไทยที่จัดให้นักศึกษามีความเหมาะสม					
33	ตำราภาษาอังกฤษที่จัดให้นักศึกษามีความเหมาะสม					
34	เอกสารที่จัดให้ในแฟ้มที่ใช้ประกอบการเรียนแต่ละชุดวิชามีความเหมาะสม					
35	ความเหมาะสมของสื่อที่จัดไว้บริการสำนักบรรณสาร มสธ.					
36	ความเหมาะสมของสื่อที่จัดไว้บริการในห้องสมุดที่ศูนย์วิทยพัฒนา					
37	การให้บริการทรัพยากรห้องสมุดออนไลน์มีความสะดวกในการเข้าถึง					
38	การให้บริการของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด มีความเหมาะสม					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับหลักสูตร

รายละเอียดของหลักสูตร

.....

ประมวลสาระชุดวิชา

.....

แนวการศึกษา

.....

แผนกิจกรรม

.....

สื่อออนไลน์

.....

แหล่งสนับสนุนสื่อการเรียนรู้อื่นๆ

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดพิจารณากระบวนการเรียนการสอนที่ผ่านมา แล้วตัดสินใจว่าแต่ละรายการต่อไปนี้มีความเหมาะสมหรือมีคุณภาพในระดับใดและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	การสัมมนาเข้ม ระยะเวลาของการจัดสัมมนาเข้มครั้งละ 2 วันมีความเหมาะสม					
2	จำนวนครั้งของการจัดสัมมนาเข้มมีความเหมาะสม					
3	การจัดสัมมนาเข้มช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
4	การสัมมนาเข้มส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์					
5	การบรรยายของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในการสัมมนาเข้มมีความเหมาะสม					
6	การเรียนการสอนผ่าน e-Learning ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม e-Learning มีความเหมาะสม					
7	งานที่มอบหมายและกิจกรรมใน e-Learning เหมาะสม					
8	การมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และนักศึกษาใน e – Learning เป็นไปตามแผนที่กำหนด					
9	การได้รับผลย้อนกลับจากอาจารย์มีส่วนกระตุ้นการเรียนรู้ผ่าน e-Learning					
10	การเข้าร่วมกิจกรรม e-Learning ช่วยให้ท่านบรรลุเป้าหมายของการเรียน					
11	การทำดัชนีนิพนธ์ (ถ้ามี) ขั้นตอนการทำดัชนีนิพนธ์ มีความเหมาะสม					
12	อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำและติดตามการทำดัชนีนิพนธ์ของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
13	การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะการเขียนโครงร่างดัชนีนิพนธ์ มีความเหมาะสม					

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
14	การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะการเขียนรายงานคุณภูมินิพนธ์ มีความเหมาะสม					
15	การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะการเขียนบทความวิจัยมีความเหมาะสม					
16	การให้บริการของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องถึงนักศึกษาทันเวลา					
17	มหาวิทยาลัยมีการติดตามนักศึกษาที่ขาดการติดต่ออย่างต่อเนื่อง					
18	นักศึกษาสามารถลงทะเบียนออนไลน์ผ่านช่องทางต่างๆ (ธนาคาร / ไปรษณีย์ / ที่บ้าน) ได้สะดวก					
19	มหาวิทยาลัยมีการจัดส่งเอกสารได้ทันเวลา					
20	การให้บริการตอบคำถามนักศึกษาของ One Stop Services มีประสิทธิภาพ					
21	การให้บริการตอบคำถามนักศึกษาของสำนักทะเบียนฯ มีประสิทธิภาพ					
22	การให้บริการตอบคำถามนักศึกษาของสำนักบัณฑิตมี ประสิทธิภาพ					
23	การให้บริการตอบคำถามนักศึกษาของฝ่ายแนะแนวการศึกษา สำนักบริการการศึกษามีประสิทธิภาพ					
24	การติดต่อสื่อสารกับสาขาวิชาฯ มีความสะดวก					
25	การติดต่อสื่อสารกับอาจารย์มีความสะดวก					
26	การให้บริการของศูนย์วิทยพัฒนามีประสิทธิภาพ					
27	การวัดและประเมินผล การแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนการสอนก่อนสอน					
28	การประเมินผลก่อนเรียน- หลังเรียน					
29	การใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล					
30	การกำหนดสัดส่วนคะแนนการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน

การสัมมนาเสริม/สัมมนาเข้ม.....

.....

.....

การเรียนการสอนผ่าน e-Learning.....

.....

.....

การทำคู่มือ.....

.....

การวัดและประเมินผล.....

.....

ตอนที่ 4 ผลผลิตของหลักสูตร

4.1 ในการเรียนหลักสูตรนี้ท่านได้รับการพัฒนาคุณลักษณะต่อไปนี้ระดับใด

- 1) ความรู้ที่ได้รับจากการเรียน
 - () น้อยกว่าที่คาดหวังมาก
 - () น้อยกว่าที่คาดหวัง
 - () เท่ากับที่คาดหวัง
 - () มากกว่าที่คาดหวัง
 - () มากกว่าที่คาดหวังมาก
- 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม
 - () น้อยกว่าที่คาดหวังมาก
 - () น้อยกว่าที่คาดหวัง
 - () เท่ากับที่คาดหวัง
 - () มากกว่าที่คาดหวัง
 - () มากกว่าที่คาดหวังมาก
- 3) ด้านทักษะทางปัญญา (การวิเคราะห์สถานการณ์ความเข้าใจแนวคิด ทฤษฎี หลักการ)
 - () น้อยกว่าที่คาดหวังมาก
 - () น้อยกว่าที่คาดหวัง
 - () เท่ากับที่คาดหวัง
 - () มากกว่าที่คาดหวัง
 - () มากกว่าที่คาดหวังมาก

4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

() น้อยกว่าที่คาดหวังมาก

() น้อยกว่าที่คาดหวัง

() เท่ากับที่คาดหวัง

() มากกว่าที่คาดหวัง

() มากกว่าที่คาดหวังมาก

5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

() น้อยกว่าที่คาดหวังมาก

() น้อยกว่าที่คาดหวัง

() เท่ากับที่คาดหวัง

() มากกว่าที่คาดหวัง

() มากกว่าที่คาดหวังมาก

4.2 ความรู้ที่ท่านได้รับจากการเรียนสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้ระดับใด

() น้อยที่สุด () น้อย () ปานกลาง () มาก () มากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 5 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

1. เนื้อหาที่นำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่

1).....

2).....

3).....

2. เนื้อหาที่นำไปใช้ประโยชน์น้อยที่สุด 3 อันดับ ได้แก่

1).....

2).....

3).....

3. เนื้อหาที่อยากให้เพิ่มเติมในการปรับปรุงหลักสูตร

- 1).....
- 2).....
- 3).....

4. ท่านได้นำความรู้จากการศึกษาหลักสูตรนี้ไปใช้ประโยชน์ในด้านต่อไปนี้ อย่างไร

- ด้านการพัฒนาตนเอง.....
-
-
- ด้านการปฏิบัติงาน.....
-
-
-
- ด้านการพัฒนาชุมชนและสังคม.....
-
-
-
- ด้านอื่นๆ (โปรดระบุ)
-
-
-

**แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต คำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการประเมินหลักสูตร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อ ตามความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน

2. แบบสอบถามทั้งหมดมี 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน

ตอนที่ 4 ผลผลิตของหลักสูตร

ตอนที่ 5 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

3. ความหมายของระดับความคิดเห็น

5	หมายถึง	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 81 -100)
4	หมายถึง	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับมาก (ร้อยละ 61-80)
3	หมายถึง	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง (ร้อยละ 41-60)
2	หมายถึง	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับน้อย (ร้อยละ 21-40)
1	หมายถึง	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด (ร้อยละ 1 -20)

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในความร่วมมือของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หรือเติมข้อความในช่องว่าง ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ปีที่เข้าศึกษา () 2550 () 2551 () 2552 () 2553
() 2554 () 2555 () 2556 () 2557
4. วิชาเอกที่ศึกษา
() 1. หลักสูตรและการสอน () 2. การประเมินการศึกษา
() 3. การศึกษานอกระบบ () 3. การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
() 5. การศึกษาทางไกล () 4. เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
5. วุฒิการศึกษาสูงสุด
() ปริญญาโท วุฒิ..... สาขาวิชา.....
() ปริญญาเอก วุฒิ..... สาขาวิชา.....
() อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. อาชีพ
() 1. ครูหรือบุคลากรทางการศึกษา (ระบุตำแหน่ง)
() 2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ () 3. ธุรกิจส่วนตัว
() 4. พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน () 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อผลิตดุษฎีบัณฑิตทางการศึกษาโดยใช้ระบบการศึกษาทางไกล ให้มีคุณลักษณะดังนี้
 - 1.1 มีความรู้ ความสามารถด้านคันควาวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ทางการศึกษาในวิชาเอกได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง
 - 1.2 มีความสามารถในการจัดระบบการเรียนรู้และเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและสภาพแวดล้อมทางการศึกษา เพื่อให้คำแนะนำและถ่ายทอดความรู้ทางการศึกษาได้
 - 1.3 มีความรู้ ความสามารถในการประยุกต์แนวคิดและทฤษฎีได้อย่างเหมาะสมในการพัฒนางานทางการศึกษา
 - 1.4 มีความสามารถในการกลวิธีสื่อสารความรู้และเผยแพร่ข้อมูลความรู้ทางการศึกษาในวิชาเอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 1.5 มีคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพศึกษาศาสตร์
2. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ด้านศึกษาศาสตร์

โครงสร้างหลักสูตร

(54 หน่วยกิต)

ก. หมวดวิชาเฉพาะ 3 ชุดวิชา

(18 หน่วยกิต)

บังคับ 2 ชุดวิชา

20904 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศึกษาศาสตร์

20905 ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูง

เลือก 1 ชุดวิชาโดยเลือกศึกษาตามแต่ละวิชาเอกต่อไปนี้

22902 สัมมนาประเด็นทางหลักสูตรและการสอน

24902 สัมมนาประเด็นทางการประเมินการศึกษา

25902 สัมมนาประเด็นทางการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

26902 สัมมนาประเด็นทางการศึกษานอกระบบ

27902 สัมมนาประเด็นทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

28902 สัมมนาประเด็นทางการศึกษาทางไกล

ข. ดุษฎีนิพนธ์

(36 หน่วยกิต)

22996 ดุษฎีนิพนธ์

ค. สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดุษฎีบัณฑิต (ไม่นับหน่วยกิต)

20997 สัมมนาเข้มเสริมประสบการณ์ดุษฎีบัณฑิตศึกษาศาสตร์

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	รายละเอียดของหลักสูตร ชื่อหลักสูตรตรงความต้องการของท่าน					
2	หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของสังคม					
3	เนื้อหาหลักสูตรสอดคล้องกับนโยบายและกฎหมายทางการศึกษา					
4	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน					
5	ระยะเวลาของหลักสูตร (3 ปี) มีความเหมาะสม					
6	ค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจ					
7	แนวการศึกษา/แผนกิจกรรม มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม					
8	มีเนื้อหาส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตร					
9	มีเนื้อหาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและทักษะในการตัดสินใจ					
10	มีเนื้อหาทันสมัยสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน					
11	เนื้อหาแต่ละประเด็น(หน่วย)สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย					
12	การลำดับเนื้อหาเอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
13	การจัดกิจกรรมเอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
14	กิจกรรมและแนวตบส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาสาระ					
15	มีกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
16	มีกิจกรรมส่งเสริมด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
17	การประเมินผลก่อนเรียน – หลังเรียนกระตุ้นการเรียนรู้ได้ดี					
18	กิจกรรมกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้					
19	ขนาดรูปเล่มมีความเหมาะสม					
20	ให้แนวทางในการทำกิจกรรมตลอดภาคเรียนอย่างชัดเจน					

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
21	งานที่กำหนดให้ทำมีรายละเอียดเพียงพอให้ทำงานได้					
22	งานที่กำหนดให้ทำช่วยเพิ่มความเข้าใจในการเรียนรู้ได้ดี					
23	ระบุเกณฑ์การประเมินชัดเจน					
24	สัดส่วนการให้คะแนนมีความเหมาะสม					
25	ประเด็นการศึกษามีความทันสมัย					
สื่อออนไลน์แบบ e-Learning						
26	e – Learning สามารถเข้าถึงได้สะดวก					
27	เนื้อหาสาระช่วยเสริมการเรียนรู้จากสื่อสิ่งพิมพ์					
28	สื่อที่ใช้ใน e-Learning มีความเหมาะสม(เช่น PPT, Web link, File, ect.)					
29	ระบบ e-Learning ง่ายต่อการใช้งาน					
30	ระบบ e-Learning มีความเสถียร					
31	กิจกรรมที่กำหนดใน e –Learning มีความเหมาะสม					
แหล่งสนับสนุนสื่อการเรียนรู้อื่นๆ						
32	ตำราภาษาไทยที่จัดให้นักศึกษามีความเหมาะสม					
33	ตำราภาษาอังกฤษที่จัดให้นักศึกษามีความเหมาะสม					
34	เอกสารที่จัดให้ในแฟ้มที่ใช้ประกอบการเรียนแต่ละชุดวิชามีความเหมาะสม					
35	ความเหมาะสมของสื่อที่จัดไว้บริการสำนักบรรณสาร มสธ.					
36	ความเหมาะสมของสื่อที่จัดไว้บริการในห้องสมุดที่ศูนย์วิทยพัฒนา					
37	การให้บริการทรัพยากรห้องสมุดออนไลน์มีความสะดวกในการเข้าถึง					
38	การให้บริการของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด มีความเหมาะสม					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับหลักสูตร

รายละเอียดของหลักสูตร

.....

ประมวลสาระชุดวิชา

.....

แนวการศึกษา

.....

แผนกิจกรรม

.....

สื่อออนไลน์

.....

แหล่งสนับสนุนสื่อการเรียนรู้อื่นๆ

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดพิจารณากระบวนการเรียนการสอนที่ผ่านมา แล้วตัดสินใจว่าแต่ละรายการต่อไปนี้มีความเหมาะสมหรือมีคุณภาพในระดับใดและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	การสัมมนาเข้ม ระยะเวลาของการจัดสัมมนาเข้มครั้งละ 2 วันมีความเหมาะสม					
2	จำนวนครั้งของการจัดสัมมนาเข้มมีความเหมาะสม					
3	การจัดสัมมนาเข้มช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
4	การสัมมนาเข้มส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์					
5	การบรรยายของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกในการสัมมนาเข้มมีความเหมาะสม					
6	การเรียนการสอนผ่าน e-Learning ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม e-Learning มีความเหมาะสม					
7	งานที่มอบหมายและกิจกรรมใน e-Learning เหมาะสม					
8	การมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และนักศึกษาใน e – Learning เป็นไปตามแผนที่กำหนด					
9	การได้รับผลย้อนกลับจากอาจารย์มีส่วนกระตุ้นการเรียนรู้ผ่าน e-Learning					
10	การเข้าร่วมกิจกรรม e-Learning ช่วยให้ท่านบรรลุเป้าหมายของการเรียน					
11	การทำดัชนีนิพนธ์ (ถ้ามี) ขั้นตอนการทำดัชนีนิพนธ์ มีความเหมาะสม					
12	อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำและติดตามการทำดัชนีนิพนธ์ของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
13	การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะการเขียนโครงร่างดัชนีนิพนธ์ มีความเหมาะสม					

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
14	การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะการเขียนรายงานคุณภูมินิพนธ์ มีความเหมาะสม					
15	การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะการเขียนบทความวิจัยมีความเหมาะสม					
16	การให้บริการของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องถึงนักศึกษาทันเวลา					
17	มหาวิทยาลัยมีการติดตามนักศึกษาที่ขาดการติดต่ออย่างต่อเนื่อง					
18	นักศึกษาสามารถลงทะเบียนออนไลน์ผ่านช่องทางต่างๆ (ธนาคาร / ไปรษณีย์ / ที่บ้าน) ได้สะดวก					
19	มหาวิทยาลัยมีการจัดส่งเอกสารได้ทันเวลา					
20	การให้บริการตอบคำถามนักศึกษาของ One Stop Services มีประสิทธิภาพ					
21	การให้บริการตอบคำถามนักศึกษาของสำนักทะเบียนฯ มีประสิทธิภาพ					
22	การให้บริการตอบคำถามนักศึกษาของสำนักบัณฑิตมี ประสิทธิภาพ					
23	การให้บริการตอบคำถามนักศึกษาของฝ่ายแนะแนวการศึกษา สำนักบริการการศึกษามีประสิทธิภาพ					
24	การติดต่อสื่อสารกับสาขาวิชาฯ มีความสะดวก					
25	การติดต่อสื่อสารกับอาจารย์มีความสะดวก					
26	การให้บริการของศูนย์วิทยพัฒนามีประสิทธิภาพ					
27	การวัดและประเมินผล การแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนการสอนก่อนสอน					
28	การประเมินผลก่อนเรียน- หลังเรียน					
29	การใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล					
30	การกำหนดสัดส่วนคะแนนการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม					

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน

การสัมมนาเสริม/สัมมนาเข้ม.....

.....

.....

การเรียนการสอนผ่าน e-Learning.....

.....

.....

การทำคู่มือ.....

.....

.....

การวัดและประเมินผล.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ผลผลิตของหลักสูตร

4.1 ในการเรียนหลักสูตรนี้ท่านได้รับการพัฒนาคุณลักษณะต่อไปนี้ระดับใด

1) ความรู้ที่ได้รับจากการเรียน

- () น้อยกว่าที่คาดหวังมาก
- () น้อยกว่าที่คาดหวัง
- () เท่ากับที่คาดหวัง
- () มากกว่าที่คาดหวัง
- () มากกว่าที่คาดหวังมาก

2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม

- () น้อยกว่าที่คาดหวังมาก
- () น้อยกว่าที่คาดหวัง
- () เท่ากับที่คาดหวัง
- () มากกว่าที่คาดหวัง
- () มากกว่าที่คาดหวังมาก

3) ด้านทักษะทางปัญญา(การวิเคราะห์สถานการณ์ ความเข้าใจแนวคิด ทฤษฎี หลักการ)

- () น้อยกว่าที่คาดหวังมาก
 () น้อยกว่าที่คาดหวัง
 () เท่ากับที่คาดหวัง
 () มากกว่าที่คาดหวัง
 () มากกว่าที่คาดหวังมาก

4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- () น้อยกว่าที่คาดหวังมาก
 () น้อยกว่าที่คาดหวัง
 () เท่ากับที่คาดหวัง
 () มากกว่าที่คาดหวัง
 () มากกว่าที่คาดหวังมาก

5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- () น้อยกว่าที่คาดหวังมาก
 () น้อยกว่าที่คาดหวัง
 () เท่ากับที่คาดหวัง
 () มากกว่าที่คาดหวัง
 () มากกว่าที่คาดหวังมาก

4.2 ความรู้ที่ท่านได้รับจากการเรียนสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้ระดับใด

- () น้อยมาก () น้อย () ปานกลาง () มาก () มากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 5 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

1.เนื้อหาที่นำไปใช้ประโยชน์มากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่

- 1).....
- 2).....
- 3).....

2. เนื้อหาที่นำไปใช้ประโยชน์น้อยที่สุด 3 อันดับ ได้แก่

- 1).....
- 2).....
- 3).....

3. เนื้อหาที่อยากให้เพิ่มเติมในการปรับปรุงหลักสูตร

- 1).....
- 2).....
- 3).....

4. ท่านได้นำความรู้จากการศึกษาหลักสูตรนี้ไปใช้ประโยชน์ในด้านต่อไปนี้ อย่างไร

ด้านการพัฒนาตนเอง.....

.....

.....

ด้านการปฏิบัติงาน.....

.....

.....

ด้านการพัฒนาชุมชนและสังคม.....

.....

.....

.....

ด้านอื่นๆ(โปรดระบุ)

.....

.....

**แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคตคำตอบของท่านมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการประเมินหลักสูตร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน

2. แบบสอบถามทั้งหมดมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตของ มสธ.

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะอื่นๆ

3. ความหมายของระดับความคิดเห็น

5	หมายถึง	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด (81 – 100 %)
4	หมายถึง	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับมาก (61 – 80 %)
3	หมายถึง	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง (41 – 60 %)
2	หมายถึง	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับน้อย (21 – 40 %)
1	หมายถึง	มีความเหมาะสม หรือมีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด (1 – 20 %)

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในความร่วมมือของ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หรือเติมข้อความในช่องว่าง ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ.....ปี
3. ตำแหน่งงานในปัจจุบัน.....
- 4.อาชีพ
 - () ผู้บริหารสถานศึกษา
 - () ครูหรือบุคลากรทางการศึกษา (ระบุตำแหน่ง)
 - () พนักงานรัฐวิสาหกิจ () ธุรกิจส่วนตัว
 - () พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 5.ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานร่วมกับคุชฌิบัณฑิต (ผู้รับประเมิน)
 - () น้อยกว่า 6 เดือน () 6 เดือนถึง 1 ปี
 - () มากกว่า 1 ปี – 3 ปี () มากกว่า 3 ปี – 5 ปี
 - () มากกว่า 5 ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะคุชฌิบัณฑิตของมสธ.

คำชี้แจง โปรดพิจารณาคุชฌิบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชาของท่านว่ามีคุณลักษณะเหล่านี้มากน้อยเพียงใดและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านคุณธรรม จริยธรรม					
1. มีความซื่อสัตย์ สุจริต					
2. มีความขยันหมั่นเพียร					
3. มีวินัย					
4. มีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน					
5. มีคุณธรรม และศีลธรรมอันดี					
6. มีจรรยาบรรณวิชาชีพ					
ด้านความรู้ และทักษะวิชาชีพ					
7. มีความรู้ในศาสตร์ที่ศึกษา					
8. มีความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง					

คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
9. มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้สู่การใช้ประโยชน์					
ด้านความคิดและการแก้ปัญหา					
10. มีความสามารถในการคิดเชิงระบบ					
11. มีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา					
12. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
13. สามารถนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างดี					
ด้านความรับผิดชอบ					
14. มีความรับผิดชอบต่อตนเอง					
15. มีความรับผิดชอบต่อองค์กร					
16. มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมทุกระดับ					
17. มีจิตอาสา และจิตสาธารณะ					
ด้านมนุษยสัมพันธ์					
18. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น					
19. มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี					
20. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี					
ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี					
21. มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารด้านการพูด อ่าน เขียนที่ดี					
22. มีความสามารถในการใช้ภาษาไทย					
23. มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ					
24. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร					
25. มีความสามารถในการศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์					

คุณลักษณะ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านทักษะการศึกษาทางไกล และความสามารถ ศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง					
26. มีความสามารถในการศึกษาด้วยตนเองได้					
27. มีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งต่างๆ อย่าง สม่ำเสมอ					
28. มีความมุ่งมั่นขยันหมั่นเพียร					

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะอื่นๆ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดและให้
ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

1. ท่านเห็นว่าคุชกุ๊บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจาก มสธ.มีความรู้และทักษะการทำงานในระดับใด
() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () น้อยที่สุด

2. ตามความคิดเห็นของท่านคุชกุ๊บัณฑิตมสธ. มีจุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาในด้านใดบ้าง
จุดเด่น ได้แก่

.....

จุดที่ควรพัฒนา ได้แก่

.....

3. ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุชกุ๊บัณฑิตมสธ.

ด้านคุณธรรม จริยธรรม.....

.....

ด้านความรู้และทักษะวิชาชีพ.....

.....

ด้านความคิดและการแก้ปัญหา.....

.....

ด้านความรับผิดชอบ.....

.....

ด้านมนุษยสัมพันธ์.....

.....

ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี.....

.....

ด้านทักษะการศึกษาทางไกล และความสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง.....

.....

4. ท่านจะแนะนำ/สนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานของท่านหรือผู้ที่ท่านรู้จักมาเรียนระดับปริญญาเอกที่ มสธ.หรือไม่

() แนะนำ/สนับสนุน เหตุผลเพราะ.....

.....

() ไม่แนะนำ/ไม่สนับสนุน เหตุผลเพราะ.....

.....